

بسته مستندات و معرفی کتاب همایش

نظریه فقهیه ولایت

مبانی، تاریخچه، شبهات
و شخصیت شناسی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست

مقدمه.....	۴
بخش اول: مستندات.....	۵
۱. آیات و روایات.....	۶
۱.۱. آیات دال بر حکومت پیامبر و امام.....	۷
۲.۱. دلایل نقلی ضرورت ولایت فقیه.....	۹
۳.۱. شبهه احادیث دال بر سکوت در عصر غیبت.....	۱۱
۴.۱. شبهه عدم توجه به جایگاه مردم در حکومت دینی.....	۱۳
۲. نامه‌ها، پیام‌ها و بیانات.....	۱۶
۱.۲. برخی مصادیق استفاده از حق حرف آخر توسط ولی فقیه.....	۱۷
۲.۲. جریان آیت‌الله منتظری و عزل ایشان.....	۱۹
۳.۲. شبهه شرط مرجعیت برای رهبری.....	۲۲
۴.۲. واکنش‌ها بعد از انتخاب آیت‌الله خامنه‌ای به عنوان رهبر جمهوری اسلامی ایران.....	۲۳
۵.۲. شبهه عملکرد جناحی رهبر انقلاب پس از تعیین شدن در سال ۱۳۶۸.....	۲۴
۶.۲. سلسله گفتگو در خصوص حدود اختیارات حکومت اسلامی.....	۲۹
۷.۲. سایر.....	۳۲
۸.۲. نظرات شخصیت‌های مذهبی و سیاسی درباره آیت‌الله خامنه‌ای.....	۳۴
۳. نقل قول‌هایی از روزنامه‌های زنجیره‌ای و مصاحبه‌های افراد.....	۴۲
۴. قوانین.....	۴۵
۱.۴. قوانین ایران.....	۴۶
۲.۴. قوانین سایر کشورها.....	۵۱
۳.۴. حصر خانگی و مبنای قانونی آن.....	۵۸
۴.۴. تکمله.....	۶۰
بخش دوم: معرفی کتاب.....	۶۱

حصول علم برای انسان، نتیجه ای است که حس جستجوگری و تلاش برای کشف حقایق، مقدمه آن است. «نظریه ولایت فقیه؛ مبانی، تاریخچه، شبهات و شخصیت شناسی» مانند سایر همایش‌ها، کلاس‌ها و سخنرانی‌هایی که در بنیاد شهید پالیزوانی علیه السلام برگزار می‌شود، حاصل مطالعات گسترده و تأمل بر روی منابع مختلف است. گزارش حاضر تلاش کوچکی است که در راستای تکمیل مباحث طرح شده در همایش مذکور که کوشش دارد بتواند مسیر پژوهش و نیل به پاسخ صحیح را از میان منابع موجود به مخاطبان و جستجوگران نشان دهد.

در این راستا در بخش ابتدایی این ضمیمه پژوهشی، منابع و استنادات مورد استفاده در همایش «نظریه ولایت فقیه؛ مبانی، تاریخچه، شبهات و شخصیت شناسی» به مخاطبان معرفی می‌گردد تا در صورت علاقه به تحقیق و مطالعه بیشتر، به آن‌ها رجوع کنند. در بخش دوم نیز به عنوان مکمل مباحث همایش مذکور، کتب شاخصی که توسط بزرگان و محققان دینی شیعی طی سال‌های اخیر منتشر شده، معرفی گردیده و امید است تا مخاطبان با مراجعه و مطالعه آن‌ها به سطح عالی از معارف حوزه دین و حکومت دست یابند و بتوانند با بهره از این مستندات در تعمیق و ترویج محتوای آن، گامی به جلو بردارند، ان شاء الله.

بخش اول: مستندات

آیات و روایات

آیات دال بر حکومت پیامبر و امام

﴿وَإِذِ ابْتَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ فَأَتَمَّهُنَّ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ﴾

و چون ابراهیم را پروردگارش با کلماتی بیازمود و وی آن همه را به انجام رسانید، [خدا به او] فرمود: «من تو را پیشوای مردم قرار دادم.» [ابراهیم] پرسید: «از دودمانم [چطور]؟» فرمود: «پیمان من به بیدادگران نمی‌رسد.»

سوره مبارکه بقره، آیه شریفه ۱۲۴

﴿يَا دَاوُودُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُم بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّ الَّذِينَ يَضِلُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا نَسُوا يَوْمَ الْحِسَابِ﴾

ای داوود، ما تو را در زمین خلیفه [و جانشین] گردانیدیم؛ پس میان مردم به حق داوری کن و زهار از هوس پیروی مکن که تو را از راه خدا به درکند. در حقیقت کسانی که از راه خدا به در می‌روند، به [سزای] آنکه روز حساب را فراموش کرده‌اند، عذابی سخت خواهند داشت.

سوره مبارکه ص، آیه شریفه ۲۶

﴿إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَاكَ اللَّهُ وَلَا تَكُنُ لِلْخَائِنِينَ خَصِيمًا﴾

ما این کتاب را به حق بر تو نازل کردیم تا میان مردم به [موجب] آنچه خدا به تو آموخته داوری کنی. و زهار جانب‌دار خیانت‌کاران مباش. إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَاكَ اللَّهُ وَلَا تَكُنُ لِلْخَائِنِينَ خَصِيمًا

سوره مبارکه نساء، آیه شریفه ۱۰۵

﴿النَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ وَأُولُو الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَنْ تَفْعَلُوا إِلَىٰ أَوْلِيَائِكُمْ مَعْرُوفًا كَانَ ذَٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا﴾

پیامبر به مؤمنان از خودش سزاوارتر [و نزدیک‌تر] است و همسرانش مادران ایشان‌اند، و خویشاوندان [طبق] کتاب خدا، بعضی [نسبت] به بعضی اولویت دارند [و] بر مؤمنان و مهاجران [مقدم‌اند]، مگر آنکه بخواهید به دوستان [مؤمن] خود [وصیت یا] احسانی کنید، و این در کتاب [خدا] نگاشته شده است.

سوره مبارکه احزاب، آیه شریفه ۶

۵ ﴿فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يَحْكُمُوا بِمَا شَجَرَبَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيَسْلُمُوا تَسْلِيمًا﴾

ولی چنین نیست، به پروردگارت قسم که ایمان نمی‌آورند، مگر آنکه تو را در مورد آنچه میان آنان مایه اختلاف است داور گردانند؛ سپس از حکمی که کرده‌ای در دل‌هایشان احساس ناراحتی [و تردید] نکنند، کاملاً سر تسلیم فرود آورند.

سوره مبارکه نساء، آیه شریفه ۶۵

۶ ﴿وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا لِمُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَىٰ اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُّبِينًا﴾

و هیچ مرد و زن مؤمنی را نرسد که چون خدا و فرستاده‌اش به کاری فرمان دهند، برای آنان در کارشان اختیاری باشد؛ و هر کس خدا و فرستاده‌اش را نافرمانی کند قطعاً دچار گمراهی آشکاری گردیده است.

سوره مبارکه احزاب، آیه شریفه ۳۶

۷ ﴿إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ﴾

ولی شما، تنها خدا و پیامبر اوست و کسانی که ایمان آورده‌اند؛ همان کسانی که نماز برپا می‌دارند و در حال رکوع زکات می‌دهند.

سوره مبارکه مائده، آیه شریفه ۵۵

۸ ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِيَ الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا﴾

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، خدا را اطاعت کنید و پیامبر و اولیای امر خود را [نیز] اطاعت کنید؛ پس هر گاه در امری [دینی] اختلاف نظر یافتید، اگر به خدا و روز بازپسین ایمان دارید، آن را به [کتاب] خدا و [سنت] پیامبر [او] عرضه بدارید، این بهتر و نیک‌فرجام‌تر است.

سوره مبارکه نساء، آیه شریفه ۵۹

دلایل نقلی ضرورت ولایت فقیه

۱ عُمَرُ بْنُ حَنْظَلَةَ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ علیه السلام عَنْ رَجُلَيْنِ مِنْ أَصْحَابِنَا بَيْنَهُمَا مُنَازَعَةٌ فِي دِينٍ أَوْ مِيرَاثٍ فَتَحَاكَمَا إِلَى السُّلْطَانِ وَ إِلَى الْقَضَاةِ أَيْحُلُ ذَلِكَ قَالَ مَنْ تَحَاكَمَ إِلَيْهِمْ فِي حَقٍّ أَوْ بَاطِلٍ فَإِنَّمَا تَحَاكَمَ إِلَى الطَّاغُوتِ وَ مَا يُحْكَمُ لَهُ فَإِنَّمَا يَأْخُذُ سُحْتًا وَ إِن كَانَ حَقًّا ثَابِتًا لِأَنَّهُ أَخَذَهُ بِحُكْمِ الطَّاغُوتِ وَ قَدْ أَمَرَ اللَّهُ أَنْ يَكْفَرَ بِهِ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: ﴿يُرِيدُونَ أَنْ يُتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَ قَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ﴾ قُلْتُ فَكَيْفَ يَصْنَعَانِ قَالَ يَنْظُرَانِ إِلَى مَنْ كَانَ مِنْكُمْ مِمَّنْ قَدْ رَوَى حَدِيثَنَا وَ نَظَرَ فِي حَالِنَا وَ حَرَامِنَا وَ عَرَفَ أَحْكَامَنَا فَلْيَرْضَوْا بِهِ حَكَمًا فَإِنِّي قَدْ جَعَلْتُهُ عَلَيْكُمْ حَاكِمًا فَإِذَا حَكَمَ بِحُكْمِنَا فَلَمْ يَقْبَلْهُ مِنْهُ فَإِنَّمَا اسْتَخَفَّ بِحُكْمِ اللَّهِ وَ عَلَيْنَا رَدُّ وَ الرَّادُّ عَلَيْنَا الرَّادُّ عَلَى اللَّهِ وَ هُوَ عَلَى حَدِّ الشِّرْكِ بِاللَّهِ...

عمر بن حنظله گوید: از امام صادق علیه السلام پرسیدم: دو نفر از خودمان راجع به وام یا میراثی نزاع دارند و نزد سلطان و قاضیان وقت به محاکمه می‌روند، این عمل جایز است؟ فرمود: کسی که در موضوعی حق یا باطل نزد آنها به محاکمه رود، چنان است که نزد طغیانگر به محاکمه رفته باشد و آنچه طغیانگر برایش حکم کند اگر چه حق مسلم او باشد چنان است که مال حرامی را می‌گیرد؛ زیرا آن را به حکم طغیانگر گرفته است در صورتی که خدا امر فرموده است به او کافر باشند خدای تعالی فرماید، می‌خواهند به طغیانگر محاکمه ببرند در صورتی که مأمور بودند به او کافر شوند. (آیه شریفه ۶۰، سوره مبارکه نساء) عرض کردم: پس چه کنند؟ فرمود: نظر کنند به شخصی از خود شما که حدیث ما را روایت کند و در حلال و حرام ما نظر افکند و احکام ما را بفهمد، به حکمیت او راضی شوند همانا من او را حاکم شما قرار دادم؛ اگر طبق دستور ما حکم داد و یکی از آنها از او نپذیرفت همانا حکم خدا را سبک شمرده و ما را رد کرده است و آنکه ما را رد کند خدا را رد کرده و این در مرز شرک به خدا است.

کلینی، محمد بن یعقوب، الکافی، تصحیح علی اکبر غفاری و محمد آخوندی، تهران، دار الکتب الاسلامیه، چاپ چهارم، ۱۴۰۷ ق، ج ۱،

ص ۶۷

۲ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله: اَللّٰهُمَّ ارْحَمْ خُلَفَائِيْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ قِيلَ لَهُ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَ مَنْ خُلَفَاؤُكَ قَالَ الَّذِيْنَ يَأْتُوْنَ مِنْ بَعْدِيْ وَ يَرْوُوْنَ اَحَادِيْثِيْ وَ سُنَّتِيْ فَيَعْلَمُوْنَهَا النَّاسُ مِنْ بَعْدِيْ.

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله سه بار فرمود: خدایا! جانشینان مرا رحمت کن. عرض شد: [ای رسول خدا!] جانشینان شما چه کسانی هستند؟ فرمود: آنها که بعد از من می‌آیند و احادیث و سنت مرا روایت می‌کنند و پس از من، آنها را به مردم آموزش می‌دهند.

حر عاملی، محمد بن حسن، وسائل الشیعه، تحقیق مؤسسه آل البيت، قم، مؤسسه آل البيت، چاپ اول، ۱۴۰۹ ق، ج ۲۷، ص ۹۲

۳ وَ رَوَى أَنَّهُ قَالَ: مَنْزِلَةُ أَلْفَقِيهِ فِي هَذَا أَلَوْفَتْ كَمَنْزِلَةِ الْأَنْبِيَاءِ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ.

و روایت شده که فرمود مقام فقیه در این زمان مانند انبیا است در بنی اسرائیل.

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، بحار الأنوار، بیروت، دار احیاء التراث العربی، چاپ دوم، ۱۴۰۳ ق، ج ۷۵، ص ۳۴۶

۴ إِذَا مَاتَ الْمُؤْمِنُ بَكَتْ عَلَيْهِ الْمَلَائِكَةُ وَ بَقَاعُ الْأَرْضِ الَّتِي كَانَ يُعْبُدُ اللَّهَ عَلَيْهَا وَ أَبْوَابُ السَّمَاءِ الَّتِي

كَانَ يَصْعَدُ فِيهَا بِأَعْمَالِهِ وَثَلِمَ فِي الْإِسْلَامِ ثَلَمَةٌ لَا يَسُدُّهَا شَيْءٌ لِأَنَّ الْمُؤْمِنِينَ أَلْفَقَهَاءَ خُصُونُ الْإِسْلَامِ كَحِصْنِ سُوْرِ الْمَدِينَةِ هَا.

چون مؤمن بمیرد فرشتگان و صومعه‌های زمینی که خدا را در آن عبادت می‌کرده و درهای آسمانی که اعمالش از آن‌ها بالا می‌رفته بر او گریه کنند و در اسلام رخنه‌ای افتد که چیزی آن را نبندد؛ زیرا مؤمنین دانشمند دژهای اسلام‌اند، مانند دژهای اطراف شهر.

کلینی، محمد بن یعقوب، الکافی، تصحیح علی‌اکبر غفاری و محمد آخوندی، تهران، دار الکتب الاسلامیه، چاپ چهارم، ۱۴۰۷ ق، ج ۱، ص ۳۸

۵ أَلْفَقَهَاءُ أَمَنَاءُ الرُّسُلِ مَا لَمْ يَدْخُلُوا فِي الدُّنْيَا قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَ مَا دُخُوهُمْ فِي الدُّنْيَا قَالَ إِتْبَاعُ السُّلْطَانِ فَإِذَا فَعَلُوا ذَلِكَ فَأَخَذَرُوهُمْ عَلَى دِينِكُمْ.

دانشمندان فقیه تا هنگامی که وارد دنیا نشده‌اند امین پیغمبران‌اند. عرض شد یا رسول الله، معنی ورودشان در دنیا چیست؟ فرمود: پیروی سلطان، پس چون چنین کنند نسبت به دینتان از ایشان بر حذر باشید.

کلینی، محمد بن یعقوب، الکافی، تصحیح علی‌اکبر غفاری و محمد آخوندی، تهران، دار الکتب الاسلامیه، چاپ چهارم، ۱۴۰۷ ق، ج ۱، ص ۴۶

۶ أَلْعَلَمَاءُ حُكَّامٌ عَلَى النَّاسِ.

دانشمندان حاکمان بر مردم‌اند.

تمیمی آمدی، عبدالواحد بن محمد، غرر الحکم و درر الکلم، تصحیح سید مهدی رجائی، قم، دار الکتب الاسلامیه، چاپ دوم، ۱۴۱۰ ق، ج ۱، ص ۳۶

۷ أَلْمُلُوكُ حُكَّامٌ عَلَى النَّاسِ وَ أَلْعَلَمَاءُ حُكَّامٌ عَلَى أَلْمُلُوكِ.

فرمانروایان حاکمان بر مردم‌اند و دانشمندان حاکمان بر فرمانروایان.

مجلسی، محمدباقر بن محمدتقی، بحار الأنوار، بیروت، دار احیاء التراث العربی، چاپ دوم، ۱۴۰۳ ق، ج ۱، ص ۸۳

۸ بِأَنَّ مَجَارِيَ الْأُمُورِ وَ الْأَحْكَامِ عَلَى أَيْدِي الْعُلَمَاءِ بِاللَّهِ الْأَمْنَاءِ عَلَى خَلَالِهِ وَ حَرَامِهِ.

این برای آن است که مجاری امور و احکام به دست دانشمندان و علما به خداست که امین بر حلال و حرام او هستند.

ابن شعبه حرانی، حسن بن علی، تحف العقول، تصحیح علی‌اکبر غفاری، قم، جامعه مدرسین، چاپ دوم، ۱۴۰۴ ق، ج ۱، ص ۲۳۷

۹ وَ أَمَّا الْخَوَادِثُ أَلْوَاقِعَةُ فَارْجِعُوا فِيهَا إِلَى رُؤَاةِ حَدِيثِنَا فَإِنَّهُمْ حُجَّتِي عَلَيْكُمْ وَ أَنَا حُجَّةُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ.

اما در حکم پیشامدهای تازه به راویان حدیث ما رجوع کنید؛ زیرا آن‌ها حجت من بر شمایند و من حجت

خدا بر آن‌ها ایم.

حر عاملی، محمد بن حسن، وسائل الشیعه، تحقیق مؤسسه آل‌البیت، قم، مؤسسه آل‌البیت، چاپ اول، ۱۴۰۹ ق، ج ۲۷، ص ۱۴۰

شبهه احادیث دال بر سکوت در عصر غیبت

آیات و روایات دال بر وجوب امر و نهی

۱ ﴿الَّذِينَ إِن مَكَنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَلِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ﴾

همان کسانی که چون در زمین به آنان توانایی دهیم، نماز برپا می‌دارند و زکات می‌دهند و به کارهای پسندیده و امی‌دارند و از کارهای ناپسند باز می‌دارند. و فرجام همه کارها از آن خداست.

سوره مبارکه انعام، آیه شریفه ۱۱۶

۲ امام حسین علیه السلام هنگامی که به منزلگاه «بیضه» رسیدند در جمع یاران خود و سپاه حرّ، پس از حمد و ثنای الهی چنین فرمودند:

أَيُّهَا النَّاسُ ؛ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: مَنْ رَأَى سُلْطَانًا جَائِرًا مُسْتَحِلًّا حُرْمِ اللَّهِ نَاكثًا لِعَهْدِ اللَّهِ مُخَالِفًا لِسُنَّةِ رَسُولِ اللَّهِ يَعْمَلُ فِي عِبَادِ اللَّهِ بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ ثُمَّ لَمْ يَغَيِّرْ بَقُولٍ وَلَا فِعْلٍ كَانَ حَقِيقًا عَلَى اللَّهِ أَنْ يَدْخِلَهُ مَدْخَلَهُ

ای مردم، پیامبر خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: «هر کس سلطان ستمگری را ببیند که حرام خدا را حلال شمرده، پیمان الهی را شکسته و با سنت رسول خدا مخالفت ورزیده، در میان بندگان خدا به ستم رفتار می‌کند و او با زبان و کردارش با وی به مخالفت برخیزد، سزاوار است خداوند او را در جایگاه آن سلطان ستمگر (دوزخ) بیندازد.»

مجلسی، محمدباقر بن محمدتقی، بحار الأنوار، بیروت، دار احیاء التراث العربی، چاپ دوم، ۱۴۰۳ ق، جلد ۴۴، ص ۳۷۲؛ طبری، محمد بن جریر، محمد بن جریر، ج ۴، ص ۳۰۴

روایات دال بر اهتمام خود اهل بیت علیهم السلام به قیام

۱ لَا تَقُولُوا خَرَجَ زَيْدٌ فَإِنَّ زَيْدًا كَانَ عَالِمًا وَكَانَ صَدُوقًا وَ لَمْ يَدْعُكُمْ إِلَى نَفْسِهِ إِنَّمَا دَعَاكُمْ إِلَى الرِّضَا مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ صلی الله علیه و آله وَ لَوْ ظَهَرَ لَوْفَى بِمَا دَعَاكُمْ إِلَيْهِ إِنَّمَا خَرَجَ إِلَى سُلْطَانٍ مُجْتَمِعٍ لِيَنْقُضَهُ

نگویید: زید [پسر امام زین‌العابدین علیه السلام] شورش کرد. زید مردی دانشمند و راستگو بود و شما را به سوی خودش دعوت نکرد؛ بلکه به خشنودی خاندان محمد صلی الله علیه و آله فرایتان خواند. اگر پیروز می‌شد بی‌گمان به آنچه شما را بدان فراخوانده بود وفادار می‌ماند. به راستی که او برای درهم شکستن قدرتی منسجم قیام کرد.

کلینی، محمد بن یعقوب، الکافی، تصحیح علی‌اکبر غفاری و محمد آخوندی، تهران، دار الکتب الاسلامیه، چاپ چهارم، ۱۴۰۷ ق، ج ۸، ص ۲۶۴

۲ فلم يسألوا أحدا منهم إلا موسى بن جعفر عليه السلام فقالوا: هذا رأس حسين؟ قال: نعم إنا لله وإنا إليه راجعون مضى والله مسلماً صالحاً صواماً آمراً بالمعروف، ناهياً عن المنكر، ماكان في أهل بيته مثله

هیچ کس هیچ نگفت جز امام کاظم که چون سر حسین بن علی رهبر قیام فخ را دیدند فرمودند: از خداوندیم و به سوی او باز میگردیم، سوگند به خدا که به شهادت رسید در حالی که مسلمان و درستکار بود. او بسیار روزه می گرفت و بسیار شب زنده دار بود و امر به معروف و نهی از منکر می کرد. در خاندان وی، چون او وجود نداشت.

مجلسی، محمدباقر بن محمدتقی، بحار الأنوار، بیروت، دار احیاء التراث العربی، چاپ دوم، ۱۴۰۳ ق، ج ۴۸، ص ۱۶۵

۳ **أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: خُرُوجُ الثَّلَاثَةِ الْخُرَاسَانِي وَ السُّفْيَانِي وَ أَلِيْمَانِي فِي سَنَةٍ وَاحِدَةٍ فِي شَهْرِ وَاحِدٍ فِي يَوْمٍ وَاحِدٍ وَ لَيْسَ فِيهَا رَايَةٌ بِأَهْدَى مِنْ رَايَةِ أَلِيْمَانِي يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ**
سفیانی، یمانی و خراسانی در یک سال، یک ماه و یک روز خروج می کنند. در این میان پرچمی هدایتگرتر از پرچم یمانی نیست که به سوی حق رهنمون می گردد.

مجلسی، محمدباقر بن محمدتقی، بحار الأنوار، بیروت، دار احیاء التراث العربی، چاپ دوم، ۱۴۰۳ ق، ج ۵۲، ص ۲۱۰

فقدان مقدمات الزم جهت پیروزی قیام های شیعیان

عَلَى بْنِ الْحُسَيْنِ عليه السلام قَالَ: وَ اللَّهُ لَا يَخْرُجُ أَحَدٌ مِنَّا قَبْلَ خُرُوجِ الْقَائِمِ ، إِلَّا كَانَ مَثْلُهُ كَمَثَلِ فَرْخٍ طَارَ مِنْ وَكْرِهِ قَبْلَ أَنْ يَسْتَوِيَ جَنَاحَاهُ فَأَخَذَهُ الصَّبِيَانُ فَعَبَثُوا بِهِ.

به خدا سوگند، هیچ یک از ما، پیش از قیام قائم خروج نمی کند، مگر این که مثل او، مانند پرندۀ ای است که پیش از محکم شدن بال هایش از آشیانه پرواز کرده باشد. در نتیجه کودکان او را گرفته و با او به بازی می پردازند.

حر عاملی، محمد بن حسن، وسائل الشیعه، تحقیق مؤسسه آل البیت، قم، مؤسسه آل البیت، چاپ اول، ۱۴۰۹ ق، ج ۱۵، ص ۵۱

روایات در توضیح علم ضلالت

۱ **عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام قَالَ: كُلُّ رَايَةٍ تَرْفَعُ قَبْلَ قِيَامِ الْقَائِمِ صَاحِبُهَا طَاغُوتٌ.**

هر پرچمی بر افراشته شود قبل از قیام حضرت ولی عصر صاحب این پرچم طاغوت است.

مجلسی، محمدباقر بن محمدتقی، بحار الأنوار، بیروت، دار احیاء التراث العربی، چاپ دوم، ۱۴۰۳ ق، ج ۲۵، ص ۱۱۴

۲ **عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام قَالَ سَمِعْتُهُ يَقُولُ: النَّاسُ صَارُوا بَعْدَ رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وآله بِمَنْزِلَةِ مَنْ اتَّبَعَ هَارُونَ وَ مَنْ اتَّبَعَ الْعِجْلَ وَ إِنَّ أَبَا بَكْرٍ دَعَا فَأَبَى عَلِيٌّ عليه السلام إِلَّا الْقُرْآنَ وَ إِنَّ عُمَرَ دَعَا فَأَبَى عَلِيٌّ عليه السلام إِلَّا الْقُرْآنَ وَ إِنَّ عُثْمَانَ دَعَا فَأَبَى عَلِيٌّ عليه السلام إِلَّا الْقُرْآنَ وَ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَحَدٍ يَدْعُو إِلَى أَنْ يَخْرُجَ الدَّجَالُ إِلَّا سَيَجِدُ مَنْ يَبَايِعُهُ وَ مَنْ رَفَعَ رَايَةً ضَلَالَةً فَصَاحِبُهَا طَاغُوتٌ.**

امام باقر عليه السلام می فرمود: «مردم پس از رحلت رسول خدا صلى الله عليه وآله همانند کسانی شدند که جمعی از هارون و گروهی از گوساله پیروی کردند و همانا ابوبکر مردم را (به خویش) دعوت کرد و علی عليه السلام جز به قرآن عمل

نکرد، و عمر هم چنین مردم را دعوت کرد و علی علیه السلام جز به قرآن عمل نکرد، و (از پی آن دو) عثمان مردم را (به بیعت خویش) خواند و علی علیه السلام (همان طور) جز به قرآن عمل نکرد و تا هنگام ظهور دجال هیچ کس نیست که مردم را به خویش دعوت کند جز آنکه جمعی پیرو پیدا کند، و هر کس پرچم گمراهی برافرازد سرکش و باطل باشد.»

کلینی، محمد بن یعقوب، الکافی، تصحیح علی اکبر غفاری و محمد آخوندی، تهران، دار الکتب الاسلامیه، چاپ چهارم، ۱۴۰۷ ق، ج ۸، ص ۲۹۷

۳ أَبَاعَبِدَ اللَّهِ علیه السلام يَقُولُ: «...إِنْ أَتَاكُمْ آتٍ مِّنَّا فَانظُرُوا عَلَىٰ أَىٰ شَيْءٍ تَخْرُجُونَ وَلَا تَقُولُوا خَرَجَ زَيْدٌ، فَإِنَّ زَيْدًا كَانَ عَالِمًا وَكَانَ صَدُوقًا وَلَمْ يَدْعُكُمْ إِلَىٰ نَفْسِهِ وَإِنَّمَا دَعَاكُمْ إِلَىٰ الرِّضَا مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ علیه السلام، وَلَوْ ظَهَرَ لَوْفَىٰ بِمَا دَعَاكُمْ إِلَيْهِ إِنَّمَا خَرَجَ إِلَىٰ سُلْطَانٍ مُّجْتَمِعٍ لِيَنْفُضَهُ فَالْخَارِجُ مَنَا الْيَوْمَ إِلَىٰ أَىٰ شَيْءٍ يَدْعُوكُمْ إِلَىٰ الرِّضَا مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ فَتَحْنُ نُشْهِدُكُمْ أَنَّا لَسْنَا نَرْضَىٰ بِهِ وَهُوَ يَعْصِينَا الْيَوْمَ وَ لَيْسَ مَعَهُ أَحَدٌ وَهُوَ إِذَا كَانَتِ الرِّايَاتُ وَالْأَلْوِيَةُ أَجْدَرُ أَنْ لَا يَسْمَعَ مِنَّا إِلَّا مَنْ اجْتَمَعَتْ بَنُو فَاطِمَةَ مَعَهُ»

امام صادق علیه السلام فرمود: هرگاه کسی از سوی ما آمد [و ادعا کرد که می‌خواهم بر ضد حکومت ظالمان قیام کنم] بنگرید برای چه می‌خواهد قیام کند؛ نگویید: زید قیام کرد. زید عالم و راست‌گو بود و هرگز شما را به سوی خویش فرانخواند؛ بلکه شما را به خشنودی آل محمد علیهم السلام دعوت کرد، و اگر پیروز می‌شد به آنچه شما را به سوی آن دعوت نمود وفا می‌کرد [و حکومت را به ما می‌سپرد] او در برابر حکومت متمرکزی قیام کرد تا آن را درهم بشکند [ولی موفق نشد] هرگاه کسی از ما امروز قیام کند به چه چیزی شما را فرامی‌خواند؟ به خشنودی آل محمد علیهم السلام؟ ما شما را گواه می‌گیریم که ما از این کار خشنود نیستیم! امروز که او تنهاست نافرمانی می‌کند [و بدون اجازه دست به این کار می‌زند] مسلماً هنگامی که پرچم‌ها برافراشته شد و مردم دور او را گرفتند به طریق اولی به حرف ما گوش نمی‌دهد مگر آن که فرزندان فاطمه همگی اتفاق نظر در قیام داشته باشند.

حر عاملی، محمد بن حسن، وسائل الشیعه، تحقیق مؤسسه آل البيت، قم، مؤسسه آل البيت، چاپ اول، ۱۴۰۹ ق، ج ۱۵، ص ۵۰

شبهه عدم توجه به جایگاه مردم در حکومت دینی

۱ ﴿وَإِنْ تَطْعُ أَكْثَرُ مَنْ فِي الْأَرْضِ يَضْلُوكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ﴾

و اگر از بیشتر کسانی که در [این] سرزمین هستند پیروی کنی، تو را از راه خدا گمراه می‌کنند. آنان جز از گمان [خود] پیروی نمی‌کنند و جز به حدس و تخمین نمی‌پردازند.

سوره مبارکه انعام، آیه شریفه ۱۱۶

۲... أَمَّا وَ الَّذِي فَلَقَ الْحَبَّةَ وَ بَرَأَ النَّسَمَةَ لَوْ لَا حُضُورُ الْحَاضِرِ وَ قِيَامُ الْحُجَّةِ بِوُجُودِ النَّاصِرِ وَ مَا أَخَذَ اللَّهُ عَلَى الْعُلَمَاءِ إِلَّا يَقَارُوا عَلَى كُظَّةٍ ظَالِمٍ وَ لَا سَعَبَ مَظْلُومٍ لِأَلْقَيْتُ حَبْلَهَا عَلَى غَارِبِهَا وَ لَسَقَيْتُ آخِرَهَا بِكَأْسٍ أُولَٰهَا وَ لَأَلْفَيْتُمْ دُنْيَاكُمْ هَذِهِ أَزْهَدَ عِنْدِي مِنْ عَقْطَةِ عَنَزٍ...

سوگند به خدایی که دانه را شکافت و جان را آفرید، اگر حضور فراوان بیعت‌کنندگان نبود و یاران حجت را

بر من تمام نمی‌کردند و اگر خداوند از علما عهد و پیمان نگرفته بود که برابر شکم‌بارگی ستمگران و گرسنگی مظلومان سکوت نکنند، مهارشتر خلافت را بر کوهان آن انداخته، رهایش می‌ساختم، و آخر خلافت را به کاسه اول آن سیراب می‌کردم. آن‌گاه می‌دیدید که دنیای شما نزد من از آب بینی بزغاله‌ای بی‌ارزش‌تر است.

شریف الرضی، محمد بن حسین، نهج البلاغه، تحقیق صبحی صالح، قم، هجرت، چاپ اول، ۱۴۱۴ ق، ج ۱، ص ۴۸، خطبه ۳

۳ أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ أَحَقَّ النَّاسِ بِهَذَا الْأَمْرِ أَقْوَاهُمْ عَلَيْهِ وَ أَعْلَمُهُمْ بِأَمْرِ اللَّهِ فِيهِ، فَإِنْ شَغَبَ شَاغِبٌ اسْتُعْتَبَ فَإِنْ أَبِي قُوتِلَ. وَ لَعَمْرِي لَنْ كَانَتْ الْإِمَامَةُ لَا تَنْعَقِدُ حَتَّى يَخْضُرَهَا عَامَّةُ النَّاسِ [مَا] فَمَا إِلَى ذَلِكَ سَبِيلٌ وَ لَكِنْ أَهْلُهَا يَحْكُمُونَ عَلَى مَنْ غَابَ عَنْهَا ثُمَّ لَيْسَ لِلشَّاهِدِ أَنْ يَرْجِعَ وَ لَا لِلْغَائِبِ أَنْ يَخْتَارَ. أَلَا وَ إِنِّي أَقَاتِلُ رَجُلَيْنِ، رَجُلًا ادَّعَى مَا لَيْسَ لَهُ وَ آخَرَ مَنَعَ الَّذِي عَلَيْهِ. أَوْصِيكُمْ عِبَادَ اللَّهِ بِتَقْوَى اللَّهِ، فَإِنَّهَا خَيْرٌ مَّا تَوَاصَى الْعِبَادُ بِهِ وَ خَيْرُ عَوَاقِبِ الْأُمُورِ عِنْدَ اللَّهِ. وَ قَدْ فُتِحَ بَابُ الْحَرْبِ بَيْنَكُمْ وَ بَيْنَ أَهْلِ الْقِبْلَةِ وَ لَا يَحْمِلُ هَذَا الْعِلْمَ إِلَّا أَهْلُ الْبَصَرِ وَ الصَّبْرِ وَ الْعِلْمِ [بِمَوَاقِعِ] بِمَوَاضِعِ الْحَقِّ، فَامْضُوا لِمَا تُؤْمَرُونَ بِهِ وَ قِفُوا عِنْدَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ وَ لَا تَعْجَلُوا فِي أَمْرِ حَتَّى تَتَبَيَّنُوا، فَإِنَّ لَنَا مَعَ كُلِّ أَمْرٍ تَنْكَرُونَهُ غَيْرًا.

ویژگی‌های رهبر اسلامی: ای مردم سزاوارترین اشخاص به خلافت، آن کسی است که در تحقق حکومت نیرومندتر و در آگاهی از فرمان خدا داناتر باشد تا اگر آشوبگری به فتنه‌انگیزی برخیزد، به حق بازگردانده شود، و اگر سرباز زد با او مبارزه شود.

۱۱۴

به جانم سوگند اگر شرط انتخاب رهبر، حضور تمامی مردم باشد هرگز راهی برای تحقق آن وجود نخواهد داشت؛ بلکه آگاهان دارای صلاحیت و رأی، و اهل حل و عقد (خبرگان ملت) رهبر و خلیفه را انتخاب می‌کنند که عمل آن‌ها نسبت به دیگر مسلمانان نافذ است. آن‌گاه نه حاضران بیعت‌کننده حق تجدید نظر دارند و نه آنان که در انتخابات حضور نداشتند حق انتخابی دیگر را خواهند داشت. آگاه باشید من با دو کس پیکار می‌کنم؛ کسی چیزی را ادعا کند که از آن او نباشد و آن کس که از ادای حق سرباز زن.. ای بندگان خدا شما را به تقوا و ترس از عذاب خدا سفارش می‌کنم؛ زیرا تقوای الهی بهترین سفارش مؤمنان، و بهترین پایان‌نامه کار در پیشگاه خداست.

مردم هم‌اکنون آتش جنگ بین شما و اهل قبله شعله‌ور شده است و این پرچم مبارزه را جز افراد آگاه و با استقامت و عالم به جایگاه حق به دوش نمی‌کشند؛ بنابراین آنچه فرمان دادند انجام دهید و از آنچه نهی کردند توقف کنید و در هیچ کاری تا روشن نشود شتاب نکنید؛ زیرا در آنچه شما اکراه دارید توان تغییراتی داریم.

شریف الرضی، محمد بن حسین، نهج البلاغه، تحقیق صبحی صالح، قم، هجرت، چاپ اول، ۱۴۱۴ ق، ج ۱، ص ۲۴۷، خطبه ۱۷۳

۴ (نامه امام علیه السلام به معاویه که پس از جنگ جمل در سال ۳۶ هجری، توسط جریر بن عبد الله فرستاده شد)

إِنَّهُ بَايَعَنِي الْقَوْمُ الَّذِينَ بَايَعُوا أَبَا بَكْرٍ وَ عُمَرَ وَ عُثْمَانَ عَلَى مَا بَايَعُوهُمْ عَلَيْهِ، فَلَمْ يَكُنْ لِلشَّاهِدِ أَنْ يَخْتَارَ وَ لَا لِلْغَائِبِ أَنْ يَرُدَّ؛ وَ إِنَّمَا الشُّورَى لِلْمُهَاجِرِينَ وَ الْأَنْصَارِ فَإِنْ اجْتَمَعُوا عَلَى رَجُلٍ وَ سَمَّوْهُ إِمَامًا كَانَ ذَلِكَ لِلَّهِ رِضًا، فَإِنْ خَرَجَ عَنْ أَمْرِهِمْ خَارِجٌ بَطْعَنٍ أَوْ بَدْعَةٍ رَدُّوهُ إِلَى مَا خَرَجَ مِنْهُ، فَإِنْ أَبِي قَاتَلُوهُ عَلَى اتِّبَاعِهِ غَيْرَ سَبِيلٍ

الْمُؤْمِنِينَ وَوَلَاهُ اللَّهُ مَا تَوَلَّى. وَ لَعَمْرِي يَا مُعَاوِيَةُ لَئِنْ نَظَرْتُ بِعَقْلِكَ دُونَ هَوَاكَ لَتَجِدَنِي أَبْرَأَ النَّاسِ مِنْ دَمِ عُثْمَانَ وَ لَتَعْلَمَنَّ أَنِّي كُنْتُ فِي غُزْلَةٍ عَنْهُ إِلَّا أَنْ تَتَجَنَّى فَتَجَنَّ مَا بَدَأَ لَكَ، وَ السَّلَام.

علل مشروعیت حکومت امام (ع): همانا کسانی با من بیعت کرده‌اند که با ابابکر و عمرو و عثمان، با همان شرایط بیعت کردند، پس آن که در بیعت حضور داشت نمی‌تواند خلیفه‌ای دیگر انتخاب کند، و آن کس که غایب بود نمی‌تواند بیعت مردم را نپذیرد.

همانا شورای مسلمین از آن مهاجرین و انصار است، پس اگر بر امامت کسی گرد آمدند، و او را امام خود خواندند، خشنودی خدا هم در آن است. حال اگر کسی کار آنان را نکوهش کند یا بدعتی پدید آورد، او را به جایگاه بیعت قانونی باز می‌گردانند، اگر سرباز زد با او پیکار می‌کنند، زیرا که به راه مسلمانان درنیامده، خدا هم او را در گمراهی‌اش رها می‌کند.

به جانم سوگند ای معاویه اگر دور از هوای نفس، به دیده عقل بنگری، خواهی دید که من نسبت به خون عثمان پاک‌ترین افرادم، و می‌دانی که من از آن ماجرا دور بوده‌ام، جز اینکه از راه خیانت مرا متهم کنی، و حق آشکاری را بیوشانی. با درود.

شریف الرضی، محمد بن حسین، نهج البلاغه، تحقیق صبحی صالح، قم، هجرت، چاپ اول، ۱۴۱۴ ق، ج ۱، ص ۳۶۶، نامه ۶

۵ وَ قَدْ عَلِمْتُمْ أَنَّهُ لَا يَنْبَغِي أَنْ يَكُونَ الْوَالِي عَلَى الْفُرُوجِ وَ الدِّمَاءِ وَ الْمَغَانِمِ وَ الْأَحْكَامِ وَ إِمَامَةَ الْمُسْلِمِينَ الْبَخِيلُ فَتَكُونَ فِي أَمْوَالِهِمْ نَهْمَتُهُ، وَ لَا الْجَاهِلُ فَيُضِلُّهُمْ بِجَهْلِهِ، وَ لَا الْجَافِي فَيَقْطَعُهُمْ بِجَفَائِهِ، وَ لَا الْخَائِفُ لِلدُّوَلِ فَيَتَّخِذَ قَوْمًا دُونَ قَوْمٍ، وَ لَا الْمُزْتَشِي فِي الْحُكْمِ، فَيَذْهَبَ بِالْحَقُوقِ وَ يَقِفَ بِهَا دُونَ الْمَقَاطِعِ، وَ لَا الْمُعْطِلُ لِلسُّنَّةِ فَيُهْلِكَ الْأُمَّةَ.

همانا شما دانستید که سزاوار نیست بخیل بر ناموس و جان و غنیمت‌ها و احکام مسلمین، ولایت و رهبری یابد، و امامت مسلمین را عهده‌دار شود تا در اموال آن‌ها حریص گردد، و نادان نیز لیاقت رهبری ندارد تا با نادانی خود مسلمانان را به گمراهی کشاند، و ستمکار نیز نمی‌تواند رهبر مردم باشد که با ستم حق مردم را غصب و عطا‌های آنان را قطع کند، و نه کسی که در تقسیم بیت‌المال عدالت ندارد؛ زیرا در اموال و ثروت آنان حیف و میل می‌کند و گروهی را بر گروهی مقدم می‌دارد، و رشوه‌خوار در قضاوت نمی‌تواند امام باشد؛ زیرا برای داوری با رشوه گرفتن حقوق مردم را پایمال و حق را به صاحبان آن نمی‌رساند. و آن کس که سنت پیامبر (ص) را ضایع می‌کند لیاقت رهبری ندارد؛ زیرا امت اسلامی را به هلاکت می‌کشاند.

شریف الرضی، محمد بن حسین، نهج البلاغه، تحقیق صبحی صالح، قم، هجرت، چاپ اول، ۱۴۱۴ ق، ص ۱۸۸، خطبه ۱۳۱

پیام ہ، نامہ ہ و سانات

برخی مصادیق استفاده از حق حرف آخر توسط ولی فقیه

نامه آیت‌الله جنتی به مقام معظم رهبری و جواب ایشان در خصوص تأیید صحت انتخابات مجلس ششم شورای اسلامی

محضر مبارک مقام معظم رهبری حضرت آیت‌الله خامنه‌ای مد ظله العالی

با سلام

احتراماً همان‌طور که مستحضرنند پس از بررسی ۵۲۸ صندوق توسط هیئت اجرایی و هیئت نظارت در اواخر سال ۱۳۷۸ پرونده انتخابات حوزه انتخابیه تهران در اواخر اسفند ۱۳۷۸ به شورای نگهبان ارسال شد. در این پرونده شکایت چند تن از داوطلبان نمایندگی وجود داشت که مطابق قانون، شورای نگهبان باید به آن‌ها رسیدگی می‌کرد. شورای نگهبان به منظور رسیدگی به شکایات یادشده و همچنین رفع و دفع برخی از شبهات علاوه بر موارد شکایت تعداد دیگری از صندوق‌ها را مورد بررسی قرار داد و مجموعاً ۸۶۷ صندوق مورد بازشماری قرار گرفت و متأسفانه با برخی از اشکالات و تخلفات شکلی و ماهوی برخورد شد از جمله:

- مغایرت تعداد تعرفه‌ها و برگ‌های رأی.

- وجود آرائی که دارای مهر نظارت نیستند.

- آراء با دو خط.

- مغایرت تعداد آراء فرم داخل صندوق با بازشماری مجدد.

- فقدان فرم که باید داخل صندوق باشد.

- پارگی لفاف صندوق‌ها.

- نبودن لاک و مهر بر روی برخی از صندوق‌ها.

- تخلفات دیگر...

در این شرایط، شورای نگهبان در برابر این امر دشوار قرار گرفته است که چنانچه بخواهد به همین ترتیب بازشماری را ادامه دهد با توجه به تجربه بازشماری تا این مرحله، با توجه به موانع و مشکلات ناشی از بررسی‌های صندوق‌ها و طول مدت بازشماری تا این مرحله بازشماری کامل به مدت طولانی دیگری نیاز داد که شاید در شرایط کنونی امکان اقدام به آن وجود نداشته باشد و علاوه بر این به مصلحت مردم و مجلس نیز نمی‌باشد و با توجه به نتایج کنونی، شورای نگهبان نمی‌تواند صحت انتخابات را تأیید نماید.

با عنایت به آنچه گذشت، شورای نگهبان مصلحت دید که موضوع و مسائل مربوط به آن را به استحضار حضرت‌عالی برساند و از آن مقام معظم تقاضای راهنمایی کند.

شرح و تفصیل تخلفات مزبور در ضمائم پیوست تقدیم می‌شود.

دبیر شورای نگهبان، احمد جنتی

پاسخ مقام معظم رهبری به نامه آیت‌الله جنتی

بسم الله الرحمن الرحيم

حضرات اعضای محترم شورای نگهبان دامت توفیقاتهم

با سلام و تحیت در پاسخ به نامه آقایان محترم در مورد انتخابات تهران، ابتدائاً لازم می‌دانم از تلاش مسئولان آن شورا در پاسداری از آراء انتخاباتی ملت شریف ایران از دقتی که در عمل به وظیفه بزرگ امانت‌داری به کار برده‌اید صمیمانه تشکر کنم. بی‌شک خدمات مرارت‌بار و پرنجی از این قبیل، پاسخ شایسته مسئولان به

این ملت بزرگ و وظیفه‌شناس و لازمه شکرگزاری نعمت نظام اسلامی در برابر خداوند متعال است. این جانب پس از قدردانی و تشکر از تلاش‌های آقایان محترم و دیگر دست‌اندرکاران انتخابات، نکات زیر را اعلام می‌دارم:

۱- صندوق‌هایی که مخدوش بودن آن از نظر شورای نگهبان به اثبات رسیده است و با معیارهای آن شورا قابل تأیید نیست باید ابطال گردد.

۲- به نظر می‌رسد که بازشماری بقیه صندوق‌ها که طبق آنچه در نامه خود مرقوم داشته‌اید جز در مدتی طولانی ناممکن و بر خلاف مصلحت است، وظیفه‌ای شرعی و قانونی را متوجه آن شورا نمی‌سازد؛ زیرا وجود تخلف در آن‌ها محرز نیست.

۳- وضعیت منتخبان تهران با توجه به کلیه صندوق‌ها بجز آنچه در بند ۱ آمده است ملاحظه و نتایج آن به عنوان نتایج قطعی انتخابات تهران اعلام شود.

۴- دستگاه قضایی و بازرسی موظف‌اند عاملان تخلف در صندوق‌های مخدوش را شناسایی و تحت تعقیب قانونی قرار دهند.

در پایان از خداوند متعال توفیق و کمک به آقایان محترم و همه خدمتگزاران به کشور و نظام مقدس اسلامی را مسئلت می‌کنم.

سید علی خامنه‌ای؛ ۱۳۷۹/۲/۲۹

دفتر حفظ و نشر حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، پاسخ به نامه آیت‌الله جنتی در خصوص درخواست راهنمایی جهت حل مشکلات به‌وجودآمده برای تأیید نتایج حوزه انتخابیه تهران، ۱۳۷۹/۲/۲۹

نامه رهبر معظم انقلاب به رئیس‌جمهور در مورد آقای مشایی

در پی انتصاب اسفندیار رحیم مشایی به عنوان معاون اول رئیس‌جمهور، مقام معظم رهبری در نامه‌ای به رئیس‌جمهور دستور عزل وی را صادر کردند.

بسمه تعالی

جناب آقای دکتر احمدی‌نژاد، ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

با سلام و تحیت

انتصاب جناب آقای اسفندیار رحیم مشایی به معاونت رئیس‌جمهور بر خلاف مصلحت جناب‌عالی و دولت و موجب اختلاف و سرخوردگی میان علاقه‌مندان به شماس است.

لازم است انتصاب مزبور ملغی و کان‌لم‌یکن اعلام گردد.

سید علی خامنه‌ای، ۱۳۸۸/۴/۲۷

دفتر حفظ و نشر حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، ۱۳۸۸/۴/۲۷

نامه رهبر انقلاب خطاب به حجت‌الاسلام مصلحی برای ادامه فعالیت در وزارت اطلاعات

بسم الله الرحمن الرحيم

حجت‌الاسلام جناب آقای مصلحی دام توفیقه، وزیر محترم اطلاعات

استحکام و انسجام و روزآمدبودن دستگاه اطلاعاتی کشور یکی از پایه‌های مهم اقتدار نظام اسلامی است لذا از شما می‌خواهم بیش از پیش در انجام مأموریت‌های مهم داخلی و خارجی وزارت اطلاعات اهتمام به

خرج داده و با سرمایه عظیمی که آن وزارتخانه از نیروی انسانی توانمند و انقلابی و متدین و فناوری‌های روز برخوردار است و با حمایت دولت خدمتگزار و همکاری سایر نهادهای اطلاعاتی، اجازه ندهید کوچک‌ترین فترت و سستی در انجام وظایف قانونی آن دستگاه مهم پیش آید. برای شما و معاونان و مدیران محترم و همه فرزندان عزیز انقلابی‌ام در وزارت اطلاعات دعا می‌کنم. موفق و مؤید باشید.

سید علی خامنه‌ای، ۱۳۹۰/۱/۳۰

دفتر حفظ و نشر حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، ۱۳۹۰/۱/۳۰

نامه مقام معظم رهبری به نمایندگان مجلس شورای اسلامی دوره ششم در خصوص قانون مطبوعات

بسمه‌تعالی

جناب آقای حجت‌الاسلام کربوبی ریاست محترم مجلس شورای اسلامی و حضرات نمایندگان محترم

با سلام و تحیت

مطبوعات کشور سازنده افکار عمومی و جهت‌دهنده به همت و اراده مردم‌اند. اگر دشمنان اسلام و انقلاب و نظام اسلامی مطبوعات را در دست بگیرند یا در آن نفوذ کنند خطر بزرگی، امنیت و وحدت و ایمان مردم را تهدید خواهد کرد و این جانب سکوت خود و دیگر دست‌اندرکاران را در این امر حیاتی جایز نمی‌دانم. قانون کنونی تا حدودی توانسته است مانع از بروز این آفت بزرگ شود و تغییر آن به امثال آنچه در کمیسیون مجلس پیش‌بینی شده، مشروع و به مصلحت نظام و کشور نیست.

والسلام علیکم

سید علی خامنه‌ای، شنبه، ۱۳۷۹/۵/۱۵

دفتر حفظ و نشر حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، نامه به نمایندگان مجلس شورای اسلامی در خصوص قانون مطبوعات، ۱۳۷۹/۵/۱۵

جریان آیت‌الله منتظری و عزل ایشان

نامه امام علیه‌السلام به آقای منتظری «عدم صلاحیت برای تصدی رهبری نظام جمهوری اسلامی»

بسم الله الرحمن الرحيم

جناب آقای منتظری

با دلی پر خون و قلبی شکسته چند کلمه ای برایتان می‌نویسم تا مردم روزی در جریان امر قرار گیرند. شما در نامه اخیرتان نوشته‌اید که نظر تو را شرعاً بر نظر خود مقدم می‌دانم؛ خدا را در نظر می‌گیرم و مسائلی را گوشزد می‌کنم. از آنجا که روشن شده است که شما این کشور و انقلاب اسلامی عزیز مردم مسلمان ایران را پس از من به دست لیبرال‌ها و از کانال آن‌ها به منافقین می‌سپارید، صلاحیت و مشروعیت رهبری آینده نظام را از دست داده‌اید. شما در اکثر نامه‌ها و صحبت‌ها و موضعگیری‌هایتان نشان دادید که معتقدید لیبرال‌ها و منافقین باید بر کشور حکومت کنند. به قدری مطالبی که می‌گفتید دیکته شده منافقین بود که من فایده ای برای جواب به آن‌ها نمی‌دیدم. مثلاً در همین دفاعیه شما از منافقین تعداد بسیار معدودی که در جنگ مسلحانه علیه اسلام و انقلاب محکوم به اعدام شده بودند را منافقین از دهان و قلم شما به آلف و الوف رساندند و می‌بینید که چه خدمت ارزنده ای به استکبار کرده‌اید. در مسئله مهدی هاشمی قاتل، شما او را از همه متدینین متدین‌تر می‌دانستید و با اینکه برایتان ثابت شده بود که او قاتل است، مرتب

پیغام می‌دادید که او را نکشید. از قضایای مثل قضیه مهدی هاشمی که بسیار است و من حال بازگو کردن تمامی آن‌ها را ندارم. شما از این پس وکیل من نمی‌باشید و به طلابی که پول برای شما می‌آورند بگویید به قم منزل آقای پسندیده یا در تهران به جماران مراجعه کنند. بحمدالله از این پس شما مسئله مالی هم ندارید. اگر شما نظر من را شرعاً مقدم بر نظر خود می‌دانید - که مسلماً منافقین صلاح نمی‌دانند و شما مشغول به نوشتن چیزهایی می‌شوید که آخرتتان را خراب‌تر می‌کند - با دلی شکسته و سینه‌ای گداخته از آتش بی‌مهری‌ها با اتکا به خداوند متعال به شما که حاصل عمر من بودید چند نصیحت می‌کنم دیگر خود دانید:

۱- سعی کنید افراد بیت خود را عوض کنید تا سهم مبارک امام بر حلقوم منافقین و گروه مهدی هاشمی و لیبرال‌ها نریزد.

۲- از آنجا که ساده‌لوح هستید و سریعاً تحریک می‌شوید در هیچ کار سیاسی دخالت نکنید، شاید خدا از سر تقصیرات شما بگذرد.

۳- دیگر نه برای من نامه بنویسید و نه اجازه دهید منافقین هر چه اسرار مملکت است را به رادیوهای بیگانه دهند.

۴- نامه‌ها و سخنرانی‌های منافقین که به وسیله شما از رسانه‌های گروهی به مردم می‌رسید، ضربات سنگینی بر اسلام و انقلاب زد و موجب خیانتی بزرگ به سربازان گمنام امام زمان - روحی له الفداء - و خون‌های پاک شهدای اسلام و انقلاب گردید؛ برای اینکه در قعر جهنم نسوزید خود اعتراف به اشتباه و گناه کنید، شاید خدا کمکتان کند.

والله قسم، من از ابتدا با انتخاب شما مخالف بودم ولی در آن وقت شما را ساده‌لوح می‌دانستم که مدیر و مدبر نبودید، ولی شخصی بودید تحصیل کرده که مفید برای حوزه‌های علمیه بودید و اگر این گونه کارهایتان را ادامه دهید مسلماً تکلیف دیگری دارم و می‌دانید که از تکلیف خود سرپیچی نمی‌کنم. والله قسم، من با نخست وزیری بازرگان مخالف بودم ولی او را هم آدمی خوبی می‌دانستم. والله قسم، من رأی به ریاست جمهوری بنی‌صدر ندادم و در تمام موارد نظر دوستان را پذیرفتم.

سخنی از سردرد و رنج و با دلی شکسته و پر از غم و اندوه با مردم عزیزمان دارم. من با خدای خود عهد کردم که از بدی افرادی که مکلف به اغماض آن نیستم هرگز چشم‌پوشی نکنم. من با خدای خود پیمان بسته‌ام که رضای او را بر رضای مردم و دوستانم مقدم دارم؛ اگر تمام جهان علیه من قیام کنند دست از حق و حقیقت برنمی‌دارم. من کار به تاریخ و آنچه اتفاق می‌افتد ندارم؛ من تنها باید به وظیفه شرعی خود عمل کنم. من بعد از خدا با مردم خوب و شریف و نجیب‌مان پیمان بسته‌ام که واقعیات را در موقع مناسبتش با آن‌ها در میان گذارم. تاریخ اسلام پر است از خیانت بزرگان‌ش به اسلام؛ سعی کنند تحت تأثیر دروغ‌های دیکته شده که این روزها رادیوهای بیگانه آن را با شوق و شور و شغف پخش می‌کنند، نگردند. از خدا می‌خواهم که به پدر پیر مردم عزیز ایران صبر و تحمل عطا فرماید و او را بخشیده و از این دنیا ببرد تا طعم تلخ خیانت دوستان را بیش از این نچشد. ما همه راضی هستیم به رضایت او؛ از خود که چیزی نداریم، هرچه هست اوست.

والسلام

روح الله الموسوی الخمينی، یکشنبه، ۱۳۶۸/۰۱/۰۶

پاسخ آیت‌الله منتظری به نامه امام رحمه الله و اعلام استعفا

بسم الله الرحمن الرحيم.

محضر مبارک آیت‌الله العظمی امام خمینی مدظله العالی

پس از سلام و تحیت، مرقومه شریفه مورخ ۶/۱/۶۸ واصل شد. ضمن تشکر از ارشادات و راهنمایی‌های حضرت‌عالی، به عرض می‌رساند مطمئن باشید همان‌طور که از آغاز مبارزه تاکنون در همه مراحل همچون سربازی فداکار و از خود گذشته و مطیع در کنار حضرت‌عالی و در مسیر اسلام و انقلاب بوده‌ام، اینک نیز خود را ملزم به اطاعت و اجرای دستورات حضرت‌عالی می‌دانم؛ زیرا بقا و ثبات نظام اسلامی مرهون اطاعت از مقام معظم رهبری است. برای هیچ‌کس قابل شک نیست که این انقلاب عظیم تاکنون در سایه رهبری و ارشادات حضرت‌عالی از خطرات مهمی گذشته و دشمنان زیادی همچون منافقین کوردل، که دستشان به خون هزاران نفر از مردم و شخصیت‌های عزیز ما و از جمله فرزند عزیز خود من آغشته است و سایر جناح‌های مخالف و ضد انقلاب و سازشکار و لیبرال مآب‌های کج‌فکر را رسوا و از صحنه خارج نموده است. آیا جنایات هولناک و ضربات ناجوانمردانه این روسایهان کوردل به انقلاب و کشور و ملت عزیز و فداکار ما فراموش‌شدنی است؟ و اگر بلندگوهای آنان و رادیوهای بیگانه خیال می‌کنند با جو سازی‌ها و نشر اکاذیب و شایعه‌پراکنی‌ها به نام این جانب می‌توانند به اهداف شوم خود برسند و در همبستگی ملت ما رخنه کنند، سخت در اشتباه‌اند.

و راجع به تعیین این جانب به عنوان قائم مقام رهبری، خود من از اول جداً مخالف بودم و با توجه به مشکلات زیاد و سنگینی بار مسئولیت، همان وقت به مجلس خبرگان نوشتم که تعیین این جانب به مصلحت نبوده است. و اکنون نیز عدم آمادگی خود را صریحاً اعلام می‌کنم. و از حضرت‌عالی تقاضا می‌کنم به مجلس خبرگان دستور دهید مصلحت آینده اسلام و انقلاب و کشور را قاطعانه در نظر بگیرند. و به من اجازه فرمایید همچون گذشته یک طلبه کوچک و حقیر در حوزه علمیه به تدریس و فعالیت‌های علمی و خدمت به اسلام و انقلاب، زیر سایه رهبری حکیمانه حضرت‌عالی، اشتغال داشته باشم. و اگر اشتباهات و ضعف‌هایی که لازمه طبیعت انسان است رخ داده باشد، ان شاء الله با رهبری‌های حضرت‌عالی مرتفع گردد. و از همه برادران و خواهران عزیز و علاقه‌مند تقاضا می‌کنم مبادا در مورد تصمیم مقام معظم رهبری و خبرگان محترم، به بهانه حمایت از من، کاری انجام دهند و یا کلمه‌ای بر زبان جاری نمایند؛ زیرا مقام معظم رهبری و خبرگان جز خیر و مصلحت اسلام و انقلاب را نمی‌خواهند. امید است این شاگرد مخلص را همیشه از راهنمایی‌های ارزنده خود بهره‌مند و از دعای خیر فراموش نفرمایید.

والسلام علیکم ورحمت الله وبرکاته.

حسین علی منتظری، ۶۸/۱/۷

خمینی، سید روح‌الله، صحیفه امام، تهران، مرکز تنظیم و نشر آثار امام خمینی رحمه الله، ۱۳۷۸ ش، ج ۲۱، ص ۳۳۳ و ۳۳۴

نامه امام رحمه الله به آقای منتظری «موافقت با استعفای ایشان از قائم مقامی رهبری»

بسم الله الرحمن الرحيم

جناب حجت الاسلام و المسلمین آقای منتظری دامت افاضاته

با سلام و آرزوی موفقیت برای شما، همان‌طور که نوشته‌اید رهبری نظام جمهوری اسلامی کار مشکل و مسئولیت سنگین و خطیری است که تحمیلی بیش از طاقت شما می‌خواهد و به همین جهت، هم شما و هم من از ابتدا با انتخاب شما مخالف بودیم و در این زمینه هر دو مثل هم فکر می‌کردیم. ولی خبرگان به این نتیجه رسیده بودند و من هم نمی‌خواستم در محدوده قانونی آن‌ها دخالت کنم. از اینکه عدم آمادگی

خود را برای پست قائم مقامی رهبری اعلام کرده‌اید پس از قبول، صمیمانه از شما تشکر می‌نمایم. همه می‌دانند که شما حاصل عمر من بوده‌اید و من به شما شدیداً علاقه‌مندم. برای اینکه اشتباهات گذشته تکرار نگردد، به شما نصیحت می‌کنم که بیت خود را از افراد ناصالح پاک نمایید و از رفت‌وآمد مخالفین نظام که به اسم علاقه به اسلام و جمهوری اسلامی خود را جا می‌زنند، جداً جلوگیری کنید. من این تذکر را در قضیه «مهدی هاشمی» هم به شما دادم. من صلاح شما و انقلاب را در این می‌بینم که شما فقیهی باشید که نظام و مردم از نظرات شما استفاده کنند. از پخش دروغ‌های رادیو بیگانه متأثر نباشید. مردم ما شما را خوب می‌شناسند و حیل‌های دشمن را هم خوب درک کرده‌اند که با نسبت هر چیزی به مقامات ایران کینه خود را به اسلام نشان می‌دهند.

طلاب عزیز، ائمه محترم جمعه و جماعات، روزنامه‌ها، و رادیو و تلویزیون، باید برای مردم این قضیه ساده را روشن کنند که در اسلام مصلحت نظام از مسائلی است که مقدم بر هر چیز است و همه باید تابع آن باشیم. جناب‌عالی ان‌شاءالله با درس و بحث خود حوزه و نظام را گرمی می‌بخشید.

والسلام علیکم.

روح الله الموسوی الخمينی، ۱۳۶۸/۱/۸

خمینی، سید روح‌الله، صحیفه امام، تهران، مرکز تنظیم و نشر آثار امام خمینی رحمه‌الله، ۱۳۷۸ ش، ج ۲۱، ص ۳۳۴ و ۳۳۵

برخورد آقا با آیت الله منتظری

در اینجا این سؤال پیش می‌آید که دوستانی که امام، نظر آن‌ها را در مورد آقای منتظری پذیرفته، چه کسانی بوده‌اند؟

بی‌تردید، سرای قوای سه‌گانه در این موضوع، نقش اساسی داشته‌اند. آقای منتظری خود، در پاسخ به این سؤال که «احساس می‌فرمایید چه کسی روی این قضیه عنایتی داشته است؟» می‌گوید:

«من نمی‌دانم، می‌گویند آقای هاشمی رفسنجانی و آقای خامنه‌ای خیلی دنبال قضیه و مصر بوده‌اند. ظاهراً آقایان، حسن نیت داشته‌اند و نظرشان احتیاط برای آینده بوده است.»

محمدی ری‌شهری، محمد، سنجه انصاف، قم، مؤسسه فرهنگی دارالحدیث، ۱۳۹۰ ش، ص ۱۹

شبهه شرط مرجعیت برای رهبری

نامه امام خمینی رحمه‌الله به آیت‌الله مشکینی (رئیس اسبق مجلس خبرگان زمان فوق) درباره متمم قانون اساسی و عدم لزوم شرط مرجعیت برای رهبری

بسم الله الرحمن الرحيم

حضرت حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای حاج شیخ علی مشکینی دامت افاضاته

پس از عرض سلام، خواسته بودید نظرم را در مورد متمم قانون اساسی بیان کنم.

هرگونه آقایان صلاح دانستند عمل کنند. من دخالتی نمی‌کنم. فقط در مورد رهبری، ما که نمی‌توانیم نظام اسلامی‌مان را بدون سرپرست رها کنیم. باید فردی را انتخاب کنیم که از حیثیت اسلامی‌مان در جهان سیاست و نیرنگ دفاع کند. من از ابتدا معتقد بودم و اصرار داشتم که شرط «مرجعیت» لازم نیست. مجتهد عادل مورد تأیید خبرگان محترم سراسر کشور کفایت می‌کند. اگر مردم به خبرگان رأی دادند تا

مجتهد عادل را برای رهبری حکومتشان تعیین کنند، وقتی آنها هم فردی را تعیین کردند تا رهبری را به عهده بگیرد، قهری او مورد قبول مردم است. در این صورت او ولی منتخب مردم می شود و حکمش نافذ است. در اصل قانون اساسی من این را می گفتم، ولی دوستان در شرط «مرجعیت» پافشاری کردند، من هم قبول کردم. من در آن هنگام می دانستم که این در آینده نه چندان دور قابل پیاده شدن نیست. توفیق آقایان را از درگاه خداوند متعال خواستارم. والسلام علیکم ورحمه الله وبرکاته.

روح الله الموسوی الخمینی ۱۳۶۸/۲/۹

خمینی، سید روح الله، صحیفه امام، تهران، مرکز تنظیم و نشر آثار امام خمینی رحمه الله، ۱۳۷۸ ش، ج ۲۱، ص ۳۷۱

فرمایش امام رحمه الله در خصوص صلاحیت رهبر

در حکومت اسلامی همیشه باید باب اجتهاد باز باشد و طبیعت انقلاب و نظام همواره اقتضا می کند که نظرات اجتهادی فقهی در زمینه های مختلف ولو مخالف با یکدیگر آزادانه عرضه شود و کسی توان و حق جلوگیری از آن را ندارد؛ ولی مهم شناخت درست حکومت و جامعه است که بر اساس آن نظام اسلامی بتواند به نفع مسلمانان برنامه ریزی کند که وحدت رویه و عمل ضروری است و همین جاست که اجتهاد مصطلح در حوزه ها کافی نمی باشد؛ بلکه یک فرد اگر اعلی در علوم معهود حوزه ها هم باشد ولی نتواند مصلحت جامعه را تشخیص دهد و یا نتواند افراد صالح و مفید را از افراد ناصالح تشخیص دهد و به طور کلی در زمینه اجتماعی و سیاسی فاقد بینش صحیح و قدرت تصمیم گیری باشد، این فرد در مسائل اجتماعی و حکومتی مجتهد نیست و نمی تواند زمام جامعه را به دست گیرد.

خمینی، سید روح الله، صحیفه امام، تهران، مرکز تنظیم و نشر آثار امام خمینی رحمه الله، ۱۳۷۸ ش، ج ۲۱، ص ۱۸۰-۱۷۶؛ نامه امام خطاب به آقای حاج شیخ محمدعلی انصاری

مجتهد باید به مسائل زمان خود احاطه داشته باشد. برای مردم و جوانان و حتی عوام هم قابل قبول نیست که مرجع و مجتهدش بگوید من در مسائل سیاسی اظهار نظر نمی کنم. آشنایی به روش برخورد با حیلها و تزویرهای فرهنگ حاکم بر جهان، داشتن بصیرت و دید اقتصادی، اطلاع از کیفیت برخورد با اقتصاد حاکم بر جهان، شناخت سیاست ها و حتی سیاسیون و فرمول های دیکته شده آنان و درک موقعیت و نقاط قوت و ضعف دو قطب سرمایه داری و کمونیسم که در حقیقت استراتژی حکومت بر جهان را ترسیم می کنند، از ویژگی های یک مجتهد جامع است. یک مجتهد باید زیرکی و هوش و فراست هدایت یک جامعه بزرگ اسلامی و حتی غیراسلامی را داشته باشد و علاوه بر خلوص و تقوا و زهدی که در خور شأن مجتهد است واقعاً مدیر و مدبر باشد. حکومت در نظر مجتهد واقعی فلسفه عملی تمامی فقه در تمامی زوایای زندگی بشریت است، حکومت نشان دهنده جنبه عملی فقه در برخورد با تمامی معضلات اجتماعی و سیاسی و نظامی و فرهنگی است، فقه، تئوری واقعی و کامل اداره انسان از گهواره تا گور است.

خمینی، سید روح الله، صحیفه امام، تهران، مرکز تنظیم و نشر آثار امام خمینی رحمه الله، ۱۳۷۸ ش، ج ۲۱، ص ۲۸۹

واکنش ها بعد از انتخاب آیت الله خامنه ای به عنوان رهبر جمهوری اسلامی ایران

سخن مرحوم سید احمد خمینی

مرحوم حاج سید احمد خمینی نقل می کند وقتی که آیت الله خامنه ای در سفر کره (شمالی) بودند، امام گزارش های آن سفر را از تلویزیون می دیدند. آن منظره دیدار از کره، استقبال مردم یا سخنرانی ها و مذاکرات

ایشان در آن سفر، خیلی برایشان جالب بود. امام بعد از آن که این‌ها را مشاهده کردند، فرمودند: «الحق ایشان شایستگی رهبری را دارند.»

کتاب مرجعیت، صفحه ۷۰

خانم زهرا مصطفوی، دختر امام

«اعوذ بالله من الشیطان الرجیم

هنوز ناله‌های جگرسوز پدر پیرمان بر خیانت دوستانش را به خاطر داریم. هنوز تأثیر هولناک سخنرانی‌های نابخردانه را بر جبهه‌های جنگ از یاد نبرده‌ایم. هنوز در خاطر داریم که امام از دست چه کسی طلب مرگ کرد. نگرانی‌های امام را از اعلام قائم مقام رهبری از یاد نبرده‌ایم. ساده‌لوحی نه دندان فاسد است که به دورش افکنی، نه مرض است که درمانش کنی. نه گناه است که عذابش دهی و نه جهالت که با هشت سال درس خارج که پس از رحلت امام تغییری در آن افتد.»

دختر حضرت امام در ادامه پیام خود با اشاره به تلاش‌های دو ساله امام برای افشای نقش زیرکانه منافقین و لیبرال‌ها و آگاه نمودن قائم مقام رهبری از خطر آن‌ها می‌نویسد: «من مدت‌ها قبل از برکناری قائم مقام رهبری شخصاً از نظر امام درباره رهبری پرسیدم و ایشان از آیت‌الله خامنه‌ای نام بردند. پرسیدم که آیا شرط مرجعیت و اعلیت در رهبری لازم نیست؟ ایشان نفی کردند. از مراتب علمی ایشان پرسیدم و صریحاً فرمودند که ایشان اجتهادی را که برای ولی فقیه لازم است دارد.»

خانم مصطفوی در پایان با اشاره به این که این ملت در راه آرمان‌های خویش هیچ انحرافی را نمی‌پذیرد نامه خود را این گونه به پایان می‌برد: «پس باید غافلان این نصیحت را بپذیرند که ما را به اطاعت کورکورانه متهم نکنند و ما را به علم خویش تحقیر نکنند و ما را با نوشته‌ها و سخنرانی‌ها نفرینند.

والسلام علی من اتبع الهدی.

زهرا مصطفوی»

روزنامه اطلاعات، ۱۳۷۶/۹/۱

شبهه عملکرد جناحی رهبر انقلاب پس از تعیین شدن در سال ۱۳۶۸

حکم انتصاب آقای موسوی خوئینی به مشاورت سیاسی رهبری

بسم الله الرحمن الرحيم

جناب حجت الاسلام والمسلمین آقای حاج سید محمد موسوی خوئینی (دامت تأییداته)

با توجه به اصل صدودهم قانون اساسی که سیاست‌گذاری‌های عمده نظام جمهوری اسلامی را بر عهده مقام رهبری قرار داده است و با معرفت به خصوصیات انقلابی و تجارب عملی جناب‌عالی در دوران ده ساله گذشته و بالخصوص مسئولیت‌های مهمی که از طرف رهبر کبیر و امام فقیدمان رحمته‌الله به جناب‌عالی محول گردید و حاکی از اعتماد معظم‌له به شما می‌باشد، جناب‌عالی را به مشاورت سیاسی خود منصوب می‌کنم. حیطه کار آن مشاورت، عبارت است از سیاست‌های کلی کشور در امور داخلی و خارجی و قضایای اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و... لازم است در امور ارجاعی و...، نظرات بررسی‌شده و سنجیده، تدوین و به‌عنوان نظر مشورتی ارائه گردد. مقتضی است از آحاد مؤمن و هوشمند و انقلابی و مجرب، بدون رعایت

نسبت‌های جناحی و گروهی، برای بررسی و سنجش دقیق و عمیق مسائل استفاده فرمایید. شرح وظایف به‌صورت ریز را تهیه و ارائه فرمایید. خداوند به جناب‌عالی توفیق عنایت فرماید.

سیدعلی خامنه‌ای، ۱۳۶۸/۱۰/۱۷

دفتر حفظ و نشر حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، ۱۳۶۸/۱۰/۱۷

اعتراض رهبر معظم انقلاب به دیدگاه خاص دولت سازندگی

«...پس، عبرت‌گیری از عاشورا این است که نگذاریم روح انقلاب در جامعه منزوی و فرزند انقلاب گوشه‌گیر شود. عده‌ای مسائل را اشتباه گرفته‌اند. امروز بحمدالله مسئولین دلسوز و علاقه‌مند و رئیس‌جمهور انقلابی و مؤمن بر سرکارند و کشور را می‌خواهند بسازند. اما عده‌ای، سازندگی را با مادی‌گرایی، اشتباه گرفته‌اند. سازندگی چیزی است، مادی‌گری چیز دیگری است. سازندگی یعنی کشور آباد شود، و طبقات محروم به نوایی برسند... امروز عده‌ای به اسم سازندگی خودشان را غرق در پول و دنیا و ماده‌پرستی می‌کنند. این سازندگی است؟! آنچه که جامعه ما را فاسد می‌کند، غرق شدن در شهوات است؛ از دست دادن روح تقوا و فداکاری است... کاری که دشمن از لحاظ فرهنگی می‌کند، یک «تهاجم فرهنگی»، بلکه باید گفت یک «شیب‌خون فرهنگی» یک «غارت فرهنگی» و یک «قتل عام فرهنگی» است. امروز دشمن این کار را با ما می‌کند...»

بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با فرماندهان گردان‌های عاشورا، ۱۳۷۱/۴/۲۲

بیانات رهبر معظم انقلاب در خصوص لزوم سیاسی بودن دانشجویان

«...بنده دلم می‌خواهد این جوانان ما، شما دانشجویان، چه دختر، چه پسر و حتی دانش‌آموزان مدارس، روی این ریزترین پدیده‌های سیاسی دنیا فکر کنید و تحلیل بدهید. گیرم که تحلیلی هم بدهید که خلاف واقع باشد؛ باشد! خدا لعنت کند آن دست‌هایی را که تلاش کرده‌اند و می‌کنند که قشر جوان و دانشگاه ما را غیرسیاسی کنند. کشوری که جوانانش سیاسی نباشند، اصلاً توی باغ مسائل سیاسی نیستند، مسائل سیاسی دنیا را نمی‌فهمند، جریان‌های سیاسی دنیا را نمی‌فهمند و تحلیل درست ندارند. مگر چنین کشوری می‌تواند بر دوش مردم، حکومت و حرکت و مبارزه و جهاد کند؟! بله؛ اگر حکومت استبدادی باشد، می‌شود. حکومت‌های مستبد دنیا، صرفه‌شان به این است که مردم سیاسی نباشند؛ مردم درک و تحلیل و شعور سیاسی نداشته باشند. اما حکومتی که می‌خواهد به دست مردم کارهای بزرگ را انجام دهد، نظام را می‌خواهد با قدرت بی‌پایان مردم به سرمنزل مقصود برساند و مردم را همه چیز نظام می‌داند، مگر مردم‌ش، به خصوص جوانان، و بالاخص جوانان دانشجویش، می‌توانند غیرسیاسی باشند؟! مگر می‌شود؟!...»

بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با جمعی از دانشجویان و دانش‌آموزان، ۱۳۷۲/۵/۱۲

بیانات رهبر معظم انقلاب در پی حادثه کوی دانشگاه

«...یک حرف هم به شما جوانان عرض می‌کنم. جوانان عزیز! شما امیدهای انقلاب و اسلامید. رفتار شما می‌تواند این مملکت را در جهت شکوفایی، با سرعت به پیش ببرد. وقتی جوان مملکت هوشیارانه، با تدبیر، با حلم و با توجه به موقعیت‌ها، حرف بزند و تصمیم بگیرد و عمل کند، کشور گلستان خواهد شد. وقتی هیجانات کور، یا وسط بگذارند، دشمن فوراً استفاده خواهد کرد. بارها گفته‌ام، باز هم تکرار می‌کنم؛ من معتقدم که جوان مملکت بایستی در همه میدان‌ها حضور و آمادگی داشته باشد؛ منتها با انضباط. این‌گونه حرکاتی که ملاحظه شد کسانی به دانشگاه حمله کنند، ناشی از بی‌انضباطی است؛ با هر نامی

انجام گیرد، غلط و محکوم است. اگر با نام دفاع از دین هم انجام گیرد، غلط است؛ اگر با نام دفاع از ولایت هم انجام گیرد، غلط است. مگر من بارها نگفتم در اجتماعات کسانی که مخالفاند، هیچ کس نباید رفتار خشونت آمیز داشته باشد، چون این، دشمن را خوشحال می کند؟ بارها ما این حرف را گفتیم، چرا گوش نکردند؟! چرا گوش نمی کنند؟! حتی اگر یک حرفی که خون شما را به جوش می آورد به زبان آورند، مثلاً فرض کنید اهانت به رهبری کردند، باز هم باید صبر و سکوت کنید. اگر عکس مرا هم آتش زدند یا پاره کردند، باید سکوت کنید. نیروی تان را برای آن روزی که کشور به آن نیازمند است، برای آن روزی که نیروی جوان و مؤمن و حزب اللهی باید در مقابله با دشمن بایستد، حفظ کنید. و الا حالا فرض کنیم یک جوان، یا یک دانشجوی فریب خورده ای هم حرفی زد و کاری کرد؛ چه اشکالی دارد؟ من از او صرف نظر می کنم...»

بیانات مقام معظم رهبری در پی حادثه کوی دانشگاه تهران، ۱۳۷۸/۴/۲۱

مخالفت رهبر معظم انقلاب با اعلام اسم ایشان به عنوان مرجع تقلید

«... عزیزانم! اگر واجب عینی باشد، من از زیر هیچ باری دوش خودم را خالی نمی کنم. در قضیه مرجعیت، موضوع این گونه نیست. بار بر زمین نمی ماند. این قضیه متوقف به فرد نیست. آری؛ آقایان فهرست دادند و اسم این حقیر را هم در آن فهرست آوردند اما اگر از من سؤال می کردند، می گفتم این کار را نکنید. بدون اطلاع من این کار را کردند. بعد از آنکه اعلامیه شان صادر شده بود من خبردار شدم؛ و الا نمی گذاشتم. حتی من به تلویزیون اطلاع دادم و گفتم اگر آقایان ناراضی نمی شوند، اعلامیه آن ها را که می خوانید، اسم مرا نخوانید. بعد گفتند که نمی شود؛ تحریف اعلامیه است. آقایان نشسته اند، چند ساعت جلسه کرده اند؛ نمی شود. من اکنون به شما عرض می کنم: ملت عزیز! عزیزان من! آقایان محترم و بزرگانی که از گوشه و کنار گاهی به بنده پیغام می دهید که رساله بدهم! بار فعلی من بسیار سنگین است. بار رهبری نظام جمهوری اسلامی و مسئولیت های عظیم دنیایی، مثل بار چند مرجعیت است. این را شما بدانید. اگر چند مرجعیت را روی هم دیگر بگذارند، ممکن است بارش به این سنگینی شود؛ ممکن است. فعلاً ضرورتی نیست. آری؛ اگر العیاذ بالله وضع به جایی می رسید که می دیدم چاره ای نیست، می گفتم عیبی ندارد. من با همه ضعف و فقری که دارم، به فضل پروردگار، آن جا که ناچار باشم، یعنی ضروری باشد، برای برداشتن ده بار به این سنگینی هم حرفی ندارم که بردارم و روی دوش خودم بگذارم. اما فعلاً آن گونه نیست. فعلاً نیازی نیست. بحمدالله این همه مجتهدین هستند. من قم را اسم آوردم؛ غیر قم هم هستند. مجتهدینی هستند، افراد شایسته ای هستند. چه لزومی دارد حال که این بار سنگین را خدای متعال بر دوش نحیف این حقیر ضعیف گذاشته است، بار مرجعیت را هم رویش بگذارند؟ احتیاجی به این معنا نیست. کسانی که اصرار می کنند و می گویند آقا رساله بدهید، توجه کنند که من برای خاطر این از قبول بار مسئولیت مرجعیت استنکاف می کنم. بحمدالله آقایان هستند و نیازی به این معنا نیست. البته، خارج از ایران حکم دیگری دارد. بار آن ها را من قبول می کنم. چرا؟ برای خاطر اینکه آن بار را اگر من برندارم، ضایع خواهد شد. آن روزی که احساس کنم آقایانی که امروز بحمدالله در این جا هستند و به عقیده من کافی هستند و می بینیم کفایت لازم و بلکه فوق اندازه ضروری برای تحمل بار مسئولیت هم امروز در قم وجود دارد، می توانند بار خارج را هم تحمل کنند، آنجا باز من کنار می کشم. امروز من درخواست شیعیان خارج از ایران را قبول می کنم؛ برای خاطر اینکه چاره ای نیست. مثل همان جاهای دیگر است که ناگزیر هستیم. اما در داخل ایران هیچ احتیاجی نیست.»

بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با اقشار مختلف مردم، ۱۳۷۷/۹/۲۳

پیام آیت الله منتظری رحمته در پی انتخاب آیت الله سید علی خامنه‌ای به رهبری

بسم الله الرحمن الرحيم

جناب مستطاب حجت الاسلام والمسلمین آقای حاج سید علی خامنه‌ای رهبر منتخب جمهوری اسلامی ایران دامت برکاته

پس از سلام و تحیت و تسلیت به مناسبت ضایعه جبران‌ناپذیر و مصیبت عظمای عالم اسلام، ارتحال روح خدا، پیشوای عالی‌قدر آزادگان و مستضعفان جهان بنیان‌گذار جمهوری اسلامی ایران قائد عظیم‌الشان حضرت آیت‌الله العظمی امام خمینی رحمته که به همه جهانیان درس فداکاری و مبارزه و قیام در برابر طاغوت‌ها و مستکبران را آموخت، از خداوند قادر متعال مسئلت می‌نمایم جناب‌عالی را که فردی لایق و متعهد و دلسوز و در دوران مبارزات و انقلاب تجربه‌ها آموخته و همواره مورد حمایت رهبر بزرگ انقلاب بوده‌اید، در انجام مسئولیت خطیر رهبری که مجلس خبرگان به جناب‌عالی محول نموده است یاری نماید تا ان شاء الله موفق شوید به کشور و به ملت مسلمان ایران که در راه تحقق اهداف و آرمان‌های انقلاب این همه گذشت و فداکاری از خود نشان داده و با همه وجود در صحنه انقلاب باقی است خدمات شایسته و سازنده‌ای انجام دهید و با حفظ سیاست نه شرقی و نه غربی در تقویت کشور و پیشبرد مبانی و موازین شرع مبین کوشش فرمایید و دشمنان خارجی و داخلی اسلام و کشور را از هر جهت ناامید و مأیوس نمایید. ان شاء الله در مسائل مهمه و سرنوشت‌ساز مشورت با حضرات آیات عظام و علمای اعلام و شخصیت‌های متعهد و آگاه مورد توجه خواهد بود.

والسلام علیکم ورحمت الله وبرکاته

حسینعلی منتظری، ۱۳۶۸/۳/۲۳

ویژه‌نامه آقای منتظری، نشریه ارزش‌ها، بهمن ۱۳۷۶

پاسخ آیت الله خامنه‌ای به پیام آقای منتظری رحمته

بسم الله الرحمن الرحيم

آیت الله آقای حاج شیخ حسینعلی منتظری دامت برکاته

پس از سلام و تحیت، از پیام تسلیت به مناسبت ضایعه عظیم جهان اسلام، ارتحال پیشوای آزادگان و امید مستضعفان حضرت امام خمینی قدس سره و همچنین از دعای خیر و اظهارات محبت‌آمیز نسبت به اینجانب و تأیید اقدام مجلس محترم خبرگان، متشکرم. اکنون که امت بزرگ اسلامی و به خصوص ملت فداکار ایران، با مصیبتی بدین عظمت مواجه شده است، نخستین وظیفه ما و همه اقشار و آحاد مردم آن است که با توکل به خدا و تقویت روح اخلاص و همبستگی و همدلی و هم‌زبانی، حرکت عظیمی را که امام بزرگوار و فقید ما آغاز کرده و مجاهدت و تلاش بینظیری را برای تداوم آن مبذول داشته بودند، ادامه دهیم و مطمئن باشیم که نصرت الهی شامل حال مؤمنان و نیکوکاران خواهد شد. از خداوند متعال، توفیقات جنابعالی را مسئلت مینمایم.

سید علی خامنه‌ای، ۱۳۶۸/۳/۲۵

دفتر حفظ و نشر حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، ۱۳۶۸/۳/۲۵

پیام تسلیت مقام معظم رهبری در پی درگذشت مهندس بازرگان

بسمه تعالی

جناب آقای دکتر یدالله سبحانی

درگذشت مرحوم آقای مهندس مهدی بازرگان را به جناب عالی و خانواده محترم آن مرحوم تسلیت می‌گویم. ایشان یکی از مبارزان دیرین با رژیم ستم‌شاهی و نیز از جمله پیشروان ترویج و تبیین اندیشه‌های ناب اسلامی با زبان و منطق و شیوه نوین بود و از این رهگذر بی‌شک در چشم همه علاقه‌مندان به گسترش و رواج ایمان اسلامی در میان طبقات تحصیل‌کرده در دوران خفقان و دین‌زدایی رژیم پهلوی، دارای شأن و ارزش بخصوص بود.

خداوند ایشان را مشمول رحمت و مغفرت و فضل خود قرار دهد و به تلاش‌های ایشان با چشم رضا و قبول بنگرد.

لطفاً مراتب تسلیت این‌جانب را به همسر و فرزندان محترم ایشان ابلاغ فرمایید.

سید علی خامنه‌ای

دفتر حفظ و نشر حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، ۱۳۷۳/۱۱/۵

پیام تسلیت مقام معظم رهبری در پی درگذشت دکتر یدالله سبحانی

بسم الله الرحمن الرحيم

درگذشت مرحوم مبرور آقای دکتر یدالله سبحانی رحمته را به همه فرزندان محترم و به خاندان گرامی ایشان تسلیت می‌گویم. این شخصیت کهن‌سال علمی و فرهنگی و سیاسی، سال‌های درازی را با مجاهدت و جدیت، به تلاشی صادقانه، در راه آنچه بدان باور داشت، مصروف کرد. همت اصلی او گماشته شده بود اولاً بر زدودن تهمت ناسازگاری دین و علم که انگیزه‌های منحرفی موجب طرح مکرر آن از سوی عناصری می‌گشت و نیز بر مردود شمردن پندار جدایی دین از سیاست. در بخش‌هایی از سال‌های متمادی این مجاهدت طولانی، وی به شیوه‌های فرهنگی و در بخش‌های دیگری به شیوه‌های سیاسی روی می‌آورد و سال‌ها زندان در رژیم ستم‌شاهی، هزینه این اقدام بااهمیت بود.

مرحوم دکتر سبحانی، مردی باایمان، باحقیقت، خوش‌روحیه و مقاوم بود. در دوران نظام جمهوری اسلامی پس از مقطعی که وی از قوای مجریه و مقننه خارج شد، اختلاف برخی از دیدگاه‌هایش با مسئولان کشور، وی را به وادی بی‌انصافی و غرض‌ورزی سوق نداد. او مردی دین‌دار و متعبد و درست‌کردار بود.

از خدای متعال مسئلت می‌کنم که رحمت و فضل خود را بر روح او ارزانی فرماید و دورانی را که او اکنون در آن به سر می‌برد، برای او دوران آسایش و برخورداری از مغفرت الهی قرار بدهد.

بمنه و کرمه

سید علی خامنه‌ای

دفتر حفظ و نشر حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، ۱۳۸۱/۱/۲۴

پیام تسلیت رهبر معظم انقلاب در پی درگذشت آیت‌الله منتظری رحمته

بسم الله الرحمن الرحيم

اطلاع یافتیم که فقیه بزرگوار آیت‌الله آقای حاج شیخ حسینعلی منتظری رحمته دار فانی را وداع گفته و به سرای باقی شتافته‌اند. ایشان فقیهی متبحر و استادی برجسته بودند و شاگردان زیادی از ایشان بهره بردند. دورانی طولانی از زندگی آن مرحوم در خدمت نهضت امام راحل عظیم‌الشأن گذشت و ایشان مجاهدات زیادی انجام داده و سختی‌های زیادی در این راه تحمل کردند. در اواخر دوران حیات مبارک امام راحل امتحانی

دشوار و خطیر، پیش آمد که از خداوند متعال می‌خواهم آن را با پوشش مغفرت و رحمت خویش بپوشاند و ابتلائات دنیوی را کفاره آن قرار دهد. این جانب درگذشت ایشان را به همه بازماندگان به ویژه همسر مکرمه و فرزندان محترم آن مرحوم تسلیت می‌گویم و رحمت و مغفرت الهی را برای وی مسئلت می‌کنم.

سید علی خامنه‌ای

دفتر حفظ و نشر حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، ۱۳۸۸/۹/۲۹

نامه مقام معظم رهبری به شورای نگهبان برای تجدیدنظر در صلاحیت کاندیداهای انتخابات ریاست جمهوری

بسمه تعالی

آیت‌الله جناب آقای جنتی، دبیر محترم شورای نگهبان دامت برکاته

با سلام و تحیت و تشکر از زحمات آن شورای محترم در تلاش برای احراز صلاحیت داوطلبان ریاست جمهوری دوره نهم، با رعایت موازین قانونی در این امر، از آنجا که مطلوب آن است که همه افراد کشور از صاحبان سلايق گوناگون سیاسی فرصت و مجال حضور در آزمایش بزرگ انتخابات را بیابند، لذا به نظر می‌رسد نسبت به اعلام صلاحیت آقایان دکتر مصطفی معین و مهندس مهرعلیزاده تجدید نظر صورت گیرد.

والسلام علیکم

سید علی خامنه‌ای، ۱۳۸۴/۳/۲

دفتر حفظ و نشر حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، ۱۳۸۴/۳/۲

سلسله گفتگو در خصوص حدود اختیارات حکومت اسلامی

استفتاء وزیر کار و امور اجتماعی درباره حق دولت در تعیین شروط برای واحدهای بهره‌مند از خدمات دولتی

بسم الله الرحمن الرحيم

محضر مبارک رهبر کبیر انقلاب اسلامی، حضرت آیت‌الله العظمی امام خمینی مدظله العالی با آرزوی سلامتی و طول عمر برای آن وجود شریف و امید پیروزی هرچه سریع‌تر رزمندگان عزیز اسلام علیه کفر جهانی، استدعا دارد با توجه به کیفیت و نوع کار این وزارتخانه در ارتباط با واحدهای تولیدی و خدماتی بخش خصوصی در مورد سؤال زیر، این وزارت را راهنمایی و ارشاد فرمایید:

«آیا می‌توان برای واحدهایی که از امکانات و خدمات دولتی و عمومی مانند آب، برق، تلفن، سوخت، ارز، مواد اولیه، بندر، جاده، اسکله، سیستم اداری، سیستم بانکی و... به نحوی از انحا استفاده می‌نمایند، اعم از اینکه این استفاده از گذشته بوده و استمرار داشته باشد یا به تازگی به عمل آید، در ازای این استفاده شروطی الزامی را مقرر نمود؟» والسلام علیکم ورحمة الله و برکاته. ملتمس دعا.

ابوالقاسم سرحدی زاده، وزیر کار و امور اجتماعی

پاسخ استفتاء درباره حق دولت در تعیین شروط برای واحدهای بهره‌مند از خدمات دولتی

بسمه تعالی

در هر دو صورت چه گذشته و چه حال، دولت می‌تواند شروط الزامی را مقرر نماید.
روح‌الله الموسوی‌الخمینی

پاسخ امام رحمته به استفسار شورای نگهبان درباره پاسخ ایشان به وزیر کار

امام رحمته در پاسخ به استفسار شورای نگهبان درباره پاسخ ایشان به وزیر کار نوشتند:

دولت می‌تواند در تمام مواردی که مردم استفاده از امکانات و خدمات دولتی می‌کنند با شروط اسلامی و حتی بدون شرط، قیمت مورد استفاده را از آنان بگیرد و این جاری است در جمیع مواردی که تحت سلطه حکومت است و اختصاص به مواردی که در نامه وزیر کار ذکر شده ندارد؛ بلکه در انفال که در زمان حکومت اسلامی امرش با حکومت است، می‌تواند بدون شرط یا با شرط الزامی امر را اجرا کند.

خمینی، سید روح‌الله، صحیفه امام، تهران، مرکز تنظیم و نشر آثار امام خمینی رحمته، ۱۳۷۸ ش، ج ۲، ص ۴۳۰.

اظهار نظر آیت‌الله خامنه‌ای، در مقام امام جمعه تهران و رئیس‌جمهور وقت در توضیح نامه شورای نگهبان و نظر امام رحمته

آیت‌الله خامنه‌ای، در مقام امام جمعه تهران و رئیس‌جمهور وقت در توضیح نامه شورای نگهبان و نظر امام در نماز جمعه ۱۳۶۶/۱۰/۱۱ این‌گونه اظهار نظر کردند:

اقدام دولت اسلامی، در برقرار کردن شروط الزامی به معنای برهم زدن قوانین و احکام پذیرفته شده اسلامی نیست... امام که فرمودند دولت می‌تواند هر شرطی را بردوش کارفرما بگذارد، این هر شرطی نیست، آن شرطی است که در چارچوب احکام پذیرفته شده اسلام است، و نه فراتر از آن. سؤال کننده سؤال می‌کند: برخی این‌طور از فرمایشات شما استنباط می‌کنند که می‌شود قوانین اجاره و مضاربه، احکام شرعی و فتاوی پذیرفته شده مسلم را نقض کرد و دولت می‌تواند برخلاف احکام اسلامی شرط بگذارد. امام می‌فرمایند: این شایعه است. ببینید قضیه چقدر روشن و جامع‌الاطراف است.

پایگاه حفظ و نشر آثار آیت‌الله خامنه‌ای، ۱۳۶۶/۱۰/۱۱.

نامه امام رحمته به آیت‌الله خامنه‌ای درباره تعیین حدود اختیارات حکومت اسلامی

بسمه تعالی

جناب حجت‌الاسلام آقای خامنه‌ای، رئیس محترم جمهوری اسلامی دامت افاضاته

پس از اهدای سلام و تحیت، من میل نداشتم که در این موقع حساس به مناقشات پرداخته شود. و عقیده دارم که در این مواقع سکوت بهترین طریقه است و البته نباید ماها گمان کنیم که هرچه می‌گوییم و می‌کنیم کسی را حق اشکال نیست. اشکال، بلکه تخطئه، یک هدیه الهی است برای رشد انسان‌ها. لکن صحیح ندانستم که جواب مرقوم شریف و تقاضایی که در آن شده بود را به سکوت برگزار کنم. لهذا، آنچه را که در نظر دارم به طور فشرده عرض می‌کنم.

از بیانات جناب عالی در نماز جمعه این‌طور ظاهر می‌شود که شما حکومت را که به معنای ولایت مطلقه‌ای که از جانب خدا به نبی اکرم صلی الله علیه و آله و اگذار شده و اهم احکام الهی است و بر جمیع احکام شرعی الهیه تقدم دارد، صحیح نمی‌دانید. و تعبیر به آنکه این‌جانب گفته‌ام حکومت در چارچوب احکام الهی دارای اختیار است به کلی برخلاف گفته‌های این‌جانب بود. اگر اختیارات حکومت در چارچوب احکام فرعی الهیه است، باید عرض حکومت الهیه و ولایت مطلقه مفوضه به نبی اسلام صلی الله علیه و آله یک پدیده بی‌معنا و محتوا باشد و اشاره

می‌کنم به پیامدهای آن که هیچ‌کس نمی‌تواند ملتزم به آنها باشد؛ مثلاً خیابان‌کشی‌ها که مستلزم تصرف در منزلی است یا حریم آن است در چارچوب احکام فرعی نیست. نظام وظیفه، اعزام الزامی به جبهه‌ها، جلوگیری از ورود و خروج ارز، جلوگیری از ورود یا خروج هر نحو کالا، منع احتکار در غیر دو، سه مورد، گمرکات و مالیات، جلوگیری از گران‌فروشی، قیمت‌گذاری، جلوگیری از پخش مواد مخدره، منع اعتیاد به هر نحو غیر از مشروبات الکلی، حمل اسلحه به هر نوع که باشد و صدها امثال آن که از اختیارات دولت است، بنا بر تفسیر شما خارج است؛ و صدها امثال این‌ها.

باید عرض کنم حکومت که شعبه‌ای از ولایت مطلقه رسول الله ﷺ است، یکی از احکام اولیه اسلام است و مقدم بر تمام احکام فرعی، حتی نماز و روزه و حج است. حاکم می‌تواند مسجد یا منزلی را که در مسیر خیابان است خراب کند و پول منزل را به صاحبش رد کند. حاکم می‌تواند مساجد را در موقع لزوم تعطیل کند و مسجدی که ضرر باشد، در صورتی که رفع بدون تخریب نشود، خراب کند. حکومت می‌تواند قراردادهای شرعی را که خود با مردم بسته است، در موقعی که آن قرارداد مخالف مصالح کشور و اسلام باشد، یک‌جانبه لغو کند و می‌تواند هر امری را، چه عبادی یا غیرعبادی است که جریان آن مخالف مصالح اسلام است، از آن مادامی که چنین است جلوگیری کند. حکومت می‌تواند از حج که از فرایض مهم الهی است، در مواقعی که مخالف صلاح کشور اسلامی دانست موقتاً جلوگیری کند.

آنچه گفته شده است تا کنون و یا گفته می‌شود، ناشی از عدم شناخت ولایت مطلقه الهی است. آنچه گفته شده است که شایع است، مزارعه و مضاربه و امثال آنها را با آن اختیارات از بین خواهد رفت، صریحاً عرض می‌کنم که فرضاً چنین باشد، این از اختیارات حکومت است و بالاتر از آن هم مسائلی است که مزاحمت نمی‌کنم.

ان شاء الله تعالی خداوند امثال جناب‌عالی را که جز خدمت به اسلام نظری ندارید، در پناه خود حفظ فرماید.

روح‌الله الموسوی الخمینی، ۱۶/۱۰/۱۳۶۶

خمینی، سید روح‌الله، صحیفه امام، تهران، مرکز تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، ۱۳۷۸ ش، ج ۲۰، صص ۴۵۱ و ۴۵۲.

نامه آیت‌الله خامنه‌ای به امام (ره)

در پاسخ به نامه حضرت امام، آیت‌الله خامنه‌ای نامه‌ای به ایشان می‌نویسند و مواردی را برایشان شرح می‌دهند. امام در پاسخی که روز ۲۱ دی ماه آن نامه می‌دهند مطالبی را در رابطه با ولایت مطلقه فقیه بیان می‌دارند. متن این دو نامه به ترتیب آورده شده است:

بسم الله الرحمن الرحيم

محضر مبارک رهبر معظم انقلاب حضرت امام خمینی مد ظله العالی

پس از عرض سلام و ارادت، مرقوم مبارک در پاسخ به معروضه این جانب را استماع و زیارت کردم و از ارشادات آن حضرت که مانند همیشه ترسیم‌کننده خط روشن اسلام است متشکرم. نکته‌ای که بیان آن را لازم می‌دانم آن است که بر مبنای فقهی حضرت‌عالی که این جانب سال‌ها پیش آن را از حضرت‌عالی آموختم پذیرفته و بر اساس آن مشی کرده‌ام، موارد و احکام مرقوم در نامه حضرت‌عالی جزو مسلمات است و بنده همه آنها را قبول دارم. مقصود از حدود شرعی در خطبه‌های نماز جمعه چیزی است که در صورت لزوم مشروحاً بیان خواهد شد. امید است سال‌های متمادی این ملت عزیز و فداکار و مسئولان آن و همه امت بزرگ اسلام از فکر بیدار و روشن و رهبری بی‌بدیل جناب‌عالی بهره‌مند گردند و خداوند عمر شریف شما را تا حضور ولی عصر ارواحنا فداه مستدام بدارد.

نامه امام به آیت‌الله خامنه‌ای رحمه الله درباره ولایت مطلقه فقیه

بسم الله الرحمن الرحيم

جناب حجت الاسلام آقای خامنه‌ای، رئیس محترم جمهوری اسلامی دامت افاضاته

مرقوم شریف جناب‌عالی واصل و موجب خرسندی گردید. این جانب که از سال‌های قبل از انقلاب با جناب‌عالی ارتباط نزدیک داشته‌ام و همان ارتباط بحمدالله تعالی تاکنون باقی است، جناب‌عالی را یکی از بازوهای توانای جمهوری اسلامی می‌دانم و شما را چون برادری که آشنا به مسائل فقهی و متعهد به آن هستید و از مبانی فقهی مربوط به ولایت مطلقه فقیه جداً جانب‌داری می‌کنید، می‌دانم و در بین دوستان و متعهدان به اسلام و مبانی اسلامی از جمله افراد نادری هستید که چون خورشید، روشنی می‌دهید. مع‌الأسف جمهوری اسلامی و سران محترم آن به جرم اسلام‌خواهی و بسط عدالت اسلامی در جهان مورد تاخت و تاز تبلیغاتی جهان‌خواران شده‌اند و مثلاً اگر بگویند آفتاب روشن است، فردا تبلیغات جهانی به شرح و تفصیل و توجیه و تحلیل پرداخته و جمهوری اسلامی و یاران آن را به طوری محکوم می‌کنند و چون آشنا به فقه اسلامی و به ملت فداکار اسلام و ایمان راسخ آنان نیستند، بسیاری از اوقات تبلیغات آنان به نفع جمهوری اسلامی تمام می‌شود و البته ما متوقع نیستیم که با قیامی که بر پایه اسلام عزیز نمودیم و «نه» به شرق و غرب و عمال آنان گفته‌ایم، آنان به ما و شماها و به ملت عزیز جان‌برکف ما بارک الله بگویند و خوشبختانه اخیراً در همین موضوع حدود ولایت فقیه نویسندگان و گویندگان متعهد و آگاه به مسائل اسلامی، مسئله را در مجالس و روزنامه‌ها تا آنجا که دیدم مورد بحث قرار داده که من از تمامی آنان تشکر می‌کنم و امید است ائمه محترم جمعه و به ویژه امثال جناب‌عالی که در بیان مسائل دست توانا دارید، مسئله را تعقیب و در خطبه‌های نماز جمعه اذهان ناآگاهان را روشن و زبان دشمنان اسلام را قطع فرمایید و جناب‌عالی و ملت بزرگوار خواهند دید که در اطراف همین نامه چه شیطنت‌ها و تحلیل‌ها در رسانه‌های گروهی مخالفین اسلام و همدستان آنان خواهد صورت گرفت. در خاتمه سلامت و سعادت جناب‌عالی را از خداوند خواستار و امید است امثال جناب‌عالی در مقاصد عالیه خود پیروز و سربلند گردید. والسلام علیکم ورحمة الله.

روح‌الله الموسوی‌الخمینی، ۱۳۶۶/۱۰/۲۱

سایر

نامه امام خمینی رحمه الله در پاسخ به نامه‌ای از شورای نگهبان پیرامون تصرف معادن نفت و گاز ۱۳۶۶/۸/۲

بسم الله الرحمن الرحيم

حضرات حجج اسلام آقایان فقهای شورای نگهبان دامت افاضاتهم

پس از اهدای سلام و تحیت اصل مسئله تبعیت اعماق زمین و نیز هوا نسبت به املاک شخصی تا حدود احتیاجات عرفی است؛ مثلاً اگر کسی در خارج از محدوده منزل و یا زمین شخصی و یا وقفی کانالی زده و از

زیر زمین آن‌ها عبور کند و یا تصرف نماید دارندگان منازل و زمین و یا متولیان نمی‌توانند ادعایی بنمایند و یا اگر کسی بالاتر از مقدار متعارف بنایی ایجاد و یا رفت‌وآمد نماید هیچ یک از مالکین و یا متولیان حق جلوگیری از او را ندارند و بالاخره تبعیت زمین شخصی به مقدار عرفی است و آلات جدیده هیچ‌گونه دخالتی در تعیین مقدار عرفی ندارد؛ ولی تبعیت کشور مقدار بسیار زیاد است و دولت حق دارد تا از تصرف بیش از حق عرفی شخص و یا اشخاص جلوگیری نماید؛ بنابراین نفت و گاز و معادنی که خارج از حدود عرفی املاک شخصی است تابع املاک نمی‌باشد. اما اگر فرض کنیم معادن و نفت و گاز در حدود املاک شخصی است که فرض بی‌واقعیت است، این معادن چون ملی است و متعلق به ملت‌های حال و آینده است که در طول زمان موجود می‌گردند از تبعیت املاک شخصیه خارج است و دولت اسلامی می‌تواند آن‌ها را استخراج کند؛ ولی باید قیمت املاک اشخاص و یا اجاره زمین تصرف‌شده را مانند سایر زمین‌ها بدون محاسبه معادن در قیمت و یا اجاره، پردازد و مالک نمی‌تواند از این امر جلوگیری نماید. والسلام علیکم. ان شاء الله موفق و مؤید باشید.

خمینی، سید روح‌الله، استفتائات امام خمینی رحمه الله، ۱۳۹۲ ش، ج ۸، صص ۳۵۵ و ۳۵۶

مصاحبه فارس با مرحوم سحابی در تاریخ ۳ اسفند ۱۳۸۷ در خصوص انحرافات عبدالکریم سروش

بنده هم حرف آقای سروش و هم صحبت‌های آقای مجتهد شبستری را به هیچ وجه قبول ندارم. در قرآن کریم بارها تأکید شده است که «انا انزلناه قرآناً بلسان عربی مبین» یعنی ما قرآن را به زبان عربی نازل کردیم؛ در حالی که سروش و مجتهد شبستری می‌گویند قرآن بر پیامبر نازل شده اما زبان آن ارتباطی به وحی ندارد. از طرفی اگر آقایان سروش و مجتهد شبستری قبول دارند که حضرت محمد صلی الله علیه و آله، راست‌گوست نباید این حرف‌ها را بزنند. قرآن به اندازه‌ای روشن و مبین است که احتیاجی به این بحث‌ها ندارد. از نظر عاقبت دنیوی، سروش با این روند به انزوا و گوشه‌گیری می‌رسد. اگر ایشان بخواهد تعصب بورزد و بر حرف‌هایش اصرار کند به سمت انزوا می‌رود. ایشان حرف‌هایی می‌زند که بچه‌ها و جوانان را خراب می‌کند. آقای سروش آدم متدین و عارفی است اما صحبت‌هایش باعث انحراف فکری افراد است.

مصاحبه خبرگزاری فارس با یدالله سحابی؛ ۱۳۸۷/۱۲/۳

نظرات شخصیت‌های مذهبی و سیاسی درباره آیت‌الله خامنه‌ای

آیت‌الله العظمی اراکی (ره):

«اعلام می‌دارد انتخاب شایسته حضرت‌عالی مایه دلگرمی و امیدواری ملت قهرمان ایران است.»

هفته‌نامه پرتو سخن، ۱۳۹۱/۱/۱۴.

آیت‌الله العظمی گلپایگانی (ره):

«از خداوند متعال مسئلت دارم که تأییدات خود را بر شما در منصب حساس رهبری جمهوری اسلامی ایران مستدام بدارد.» حضرت آیت‌الله العظمی گلپایگانی برای رهبر معظم انقلاب عباى ظریفی هدیه فرستادند و فرمودند: «اگر دیدم کاری را شما انجام می‌دهید و [به نظر خودم] خلاف مطلب اسلامی است، من تذکر می‌دهم، اگر تغییر دادید بسیار خوب! اگر تغییر ندادید، من دیگر صحبت نمی‌کنم و تضعیف شما را حرام میدانم. عمده عظمت شماست. شما رهبر مسلمین هستید و نمی‌خواهم صحبتی کنم در یک فرعی که شما را تضعیف کرده‌ام.»

ماهنامه امتداد امام، نوروز ۱۳۹۰، ضمیمه شماره ۶۱، ص ۱۶.

آیت‌الله میرزا هاشم آملی (ره):

آیت‌الله میرزا هاشم آملی از دیگر مراجع بنام هم در پیامی همراهی خود را این‌گونه اعلام کرد:

انتخاب شایسته حضرت‌عالی که فردی دانشمند و اسلام‌شناس و صاحب درایت هستید از جانب مجلس خبرگان مایه امیدواری و تسکین خواهد بود. این جانب از خداوند متعال توفیق روزافزون شما را خواستارم و به نوبه خود، تأیید حضرت‌عالی را در اجرای احکام متعالی اسلام و رهبری امت مسلمان که مسئولیتی بسیار خطیر و سنگین است، لازم می‌دانم و امیدوارم با مساعی جمیله خویش بار امانتی را که هم‌اکنون به عهده شما نهاده‌اند به احسن وجه به سرمنزل مقصود برسانید و در هر حال خداوند متعال را حاضر و ناظر بدانید و در اجرای احکام شرع مبین خوفی به خود راه ندهید که «**إِنَّ اللَّهَ يَدْفَعُ عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا**» رهبری حضرت‌عالی از ناحیه آیت‌الله العظمی امام‌المسلمین آقای خمینی است؛ ولو به توسط مجلس خبرگان است. به علت آنکه «**مَا بِالْعَرَضِ يَنْتَهِي إِلَى مَا بِالذَّاتِ وَ كُلُّ إِلَى ذَاكَ الْجَمَالِ يَشِيرُوا**»

غلامی، فتاح، چگونه آیت‌الله خامنه‌ای رهبر شد، ویژه‌نامه تداوم آفتاب، ۱۳۹۷/۳/۱۵.

آیت‌الله بهاء‌الدینی (ره):

از همان زمان، رهبری را در آقای خامنه‌ای می‌دیدم؛ چراکه ایشان ذخیره الهی برای بعد از امام بوده است. باید او را در اهدافش یاری کنیم. باید توجه داشته باشیم که مخالفت با ولایت فقیه، کار ساده‌ای نیست.

غلامی، فتاح، چگونه آیت‌الله خامنه‌ای رهبر شد، ویژه‌نامه تداوم آفتاب، ۱۳۹۷/۳/۱۵.

حجت‌الاسلام والمسلمین پناهیان با بیان خاطره‌ای از عیادت مقام معظم رهبری از آیت‌الله بهاء‌الدینی از علمای بزرگ از زبان داماد این عالم ربانی اشاره کرد و گفت: آیت‌الله بهاء‌الدینی از این دیدار بسیار به وجد آمدند و به مقام معظم رهبری با عنوان «السلام علیک یا ودیعه الله» سلام دادند این در حالی بود که

مقام معظم رهبری از نظر سنی جای پسر آیت‌الله بهاء‌الدینی به حساب می‌آمدند.

روزنامه رسالت، ۱۳/۶/۱۳۸۹.

بعد از فوت امام اگر بشود به کسی اعتماد کرد به این سید (آیت‌الله خامنه‌ای) است. ایشان از همه افراد به امام نزدیک‌تر است. کسی که ما به او امید داریم، آقای خامنه‌ای است. باید به او کمک کرد که تنها نباشد. شما از ما قبول نمی‌کنید و تعجب می‌کنید ولی این دید ماست و نزد ما محرز است.

جمعی از پژوهشگران حوزه علمیه قم، گلشن ابرار، ج ۲، ص ۹۶۹.

آیت‌الله سیدکاظم حائری رحمته:

آنچه برای من خیلی مشخص بود، مسئله اخلاص ایشان است که ایشان جز خدا چیزی را در نظر ندارد. اخلاص از ایشان می‌بارد. اخلاص ایشان خیلی روشن است برای من. ایشان به بهترین وجه ممکن، الان دارد کشور را اداره می‌کند.

حضرت آیت‌الله سید کاظم حائری، از مراجع قم که مقلدان زیادی در عراق دارد، وقتی به دیدار رهبری رفتند، اصرار داشتند دست رهبری را ببوسند اما آقا اجازه ندادند. بعد از آن، آقا به دیدار ایشان رفتند و به گفته حجت‌الاسلام مروی، حضرت آیت‌الله حائری، در تماسی اعلام شرط کردند که اگر ملتزم به این شرط می‌شوید، بازدید آقا را قبول می‌کنم و آن شرط این بود که دست آقا را ببوسد و بالاخره به زور دست آقا را بوسید.

این‌ها، برای کسی که امروز در عراق بعد از آیت‌الله «سیستانی»، مقلدانش از همه بیش‌تر است و همه معتقدند آیت‌الله حائری عصاره فقه و اصول شهید صدر هستند، مسائلی ساده و احساسات و هیجان نیست، هرچند خوشبختانه این موقعیت بین همه مراجع به وجود آمده بود.

غلامی، فتاح، چگونه آیت‌الله خامنه‌ای رهبر شد، ویژه‌نامه تداوم آفتاب، ۱۳۹۷/۳/۱۵.

آیت‌الله العظمی بهجت رحمته:

بهتر از ایشان برای رهبری سراغ ندارم.

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مرتضی آقا‌تهرانی در پاسخ به سؤالی در خصوص ارتباط مقام معظم رهبری و آیت‌الله العظمی بهجت به نشریه ۹ دی گفته است: ما مشهد بودیم که حاج آقا مصباح برای بیعت با آقا به تهران آمده بودند و از آن‌جا هم به مشهد آمدند. ما خدمتشان رسیدیم و از وضع و اوضاع پرسیدیم. حاج آقا فرمودند که برای بیعت خدمت آقا رفته بودم ولی خدا را شکر دست خالی نرفتم، چون آیت‌الله بهجت یک نامه چهار صفحه‌ای برای حضرت آقا که تازه رهبر شده بودند، نوشتند. شروع نامه هم این بود که بنده انتصاب حضرت‌عالی را به سمت مقام ولایت و رهبری تبریک عرض می‌کنم. بعد آقا به آیت‌الله مصباح فرموده بودند که تا حالا خیلی‌ها از مردم و مسئولان با من بیعت کردند؛ ولی هیچ‌کدام دلم را آرام نکرد که من در این جایگاه باید باشم یا نه الا این نامه که خیالم را راحت کرد. چون می‌دانم که ایشان اصلاً بر مبنایی که دیگران ممکن است بنویسند و حرف بزنند، نمی‌نویسند و صحبت نمی‌کنند.

در یکی از موارد که فردی می‌خواست از آقا گله کند حضرت آیت‌الله بهجت با اعتراض فرمودند آیا شما بهتر از ایشان سراغ دارید؟! من که بهتر از ایشان سراغ ندارم.

آیت‌الله فاضل لنکرانی رحمته‌الله:

الان حمایت از مقام معظم رهبری، از زمان امام، واجب‌تر است چرا؟ بالاخره همان‌طور که از امام، نه شخص امام، مقام امام «بما انه مقام رهبری» واجب بود، الان این معنا بیش‌تر احساس ضرورت و نیاز دارد. این مقام، واجب‌الاطاعه است و باید محترم شناخته بشود. ایشان (آیت‌الله خامنه‌ای) ستون خیمه مرجعیت هستند. اگر ایشان نبودند ما هم نبودیم.

آیت‌الله صافی گلپایگانی رحمته‌الله:

بنده در تمام ملاقات‌های خصوصی با مسئولان و ائمه جمعه سفارش می‌کنم که تقویت آقای خامنه‌ای تقویت نظام و انقلاب است، خدا را شکر کنید که ایشان در تمام مسائل و تمام خطرات پیش‌قدم بوده‌اند و واقعاً ناخدای خوبی است در این دریای طوفان‌زده. شما خیال نکنید اگر ما اعتراض داریم، مخالف روند نظام و انقلاب هستیم، نه بلکه از روی دلسوزی برای نظام و تقویت رهبری حرف می‌زنیم و در تمام مراحل، پشتیبان هستیم. ما چه حکومتی را بپذیریم که در رأس آن مثل آقای خامنه‌ای را پیدا کنیم؟ کی بهتر از ایشان که با تمام وجود مقابل دنیای زورگو و بی‌منطق ایستاده است و دنیا هم از ایشان حساب می‌برد و ما باید او را کمک کنیم. ایشان (رهبر معظم انقلاب) نعمت بزرگ خداست؛ اگر قدر ایشان را ندانیم چوب می‌خوریم. - پس از دیدار با رهبر معظم انقلاب: با دیدن ایشان تمام غم‌های من فروریخت.

آیت‌الله مکارم شیرازی:

اگر مقام معظم رهبری حرمت نداشته باشند امروز هیچ‌کدام از ما ایرانی‌ها حرمت نخواهیم داشت. تبعیت از حکم حکومتی ولی فقیه بر مراجع تقلید هم واجب است.

آیت‌الله نوری همدانی:

آیت‌الله خامنه‌ای حسین زمان است و دشمن نخواهد توانست یک ولی فقیه مدیر، مدبر، شجاع، فصیح و زمان‌شناس را تحت تأثیر قرار دهد. آن‌قدر ویژگی و شایستگی از جمله شجاعت، تدبیر، فرهنگ، فقه، زمان‌شناسی و معلومات در وجود آیت‌الله خامنه‌ای هست که بعد از امام راحل هیچ‌کس نمی‌توانست این خلأ را پر کند.

اگر دوستان و مسئولان امنیتی اجازه دهند، برای استقبال از رهبر انقلاب شخصاً به عوارضی قم می‌روم.

آیت‌الله وحید خراسانی:

من به آیت‌الله خامنه‌ای ارادت کامل دارم.

تضعیف نظام را حرام می‌دانم و به ولایت ایشان (رهبر معظم انقلاب) التزام دارم.

یکی از طلاب که خدمت آیت‌الله وحید خراسانی رسیده بود و مطالبی را با ایشان مطرح کرده بود، ایشان گفته بود یعنی من وحید بروم حاکم بشوم، مگر من می‌توانم؟ سید اولاد پیغمبر دارد به خوبی کشور را اداره می‌کند.

آیت‌الله وحید خراسانی، در دیدار با جمعی از اساتید حوزه با تأکید بر پشتیبانی دائمی از جمهوری اسلامی گفت: «حفظ این نظام از اوجب واجبات است.»

وی درباره رهبر معظم انقلاب اسلامی گفته است: «من ایشان را از قدیم می‌شناسم و در سلیم‌النفس بودن ایشان تردیدی ندارم.»

غلامی، فتاح، چگونه آیت‌الله خامنه‌ای رهبر شد، ویژه‌نامه تداوم آفتاب، ۱۳۹۷/۳/۱۵.

حضرت آیت‌الله سیستانی:

من زمان آقای خمینی هر شب برایشان دعا می‌کردم و امروز برای آقای خامنه‌ای هر شب دعا می‌کنم.

در دیدار اعضای بیت امام: «همواره پشت سر رهبر انقلاب حرکت کنید و پشتیبان ولایت فقیه باشید.»

- امروز آبروی اسلام وابسته به آبروی جمهوری اسلامی و آبروی جمهوری اسلامی وابسته به آبروی حضرت آیت‌الله خامنه‌ای است.

هفته‌نامه پرتو سخن، ۱۳۹۱/۱/۱۴.

علامه حسن زاده آملی رحمته‌الله:

حضرت آیت‌الله حسن‌زاده آملی، جلوی حضرت آقا دو زانو نشسته و ایشان را مولا خطاب می‌کنند. آقا ناراحت شده و به علامه می‌فرمایند این کار را نکنید. علامه حسن‌زاده می‌فرماید: «اگر یک مکروه از شما سراغ داشتم این کار را نمی‌کردم.»

ایشان در جای دیگر فرموده‌اند: «گوشتان به دهان رهبر باشد. چون ایشان گوششان به دهان حجت‌بن‌الحسن علیه السلام است.» این جملات وقتی بیشتر معنا پیدا می‌کند که بدانیم صاحب تفسیر المیزان، علامه عارف آیت‌الله طباطبایی درباره شاگردشان علامه حسن‌زاده فرموده‌اند: «حسن‌زاده را کسی نشناخت جز امام زمان علیه السلام. راهی که حسن‌زاده در پیش دارد، خاک آن توتیای چشم طباطبایی.»

آیت‌الله حسن‌زاده آملی می‌فرمایند: رهبر عظیم‌الشأنان را دوست بدارید، عالمی، رهبری، موحدی، سیاسی، دین‌داری، انسانی، ربانی، پاک منزّه، کسی که دنیا شکارش نکرده، قدر این نعمت عظمی را که خدا به شما عطا فرموده، قدر این رهبر ولی‌وفی الهی را بدانید، مبادا این جمعیت ما را، مبادا این کشور ما را، مبادا این کشور علوی را، این نعمت ولایت را از دست شما بگیرند.

هفته‌نامه پرتو سخن، ۱۳۹۱/۱/۱۴.

آیت‌الله شهید دستغیب رحمته‌الله:

چیزی که بنده نسبت به این شخص بزرگ فهمیده‌ام این است که فردی است خدایی، هوی پرست نیست، مقام

نمی‌خواهد، قدرت نمی‌خواهد به دست بگیرد، امتحان خودش را پیش از پیروزی و بعد از پیروزی داده است، در هر پستی که بوده امتحان خودش را داده است... آقای خامنه‌ای مقام نمی‌خواهد، مقام بر روی او اثر نمی‌گذارد.

غلامی، فتاح، چگونه آیت‌الله خامنه‌ای رهبر شد، ویژه‌نامه تداوم آفتاب، ۱۳۹۷/۳/۱۵.

آیت‌الله مومن رحمته:

آیت‌الله مؤمن با آن درجه از تقوا، نظرشان بعد از امام راحل این بود که اعلم آقای منتظری هستند، بعد که در شورای فقهی مقام معظم رهبری رفتند و نظرات فقهی ایشان را دیدند گفتند ما در این جلسه فهمیدیم که خداوند این نعمت را به هرکسی نمی‌دهد.

هفته‌نامه پرتو سخن، ۱۳۹۱/۱/۱۴.

مرحوم آیت‌الله مشکینی رحمته:

برای همه مسلمین جهان اعم از سنی و شیعه و به ویژه روحانیت محترم و علماء عظام فریقین ایدهم... تعالی و بر همه کسانی که علاقه به دوام انقلاب اسلامی ایران و نفوذ و گسترش اسلام در جهان دارند و طالب امتثال اقیموا الدین و لاتتفرقوا هستند و میل به تحقق لیظهره علی الدین کله دارند واجب مؤکد شرعی و عقلی است معظم له را به فقاقت و ولایت امر مسلمین بشناسند و بپذیرند.

هفته‌نامه پرتو سخن، ۱۳۹۱/۱/۱۴.

شاگرد آیت‌الله قاضی رحمته:

یکی از شاگردان آیت‌الله قاضی در اوایل انقلاب، پیش‌بینی جالبی از سرنوشت همراهان و یاران حضرت امام کرده‌اند که خواندنی است.

به گزارش جهان، عارف ربانی مرحوم آیت‌الحق حاج سید هاشم رضوی اوائل انقلاب فرموده بودند: اطرافیان آقای خمینی دو گروه هستند، یک گروه آخرتشان به دنیا می‌چربد و یک گروه دنیایشان به آخرتشان می‌چربد. آن گروه که آخرتشان مقدم به دنیا است، دوروبر آقای خامنه‌ای جمع هستند؛ ولی آنان که دنیایشان به آخرت مقدم است از دوروبر امام و بعد هم آیت‌الله خامنه‌ای جدا می‌شوند.

غلامی، فتاح، چگونه آیت‌الله خامنه‌ای رهبر شد، ویژه‌نامه تداوم آفتاب، ۱۳۹۷/۳/۱۵.

مرحوم آیت‌الله حق‌شناس رحمته:

برخی می‌پرسند اعلم کیست؟

بنده می‌گویم ببینید علم (پرچم) دست کیست؟ اگر خدای ناکرده علم بیفتد، آن وقت نه اعلم می‌ماند نه غیراعلم.

هفته‌نامه پرتو سخن، ۱۳۹۱/۱/۱۴.

مرحوم آیت‌الله مهدوی کنی رحمته:

نعمت وجود مقام معظم رهبری را باید قدر دانست و کسانی که قدر رهبری را نمی‌دانند ناسپاس هستند، هر کس اگر به فکر مردم و کشور است باید قدر رهبری را بداند.

اگر می‌خواهیم انقلاب حفظ شود باید جانشین امام خمینی رحمه الله که مقام معظم رهبری هستند را حفظ کرد.

هفته‌نامه پرتو سخن، ۱۳۹۱/۱/۱۴.

مرحوم آیت‌الله هاشمی رفسنجانی رحمه الله:

تمامی مناصبی که آیت‌الله خامنه‌ای قبول کردند، با اصرار فراوان دیگران بوده و در قلب این مرد، غیر از اطاعت خدا و خدمت و ادای فریضه الهی، چیز دیگری وجود ندارد.

غلامی، فتاح، چگونه آیت‌الله خامنه‌ای رهبر شد، ویژه‌نامه تداوم آفتاب، ۱۳۹۷/۳/۱۵.

مرحوم سید احمد خمینی رحمه الله:

حضرت امام بارها از جناب‌عالی به عنوان مجتهدی مسلم و بهترین فرد برای رهبری نام بردند. انتخاب شایسته و بسیار خدایسندانه حضرت‌عالی، باعث شادی تمام دوستداران اسلام و انقلاب اسلامی در جهان گردید. حضرت‌عالی از چهره‌های درخشان انقلاب اسلامی بوده و همیشه مورد تأیید و تکریم امام عزیزمان بوده‌اید.

روزنامه رسالت، ۱۳۶۸/۳/۱۶.

هیچ‌کس حق شکستن حریم رهبری را ندارد. حرمت رهبری نظام اسلامی، از اصول خدشه‌ناپذیر انقلاب اسلامی ماست. ما امروز موظف هستیم پشت سر مقام معظم رهبری حضرت آیت‌الله خامنه‌ای حرکت کنیم. اطاعت از خامنه‌ای، اطاعت از امام است. هرکس منکر این معنا شود، مطمئن باشید در خط امام نیست و هرکس بگوید که اطاعت از امام غیر از اطاعت از آیت‌الله خامنه‌ای است، در خط آمریکاست. امروز من و شما باید در همان خط حرکت کنیم و خالصاً مخلصاً برای خدا و اسلام و نظام اسلامی‌مان از رهبر بزرگوارمان حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (دامت برکاته) حمایت کرده و در راه او که راه امام عزیزمان است گام برداریم. امروز دنیا مترصد است که ببیند ما چگونه حرکت می‌کنیم. سرپیچی از ولایت، سقوط نظام را به دنبال دارد.

امروز ولایت، نقطه وحدت امت حزب‌الله است. نظام از ولایت جدا نیست؛ چرا که بدون ولایت، نظام اسلامی [موجود] نیست و بدون نظام، انقلاب نمی‌تواند راه خود را در جهان طی کند. امروز نظام اسلامی ما چشم و چراغ مسلمانان جهان است.... ما، در این مکان مقدس با امام پیمان می‌بندیم که هرکسی را که او طرد کرده، طرد کنیم و با هرکسی که او برادر خوانده، برادر باشیم.

خمینی، سید احمد، مجموعه آثار یادگار امام، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی رحمه الله، ۱۳۷۴ ش، چاپ سوم، ج ۱، ص ۳۲۰ و ۳۲۱

ما امروز باید همه متحد باشیم. امروز در کنار نظاممان، پشت سر رهبری قرار بگیریم. رهبر ما شاگرد امام است. رهبر ما از چهره‌های شناخته شده انقلاب است که سالیان سال در زندان‌های رژیم سفاک پهلوی به سر برده است. از افرادی است که در طول انقلاب خدمات زیادی کرده و در جبهه‌ها بوده. در خود جبهه مستقیماً جنگیده است. پس باید افتخار کنیم که چنین رهبری داریم و همگی پشت سر او حرکت کنیم و مقابل قدرت جهنمی امریکا بایستیم.

خمینی، سید احمد، مجموعه آثار یادگار امام، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی رحمه الله، ۱۳۷۴ ش، چاپ ۳، ج ۱، ص ۳۷۲.

برادران عزیزم، خواهران عزیزم، ما امروز موظف هستیم پشت سر مقام رهبری حضرت آیت الله خامنه ای حرکت کنیم. هرچه ایشان گفت، گوش کنیم. اگر روزی حرکت ما با حرکت «ولی» نخواند بدانید که نقص از ماست. اگر امروز اختلاف موجب شود که به اقتدار ولی فقیه صدمه بخورد گناه بزرگی مرتکب شده ایم. ما امروز اختلاف را از هیچ کس نمی پذیریم. اگر روزی از پشت سر ولی فقیه کنار رویم و اگر ولی فقیه نفوذ کلمه اش کم شود، چه گناه بزرگی مرتکب خواهیم شد؛ تمام زحمات ملت عزیز، شهیدان و امام شهیدان از بین می رود. ما باید سعی کنیم اتحادمان را حفظ کنیم و پشت سر ولی فقیه حرکت کنیم.

خمینی، سید احمد، مجموعه آثار یادگار امام، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، ۱۳۷۴ ش، چاپ سوم، ج ۱، ص ۵۵۶

پس امروز که همه این گرفتاری ها هست، و امام نیست ما باید متحدتر و بیشتر و محکم تر و قاطع تر پشت سر مقام معظم رهبری باشیم و نگذاریم که رهبرمان یک روز خدای نکرده احساس تنهایی کنند. شما نگذاشتید که امام احساس تنهایی کنند، نباید بگذارید آیت الله خامنه ای مقام معظم رهبری هم احساس تنهایی کنند. بیایید اینجا و در کنار مرقد امام، با امام هم پیمان شویم و بگوییم اماما! حال که تو در بین ما نیستی، ما زنان و مردان انقلابی، پشت سر رهبری و در خط رهبری در مقابل امریکا، در مقابل ابرقدرت ها می ایستیم و تا آخرین نفس برای پیاده کردن آرمان های انقلابی مان از انقلاب دفاع می کنیم. هرکس منکر این معنا باشد مطمئن باشید که در خط امام نیست. هرکس بگوید اطاعت از امام غیر از اطاعت از حضرت آیت الله خامنه ای است در خط امریکا است. مگر ما می گذاریم رهبرمان تنها باشد. مگر ما مرده ایم. مگر شما مردم مرده اید. همان گونه که امام با یک اشاره، شما مردم را روانه خیابان ها و جبهه ها می کردند، امروز ما آماده هستیم تا با یک اشاره رهبری به خیابان ها و جبهه ها گسیل شویم. ... نظام، نظام اسلامی است. شما خودتان می دانید اگر دفاع شما زنان و مردان انقلابی از رهبری و نظام نباشد، آیا رهبری می تواند این طور توی دهان امریکا بزند؟ آیا رهبری می تواند این گونه سخنرانی کند که یاد امام را در اذهان یکایک مردم ایران دوباره زنده کند. دیگر چه رهبری را بهتر از این می خواستید. رهبری که چون کوه در برابر امریکا ایستاده است. ... مگر رهبر اجازه می دهد که کسی بر خلاف خط امام قدمی بردارد؟ این زمزمه ها، زمزمه های آمریکاست. حواستان جمع باشد. امریکا امروز در منطقه حاضر است. آیا آمده عراق را از بین ببرد؟ برای این کارها آمده اما نشان اصلی اش انقلاب اسلامی است. اگر شما مردم پشت سر رهبری باشید و مثل من که بعد از امام با خدای خود و امام خود عهد کردم که کوچک ترین قدمی را علیه رهبری و بر خلاف حتی میل رهبری برندارم، چنین پیمانی را امروز ببندید که از روز اول بسته اید و امروز تجدید کنید، مطمئن باشید که ما در تمام زمینه ها بر امریکا پیروز می شویم.

خمینی، سید احمد، مجموعه آثار یادگار امام، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، ۱۳۷۴ ش، چاپ ۳، ج ۱، ص ۵۸۰ و ۵۸۱

به حسن و برادرانش این توصیه را می نمایم که همیشه سعی کنند در خط رهبری حرکت کنند و از آن منحرف نشوند که خیر دنیا و آخرت در آن است و بدانند که ایشان موفقیت اسلام و نظام و کشور را می خواهند. هرگز گرفتار تحلیل های گوناگون نشوند که دشمن در کمین است.

خمینی، سید احمد، متن وصیت نامه یادگار امام، مجله حضور، ۱۳۷۴ ش، ش ۱۰، ص ۳۷.

آیت الله صالحی مازندرانی (ره):

حضرت آیت الله خامنه ای، بهترین، پاکیزه ترین و گواراترین ثمره ای است که شجره طیبه مجلس خبرگان، به امت اسلامی تقدیم کرده است. کسی انتخاب شد که مرد دیانت و سیاست و مرد جهاد و اجتهاد است و

از شجره طیبه رسالت و ولایت می‌باشد.

غلامی، فتاح، چگونه آیت‌الله خامنه‌ای رهبر شد، ویژه‌نامه تداوم آفتاب، ۱۳۹۷/۳/۱۵.

آیت‌الله صانعی رحمته:

اجتهاد حضرت آیت‌الله خامنه‌ای مدظله‌العالی ثبوتاً و اثباتاً نیاز به نظر دادن نداشته و ندارد و نه تنها مجتهد مسلم می‌باشد، بلکه فقیه جامع‌الشرایط واجب‌الاتباع است.
من به عنوان یک مسئله شرعی می‌گویم که تخلف از فرمان آیت‌الله خامنه‌ای گناه و معصیتی است بزرگ و رد بر او، رد بر امام صادق علیه السلام، رد بر رسول الله صلی الله علیه و آله، رد بر الله و موجب خروج از ولایت الله و ورود به ولایت شیطان است و طبق روایت عمر بن حنظله در باب ولایت فقیه رد بر او در حد شرک بالله است.
و اما حفظ و تقویت آیت‌الله خامنه‌ای هرچه بیشتر تأیید و تقویت شود، اسلام و انقلاب اسلامی و حوزه‌های علمیه و فقه و قرآن تقویت شده است.

روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۸/۳/۲۲

عطاء الله مهاجرانی:

«...خود من که از آغاز انقلاب در مجلس بودم و در دولت بودم و آیت‌الله خامنه‌ای را می‌شناسم به عنوان منتقد ایشان اقرار می‌کنم که یک نقطه خاکستری حتی نه تاریک در زندگی اقتصادی ایشان و خاندانشان نمی‌شود پیدا کرد.»

به نقل از کیهان، ۱۳۸۹/۱۲/۱۶

نقل قول‌هایی از
روزنامه‌های زنجیره‌ای
و مصاحبه‌های افراد

«به خدا هم می‌توان اعتراض کرد و او را فتنه‌گر نامید.»

اصفهانی، کاظم، روزنامه ایران، ۱۳۷۹/۴/۲۴.

«اگر مجوز راهپیمایی به هر گروه بر اساس قانون داده شود، اشکالی ندارد.»

روزنامه آفتاب امروز، ۱۳۷۸/۶/۲.

«حذف صحنه‌های جنسی و مشروب‌خواری از فیلم‌های مستند، هیچ مستند شرعی ندارد! کجای فقه آمده که گفتن و شنیدن این که پسری به دختری بگوید دوستت دارم، حرام است.»

هرندی، محمدجعفر، هفته‌نامه آبان، ۱۳۷۸/۱۱/۹.

«در بعد مسائل فرهنگی سه مشکل هست که حوزویان باید حل کنند. یکی موسیقی به نحوی که انسان هروقت دلش خواست ضبط را روشن کند و یکی هم رقص و دیگری ماهواره به نحوی که در فیلم به زنان از زانو به بالا عریان هم بتوان نظر انداخت.»

محبی‌نیا، جهانپخش، روزنامه آفتاب امروز، ۱۳۷۸/۷/۳.

«نظریه غیرت دینی ویران‌کننده اندیشه و فرهنگ و تمدن است.»

مهاجرانی، عطاءالله، روزنامه آریا، ۱۳۷۹/۱/۱۶.

«یک زمانی مردم می‌گفتند چون عیسی علیه السلام این سخن را گفته پس درست است اما امروز عیسی علیه السلام که سهل است خود خدا هم اگر حرفی بزند و آن حرف با عقل مردم منطبق نباشد نخواهند پذیرفت. امروز خدا در جامعه هیچ‌کاره است. همه‌کاره مردم‌اند.»

کدیور، محسن، سلسله مباحث پژوهش‌های قرآنی، دانشکده فنی دانشگاه تهران، ۱۳۷۹.

«مظاهر دینی چون حجاب و حیای زنان، نماد عقب‌افتادگی است.»

احمدی، نوشین، ماهنامه جامعه سالم، تیر ۱۳۷۷.

«آن دسته از جوانانی که به مساجد روی می‌آورند یا کتب دینی را مطالعه می‌کنند، از نظر ساختار فکری و روانی ضعیف هستند. یعنی ضعفای نسل جوان از نظر فکری و روانی و کم‌اطلاع‌ترین آن‌ها هستند.»

مجتهد شبستری، محمد، روزنامه فتح، ۱۳۷۸/۱۰/۱۵.

«قوانین شرعی در مورد زنان ظالمانه است.»

کار، مهرانگیز، روزنامه عصر آزادگان، ۱۳۷۸/۱۱/۷.

«اینکه پیامبر را ابوالقاسم لقب داده‌اند نه ابو فاطمه حاکی از غلبه فرهنگ جاهلی مردسالاری است.»

آذرافزا، مرضیه، هفته‌نامه پیام‌هاجر، ۱۳۷۸/۷/۱۳.

«تفکر شیعه‌گری موجب انحطاط مملکت ما و مانعی برای دموکراسی است.»

سالار بهزادی، غلامرضا، روزنامه صبح امروز، ۱۳۷۸/۸/۲۳

«هیئت‌های مذهبی منشأ خشونت‌اند.»

قوچانی، محمد، روزنامه عصر آزادگان، ۱۳۷۹/۷/۲۰.

«فرهنگ شهادت خشونت‌آفرین است. اگر کشته شدن آسان شد، کشتن هم آسان می‌شود.»

سروش، عبدالکریم، روزنامه نشاط، ۱۳۷۸/۷/۵

«برخورد با توهین‌کنندگان به مقدسات، چون منجر به اشاعه توهین می‌شود، خود اشاعه فحشا است.»

مهاجرانی، عطا، روزنامه اخبار اقتصاد، ۱۳۷۸/۷/۵

قوانین

وجود سازوکار رفرا دوم در قانون اساسی

۱ اصل پنجاه و نهم قانون اساسی: در مسائل بسیار مهم اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ممکن است اعمال قوه مقننه از راه همه‌پرسی و مراجعه مستقیم به آرا مردم صورت گیرد. درخواست مراجعه به آراء عمومی باید به تصویب دوسوم مجموع نمایندگان مجلس برسد.

۲ اصل یکصد و هفتاد و هفتم قانون اساسی: بازنگری در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، در موارد ضروری به ترتیب زیر انجام می‌گیرد:

مقام رهبری پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام طی حکمی خطاب به رئیس‌جمهور موارد اصلاح یا متمیم قانون اساسی را به شورای بازنگری قانون اساسی با ترکیب زیر پیشنهاد می‌نماید:

۱- اعضای شورای نگهبان

۲- رؤسای قوای سه‌گانه

۳- اعضای ثابت مجمع تشخیص مصلحت نظام

۴- پنج نفر از اعضای مجلس خبرگان رهبری

۵- ده نفر به انتخاب مقام رهبری

۶- سه نفر از هیئت وزیران

۷- سه نفر از قوه قضائیه

۸- ده نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی

۹- سه نفر از دانشگاهیان

شیوه کار و کیفیت انتخاب و شرایط آن را قانون معین می‌کند. مصوبات شورا پس از تأیید و امضای مقام رهبری باید از طریق مراجعه به آراء عمومی به تصویب اکثریت مطلق شرکت‌کنندگان در همه‌پرسی برسد. رعایت ذیل اصل پنجاه و نهم در مورد همه‌پرسی «بازنگری در قانون اساسی» لازم نیست. محتوای اصول مربوط به اسلامی بودن نظام و ابتناء کلیه قوانین و مقررات بر اساس موازین اسلامی و پایه‌های ایمانی و اهداف جمهوری اسلامی ایران و جمهوری بودن حکومت و ولایت امر و امامت امت و نیز اداره امور کشور با اتکا به آراء عمومی و دین و مذهب رسمی ایران تغییرناپذیر است.

اختیارات رئیس‌جمهور

اصول ۱۱۳ تا ۱۳۶ قانون اساسی

شرط مرجعیت برای رهبری

۱ اصل یکصد و هفتم قانون اساسی: پس از مرجع عالی‌قدر تقلید و رهبر کبیر انقلاب جهانی اسلام و بنیان‌گذار جمهوری اسلامی ایران حضرت آیت‌الله‌العظمی امام خمینی ره که از طرف اکثریت قاطع مردم به مرجعیت و رهبری شناخته و پذیرفته شدند، تعیین رهبر به عهده خبرگان منتخب مردم است. خبرگان

رهبری درباره همه فقها واجد شرایط مذکور در اصول پنجم و یکصد و نهم بررسی و مشورت می‌کنند؛ هر گاه یکی از آنان را اعلم به احکام و موضوعات فقهی یا مسائل سیاسی و اجتماعی یا دارای مقبولیت عامه یا واجد برجستگی خاص در یکی از صفات مذکور در اصل یکصد و نهم تشخیص دهند، او را به رهبری انتخاب می‌کنند و در غیر این صورت یکی از آنان را به عنوان رهبر انتخاب و معرفی می‌نمایند. رهبر منتخب خبرگان، ولایت امر و همه مسئولیت‌های ناشی از آن را بر عهده خواهد داشت. رهبر در برابر قوانین با سایر افراد کشور مساوی است.

۲ اصل یکصد و هفتم قانون اساسی قبل از اصلاحات سال ۱۳۶۸: هرگاه یکی از فقهای واجد شرایط مذکور در اصل پنجم این قانون از طرف اکثریت قاطع مردم به مرجعیت و رهبری شناخته و پذیرفته شده باشد، همان‌گونه که در مورد مرجع عالی‌قدر تقلید و رهبر انقلاب آیت‌الله العظمی امام خمینی چنین شده است، این رهبر، ولایت امر و همه مسئولیت‌های ناشی از آن را بر عهده دارد، در غیر این صورت خبرگان منتخب مردم درباره همه کسانی که صلاحیت مرجعیت و رهبری دارند بررسی و مشورت می‌کنند، هرگاه یک مرجع را دارای برجستگی خاص برای رهبری بیابند او را به عنوان رهبر به مردم معرفی می‌نمایند، وگرنه سه یا پنج مرجع واجد شرایط رهبری را به عنوان اعضای شورای رهبری تعیین و به مردم معرفی می‌کنند.

شرایط و اختیارات رهبری

۱ اصل یکصد و نهم قانون اساسی: شرایط و صفات رهبر

- ۱ - صلاحیت علمی لازم برای افتاء در ابواب مختلف فقه.
- ۲ - عدالت و تقوای لازم برای رهبری امت اسلام.
- ۳ - بینش صحیح سیاسی و اجتماعی، تدبیر، شجاعت، مدیریت و قدرت کافی برای رهبری. در صورت تعدد واجدین شرایط فوق، شخصی که دارای بینش فقهی و سیاسی قوی‌تر باشد مقدم است.

۲ اصل یکصد و دهم قانون اساسی: وظایف و اختیارات رهبر

- ۱ - تعیین سیاست‌ها کلی نظام جمهوری اسلامی ایران پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام.
- ۲ - نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام.
- ۳ - فرمان همه‌پرسی.
- ۴ - فرماندهی کل نیروهای مسلح.
- ۵ - اعلام جنگ و صلح و بسیج نیروها.
- ۶ - نصب و عزل و قبول استعفا: الف - فقهای شورای نگهبان. ب - عالی‌ترین مقام قوه قضائیه. ج - رئیس سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران. د - رئیس ستاد مشترک. ه - فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی. و - فرماندهان عالی نیروهای نظامی و انتظامی.
- ۷ - حل اختلاف و تنظیم روابط قوای سه‌گانه.
- ۸ - حل معضلات نظام که از طرق عادی قابل حل نیست، از طریق مجمع تشخیص مصلحت نظام.
- ۹ - امضای حکم ریاست جمهوری پس از انتخاب مردم. صلاحیت داوطلبان ریاست جمهوری از جهت دارا بودن شرایطی که در این قانون می‌آید، باید قبل از انتخابات به تأیید شورای نگهبان و در دوره اول به تأیید رهبری برسد.
- ۱۰ - عزل رئیس‌جمهور با در نظر گرفتن مصالح کشور پس از حکم دیوان عالی کشور به تخلف وی از وظایف

قانونی، یا رأی مجلس شورای اسلامی به عدم کفایت وی بر اساس اصل هشتاد و نهم.
۱۱ - عفو یا تخفیف مجازات محکومین در حدود موازین اسلامی پس از پیشنهاد رئیس قوه قضائیه. رهبر می‌تواند بعضی از وظایف و اختیارات خود را به شخص دیگری تفویض کند.

قانون نظارت بر انتخابات

۱ اصل نود و نهم قانون اساسی: شورای نگهبان نظارت بر انتخابات مجلس خبرگان رهبری، ریاست‌جمهوری، مجلس شورای اسلامی و مراجع به آراء عمومی و همه‌پرسی را بر عهده دارد.
۲ اصل یکصد و هجدهم قانون اساسی: مسئولیت نظارت بر انتخابات ریاست‌جمهوری طبق اصل نود و نهم بر عهده شورای نگهبان است؛ ولی قبل از تشکیل نخستین شورای نگهبان بر عهده انجمن نظارتی است که قانون تعیین می‌کند.

قانون اجتماعات و راهپیمایی‌ها

۱ اصل بیست و هفتم قانون اساسی: تشکیل اجتماعات و راهپیمایی‌ها، بدون حمل سلاح، به شرط آن که مخل به مبانی اسلام نباشد آزاد است.

قانون فعالیت احزاب و جمعیت‌ها

۱ ماده ۶- تبصره ۲- برگزاری راهپیمایی‌ها با اطلاع وزارت کشور بدون حمل سلاح در صورتی که به تشخیص کمیسیون ماده ۱۰ مخل به مبانی اسلام نباشد و نیز تشکیل اجتماعات در میادین و پارک‌های عمومی با کسب مجوز از وزارت کشور آزاد است.

۲ ماده ۳۱- گروه موظف است برای انجام راهپیمایی یا تشکیل اجتماعات تعهدی مبنی بر عدم حمل سلاح و عدم اخلاف نسبت به مبانی اسلام و امنیت به وزارت کشور تسلیم نماید.

۳ ماده ۳۲- گروه موظف است قبل از انجام راهپیمایی یا تشکیل اجتماعات در موقع تسلیم درخواست خود موارد زیر را دقیقاً مشخص نماید و مدارک لازم را ارائه دهد.

الف - موضوع راهپیمایی یا اجتماع و هدف از برگزاری آن

ب - تاریخ برگزاری و ساعات آغاز و پایان آن

ج - مسیر راهپیمایی و ابتدای و انتهای آن

د - محل سخنرانی و قرائت قطعنامه

ه - مشخصات کامل مسئولین اجرایی و انتظامی مراسم با معرفی نامه کتبی از گروه مربوطه.

و - سخنرانان و موضوع سخنرانی

ز - شعارهای راهپیمایی

ح - یک نسخه از قطعنامه تهیه شده

ح - یک نسخه از طرح و شیوه انتظامات داخلی راهپیمایی.

قانون نظارت شورای نگهبان بر انتخابات ریاست جمهوری اسلامی ایران (۱۳۶۴/۴/۴)

۱ ماده ۱- طبق اصل نود و نهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران شورای نگهبان نظارت بر انتخابات رئیس جمهوری را بر عهده دارد.

۲ ماده ۷- شورای نگهبان در کلیه مراحل در صورت اثبات تخلف با ذکر دلیل نسبت به ابطال یا توقف انتخابات در سراسر کشور و یا بعضی از مناطق اتخاذ تصمیم نمود و نظر خود را از طریق رسانه‌های همگانی اعلام می‌نماید و نظر شورای نگهبان در این مورد قطعی و لازم‌الاجرا است و هیچ مرجع دیگری حق ابطال یا متوقف کردن انتخابات را ندارد.

قانون انتخابات ریاست جمهوری اسلامی ایران (۱۳۶۴/۴/۵)

۱ ماده ۸- نظارت بر انتخابات ریاست جمهوری به عهده شورای نگهبان می‌باشد. این نظارت عام و در تمام مراحل و در کلیه امور مربوط به انتخابات جاری است.

۲ ماده ۲۹- قبل از شروع رأی‌گیری باید در حضور نماینده یا نمایندگان هیئت نظارت، صندوق‌های خالی، بسته و مهور به مهر شعبه ثبت‌نام و اخذ رأی گردد و در صورت جلسه‌ای که قبل از شروع رأی‌گیری انتخابات توسط اعضای صندوق در محل اخذ رأی تنظیم می‌گردد، نماینده یا نمایندگان هیئت نظارت شعبه مربوطه، تعداد صندوق‌ها و خالی بودن آن‌ها را گواهی نمایند و در صورتی که در جریان رأی‌گیری نیاز باشد که صندوقی را اضافه نمایند باید به همین ترتیب عمل نموده و صورت جلسه گردد.

۲ ماده ۷۸- اعلام نتایج رسیدگی به شکایات انتخابات ریاست جمهوری از طریق رسانه‌های گروهی از اختیارات شورای نگهبان است.

۳ ماده ۷۹- شورای نگهبان ظرف یک هفته و در صورت ضرورت حداکثر ده روز پس از دریافت نتیجه انتخابات ریاست جمهوری نظر قطعی خود را نسبت به انتخابات انجام شده به وزارت کشور اعلام و وزارت کشور از طریق رسانه‌های گروهی نتیجه نهایی را به اطلاع مردم خواهد رساند.

۳ ماده ۸۰- هیئت‌های اجرایی موظفاند از تاریخ اعلام نهایی صلاحیت داوطلبان تا دو روز پس از اعلام نتیجه اخذ رأی انتخابات، شکایات واصله را بپذیرند و ظرف ۲۴ ساعت در جلسه مشترک هیئت اجرائی و ناظرین شورای نگهبان در شهرستان مربوطه به آن‌ها رسیدگی نمایند و نتیجه را صورت جلسه نموده و به وزارت کشور اعلام دارند.

تبصره ۱- کسانی که از نحوه برگزاری انتخابات شکایت داشته باشند، می‌توانند ظرف سه روز از تاریخ اخذ رأی شکایت مستند خود را به ناظرین شورای نگهبان یا دبیرخانه این شورا نیز تسلیم دارند.

تبصره ۲- شکایاتی قابل رسیدگی خواهد بود که مشخصات شاکی یا شاکیان شامل نام، نام خانوادگی، شغل، نشانی کامل، شماره تلفن (در صورت داشتن تلفن) و اصل امضای شاکی را داشته باشد.

تبصره ۳- در صورتی که شاکی بدون دلیل و مدرک و مغرضانه داوطلبان انتخاباتی را متهم نماید و عمل شاکی عنوان افترا داشته باشد قابل تعقیب و پیگیری است.

قانون اصلاح قانون انتخابات ریاست جمهوری اسلامی ایران (۱۳۷۲/۱/۱۷)

ماده ۹- سیستم کامپیوتری انتخابات باید به نحوی طراحی و اجرا شود که دسترسی به نرم‌افزارها و

سخت‌افزارهای آن در کلیه مراحل انتخابات بدون حضور نمایندگان شورای نگهبان میسر نباشد. تصمیمات لازم جهت حفظ نرم‌افزارها و سخت‌افزارها مشترکاً توسط شورای نگهبان و وزارت کشور اتخاذ می‌شود و کلیه نسخه‌های نرم‌افزاری قبل از انتخابات به تأیید شورای نگهبان رسیده و مهر و موم (قفل نرم‌افزاری) می‌شود تا در زمان مورد توافق با حضور نمایندگان شورای نگهبان و وزارت کشور روی سیستم‌های کامپیوتری هر حوزه انتخاباتی نصب و راه‌اندازی گردد. هرگونه تغییر در نرم‌افزارها باید با اطلاع و تأیید شورای نگهبان انجام گیرد.

قانون حضور نمایندگان نامزدهای ریاست‌جمهوری در شعب اخذ رأی (۱۳۷۹/۵/۳۰)

ماده واحده - به موجب این قانون، هریک از نامزدهای ریاست‌جمهوری به تنهایی و یا چند نامزد مشترکاً می‌توانند در هریک از شعب اخذ رأی، اماکن استقرار دستگاه شمارشگر رایانه‌ای آراء و هیئت‌های اجرایی شهرستان‌ها و بخش‌ها یک نفر نماینده داشته باشند. نمایندگان نامزدها می‌توانند در شعب اخذ رأی (ثابت و سیار) و اماکن استقرار دستگاه شمارشگر آراء بدون دخالت در انجام وظایف آنها حضور داشته باشند و در صورت مشاهده تخلف، مراتب را کتباً به ناظرین شورای نگهبان و هیئت نظارت شهرستان و استان مربوطه و ستاد انتخابات وزارت کشور اعلام نمایند. حضور نمایندگان هریک از نامزدها تا پایان اخذ رأی و شمارش و تنظیم صورت‌جلسات بلامانع است و ممانعت از حضور نمایندگان نامزدها در شعب اخذ رأی، اماکن استقرار دستگاه شمارشگر ممنوع بوده و جرم محسوب می‌گردد و متخلف به مجازات مقرر شده در تبصره ماده (۹۳) قانون انتخابات ریاست‌جمهوری محکوم خواهد شد.

مسئولین شعب اخذ رأی موظف‌اند از حضور افراد غیرمسئول در شعب اخذ رأی (افراد) که در این قانون و قانون انتخابات ریاست‌جمهوری حضور آنها در شعب اخذ رأی پیش‌بینی نگردیده است) جلوگیری به عمل آورند، تخلف از این موضوع جرم محسوب می‌گردد و متخلف به مجازات مقرر شده در ماده (۸۸) قانون انتخابات ریاست‌جمهوری محکوم خواهد شد.

تبصره ۲ - نمایندگان نامزدها باید از میان افراد داوطلب و با معرفی نامزد و یا مسئول ستاد تبلیغات هر یک از نامزدها در شهرستان مربوطه به‌عنوان نماینده تام‌الاختیار نامزد حداقل ۵ روز قبل از شروع اخذ رأی به فرماندار همان شهرستان معرفی گردند. فرمانداران موظف‌اند کارت یا معرفی‌نامه نمایندگان مذکور را حداقل ۴۸ ساعت قبل از روز اخذ رأی تحویل مسئول ستاد تبلیغات نامزد مربوطه در آن شهرستان دهند، تخلف از این تبصره توسط فرمانداران جرم محسوب می‌گردد و متخلف به مجازات مقرر شده در ماده (۸۸) قانون انتخابات ریاست‌جمهوری محکوم خواهد شد. کلیه هزینه‌های اجرای این تبصره توسط وزارت کشور محاسبه و نامزدها قبل از معرفی نمایندگان به تناسب تعداد نمایندگانشان پرداخت خواهند کرد.

وظایف شورای عالی امنیت ملی

اصل یکصد و هفتاد و ششم قانون اساسی: به منظور تأمین منافع ملی و پاسداری از انقلاب اسلامی و تمامیت ارضی و حاکمیت ملی «شورای عالی امنیت ملی» به ریاست رئیس‌جمهور، با وظایف زیر تشکیل می‌گردد.

- ۱ - تعیین سیاست‌های دفاعی - امنیتی کشور در محدوده سیاست‌های کلی تعیین شده از طرف مقام رهبری.
- ۲ - هماهنگ نمودن فعالیت‌های سیاسی، اطلاعاتی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در ارتباط با تدابیر کلی دفاعی - امنیتی.
- ۳ - بهره‌گیری از امکانات مادی و معنوی کشور برای مقابله با تهدیدهای داخلی و خارجی. اعضای شورا عبارت‌اند از: رؤسای قوای سه‌گانه - رئیس ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح - مسئول امور برنامه و

بودجه - دو نماینده به انتخاب مقام رهبری - وزرای امور خارجه، کشور، اطلاعات - حسب مورد وزیر مربوط و عالی‌ترین مقام ارتش و سپاه.

شورای عالی امنیت ملی به تناسب وظایف خود شوراهای فرعی از قبیل شورای دفاع و شورای امنیت کشور تشکیل می‌دهد. ریاست هر یک از شوراهای فرعی با رئیس‌جمهور یا یکی از اعضای شورای عالی است که از طرف رئیس‌جمهور تعیین می‌شود. حدود اختیارات و وظایف شوراهای فرعی را قانون معین می‌کند و تشکیلات آنها به تصویب شورای عالی می‌رسد. مصوبات شورای عالی امنیت ملی پس از تأیید مقام رهبری قابل اجراست.

قوانین سایر کشورها

قانون اساسی آمریکا

اصل اول، بخش هفتم

۲- هر لایحه‌ای که به تصویب مجلس نمایندگان و سنا برسد، قبل از اینکه به صورت قانون درآید به رئیس‌جمهور ایالات متحده تقدیم خواهد شد که آن را تأیید و امضا نماید؛ در صورت عدم تأیید [رئیس‌جمهور] آن را، با ذکر دلایل مخالفت به مجلسی که لایحه در آن تصویب شده است ارجاع و مجلس مزبور پس از درج موارد مخالفت در نشریه خود، در لایحه تجدیدنظر خواهد کرد. چنانچه بعد از تجدیدنظر فوق، لایحه‌ای با رأی دوسوم اعضای آن تصویب شود، همراه با موارد مخالفت به مجلس دیگر ارسال خواهد شد تا به روش مشابه آن را بررسی نماید و در صورتی که دوسوم اعضای مجلس مزبور نیز آن را تأیید نمایند به صورت قانون درخواهد آمد، وی در همه این موارد آرای هر دو مجلس به صورت «آری» و «نه» مشخص خواهد شد و اسامی موافقان و مخالفان لایحه در نشریه هر یک از مجلسین به ترتیب ثبت خواهد شد. اگر لایحه‌ای پس از ارائه به رئیس‌جمهوری ظرف مدت ده روز (بدون احتساب یکشنبه‌ها) توسط وی اعاده نگردد، لایحه امضا شده تلقی خواهد شد و به صورت قانون درخواهد آمد، مگر اینکه کنگره طی دوره فترت از ارجاع آن امتناع ورزد که در این حالت، لایحه به صورت قانون درخواهد آمد.

۳- هر گونه دستور، تصمیم یا رأی که نیاز به نظر موافق سنا و مجلس نمایندگان داشته باشد (به جز مسئله تعویق) باید به رئیس‌جمهور ایالات متحده ارائه و قبل از اجرا توسط وی تأیید شود و در صورت عدم موافقت وی لایحه را می‌توان با رأی دوسوم اعضای سنا و مجلس نمایندگان طبق قوانین و حدودی که در مورد لوایح تعیین شده است دوباره بررسی و تصویب کرد.

اختیارات دیوان عالی

الف) رسیدگی به درخواست‌های تجدیدنظر چه از دادگاه‌های ایالتی و چه از دادگاه‌های فدرال در دیوان عالی مطرح می‌شود و احکام آن قطعی و لازم‌الاتباع است. این دیوان در حقیقت مرحله پایانی رسیدگی‌های قضایی و نقطه مشترک دو سازمان قضایی ایالتی و فدرال محسوب می‌شود.

ب) مرجع رسیدگی شکایات ایالات علیه یکدیگر است.

ج) نظارت بر مصوبات کنگره ایالات متحده آمریکا و مجالس قانونگذاری ایالت‌هاست. اگر این مصوبات مغایر با اصول قانون اساسی آمریکا شناخته شوند، از سوی دیوان عالی از درجه اعتبار ساقط می‌شوند. قضات دیوان عالی آمریکا، پس از انتخاب از سوی رئیس‌جمهوری وقت و دریافت رأی اعتماد از سوی سنای

ایالات متحده آمریکا، در صورت عدم بازنشستگی به صورت خودخواسته، به طور مادام‌العمر در این سمت خدمت می‌کنند به همین علت، ترکیب قضات دیوان عالی از نظر سیاسی و عقیدتی از اهمیت زیادی در تعیین روند اجتماعی ایالات متحده آمریکا برخوردار است.

قانون اساسی فرانسه

۱ اصل هشتم: رئیس‌جمهور نخست‌وزیر را تعیین می‌نماید و قبول استعفای نخست‌وزیر نیز بر عهده رئیس‌جمهور است. رئیس‌جمهور پس از قبول استعفای نخست‌وزیر، وزرا را عزل می‌نماید.

۲ اصل نهم: ریاست هیئت وزیران با رئیس‌جمهور است.

۳ اصل دهم: قوانین پس از تصویب مجلس ظرف پانزده روز از سوی ریاست‌جمهوری به دولت ابلاغ می‌گردد. ریاست‌جمهوری می‌تواند ظرف مهلت مذکور مجدداً قانون را به مجلس اعاده و تقاضای تجدیدنظر در آن را به صورت کلی یا جزئی بنماید. مجلسین نمی‌توانند از تقاضای ریاست‌جمهوری استنکاف نمایند.

۴ اصل یازدهم: رئیس‌جمهور در طول ایام فعالیت پارلمان، پس از پیشنهاد دولت و یا پس از پیشنهاد مشترک مجلسین که در روزنامه رسمی نیز منتشر می‌گردد می‌تواند لوایحی که مربوط به قوای حاکمه می‌شوند و یا لوایحی که محتوای آنها امور مربوط به اتحادیه می‌باشد و یا هدف آن تصویب معاهده‌ای است که هرچند مخالف قانون اساسی نیست، ولی ممکن است که بر روی نظام کشور اثراتی داشته باشد، را به همه‌پرسی عمومی بگذارد. زمانی که لوایح مذکور از طریق همه‌پرسی مورد تأیید قرار گرفت، رئیس‌جمهور در مدت زمان تعیین شده در موارد فوق آن را امضا خواهد نمود.

۵ اصل دوازدهم: رئیس‌جمهور می‌تواند پس از مشورت با نخست‌وزیر و رؤسای مجلسین مجلس شورای ملی را منحل نماید. در این صورت انتخابات ظرف مدت حداقل ۲۰ روز و حداکثر ۴۰ روز بعد از تاریخ انحلال انجام خواهد شد مجلس شورای ملی در دومین پنجشنبه بعد از انتخابات رسماً تشکیل می‌گردد. چنانچه این جلسه خارج از ایام فعالیت معمولی مجلس تشکیل بشود، در این صورت یک دوره فعالیت خارج از معمول برای مدت پانزده روز شروع می‌شود. انحلال مجدد مجلس در همان سال مجاز نمی‌باشد.

۶ اصل سیزدهم: رئیس‌جمهور تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های صادره از طرف هیئت دولت را امضا می‌نماید. وی مقامات لشکری و کشوری را منصوب می‌نماید. تصدی مشاغل و اعطای نشان‌های زیر در هیئت دولت تصویب می‌شود: مشاوران دولت، نشان شانسولیه لژیون دونور، سفرا، مأموریت‌های فوق‌العاده مشاوران در دیوان محاسبات، فرمانداران، نمایندگان دولت در کشورهای ماورای بحار، افسران و رؤسای فرهنگستان و رؤسای ادارات مرکزی. تصدی سایر مقاماتی که می‌باید در اختیار هیئت دولت باشد و همچنین شرایط تفویض اختیارات رئیس‌جمهور به هیئت دولت توسط قانون خاصی معین می‌شود.

۷ اصل پانزدهم: فرماندهی کل قوا و ریاست شوراها و کمیته‌های عالی دفاع ملی با رئیس‌جمهور می‌باشد.

۸ اصل شانزدهم: هرگاه نهادهای جمهوری، استقلال ملی، تمامیت ارضی یا اجرا تعهدات بین‌المللی در موارد مهم و اضطراری در معرض مخاطره قرار گیرند و روند عادی و قوای حاکمه مختل گردد، رئیس‌جمهور تصمیمات مقتضی را پس از مشورت رسمی با نخست‌وزیر و رؤسای مجلسین و رئیس شورای نگهبان قانون اساسی اتخاذ می‌نماید. رئیس‌جمهور از طریق اعلامیه مردم را در جریان امور قرار می‌دهد. این تصمیمات می‌باید به گونه‌ای باشد که قوای حاکمه بتواند در کوتاه‌ترین زمان وظایف محوله را در مجرای طبیعی خود

انجام دهند. شورای نگهبان قانون اساسی در این خصوص مورد مشورت قرار خواهد گرفت. در چنین موقعیتی مجلسین مکلف به تشکیل جلسه می‌باشند. مجلس شورای ملی را نمی‌توان در زمان اعمال اختیارات فوق‌العاده مذکور در این ماده منحل نمود.

۹ اصل هفدهم: رئیس‌جمهور دارای حق عفو می‌باشد.

۱۰ اصل پنجاه و ششم: شورای نگهبان دارای ۹ عضو است که برای مدت ۹ سال انتخاب گردیده و انتخاب مجدد آن‌ها جایز نیست. یک‌سوم اعضای شورای نگهبان هر سه سال یک بار تغییر می‌یابند. ۳ عضو شورای مزبور توسط رئیس‌جمهور و ۳ عضو توسط رئیس مجلس شورای ملی و ۳ عضو دیگر توسط رئیس مجلس سنا انتخاب می‌گردند. علاوه بر ۹ عضو پیش‌بینی فوق، رؤسای جمهوری قبلی کشور طول مدت عمر عضو شورای نگهبان خواهند بود. رئیس شورای نگهبان توسط رئیس‌جمهور انتخاب می‌گردد. در صورت تساوی، وی دارای رأی تعیین‌کننده می‌باشد.

۱۱ اصل شصت و چهارم: رئیس‌جمهور با همکاری شورای عالی قضایی استقلال قوه قضایی را تضمین می‌نماید. تشکیلات قضایی به موجبات قانون خاص معین می‌گردد. قضات نشسته غیر قابل تغییر می‌باشند.

۱۲ اصل شصت و پنجم: ریاست شورای عالی قضایی با رئیس‌جمهور است. وزیر دادگستری به موجب قانون سمت معاونت حقوقی را دارا می‌باشد. شورای عالی قضای متشکل از ۹ عضو منتخب از طرف رئیس‌جمهور بوده و بر اساس قانون خاص تعیین می‌گردند. شورای عالی قضایی برای انتصاب قضات نشسته و ریاست دادگاه استیناف به دیوان عالی کشور پیشنهاد می‌نماید. انتصاب قضات نشسته دیگر بنا به پیشنهاد وزیر دادگستری و به موجب قانون خاص توسط شورا انجام می‌گیرد، در مورد عفو مجرمین شورای عالی قضایی به موجب قانون خاص مورد مشورت قرار می‌گیرد. شورای عالی قضایی به عنوان دادگاه انتظامی قضات به تخلفات قضات نشسته رسیدگی می‌کند. در این صورت ریاست شورا به عهده رئیس شعبه اول دیوان عالی کشور است.

قانون اساسی روسیه

۱ ماده صد و یازدهم:

۱. رئیس دولت فدراسیون روسیه از سوی رئیس‌جمهوری فدراسیون روسیه با موافقت دومای کشور منصوب می‌شود.

۲. پیشنهاد رئیس دولت فدراسیون روسیه باید کمتر از دو هفته پس از آغاز کار رئیس‌جمهوری جدید یا پس از کناره‌گیری دولت فدراسیون روسیه و یا ظرف یک هفته پس از رد نامزد دولت از سوی دوما از جانب رئیس‌جمهوری ارائه شود.

۳. دومای کشور باید ظرف یک هفته پس از معرفی نامزد ریاست دولت از سوی رئیس‌جمهوری فدراسیون روسیه او را مورد بررسی قرار دهد.

۴. پس از آنکه دومای کشور سه بار نامزد پیشنهادی رئیس‌جمهوری فدراسیون روسیه برای ریاست دولت را رد کرد، رئیس‌جمهوری رئیس دولت فدراسیون روسیه را منصوب می‌کند و دومای کشور را منحل کرده انتخابات جدید را اعلام می‌کند.

۲ ماده صد و دوازدهم: رئیس دولت فدراسیون روسیه در مدت کمتر از یک هفته پس از منصوب

شدن پیشنهاد خود را در مورد ساختار دستگاه‌های فدرال قوه مجریه به رئیس‌جمهوری فدراسیون روسیه تسلیم می‌کند رئیس دولت فدراسیون روسیه نامزدهای معاون رئیس دولت و وزیرای فدراسیون روسیه را به رئیس‌جمهوری پیشنهاد می‌کند.

۳ ماده صد و سیزدهم: رئیس دولت فدراسیون روسیه در انطباق با قانون اساسی فدراسیون روسیه قوانین فدرال و فرمان ریاست‌جمهوری روسیه هدایت دولت فدراسیون روسیه و تنظیم فعالیت‌های آن را عهده‌دار خواهد گردید.

۴ ماده صد و چهاردهم:

الف) بودجه فدرال را تنظیم و به دوماي کشور ارائه می‌کند و اجرای آن را تأمین می‌نماید و به دوماي کشور گزارش اجرای آن را ارائه می‌نماید.

ب) سیاست مالی و اعتباری و پولی در فدراسیون روسیه را تأمین می‌کند.

پ) اقداماتی برای تأمین قانونیت حقوق و آزادی‌های شهروندان حمایت از اموال و حقوق نظم عمومی و کنترل جرایم انجام می‌دهد. فعالیت‌های دولت فدراسیون روسیه به وسیله قانون اساسی فدرال تنظیم می‌شود.

۵ ماده صد و پانزدهم:

۱. دولت فدراسیون روسیه بر اساس پیگیری قانون اساسی فدراسیون روسیه قوانین فدرال و دستورالعمل‌های رئیس‌جمهوری فدراسیون دستورات و فرمان‌هایی صادر و اجرای آن را تأمین می‌کند.

۲. دستورالعمل‌های دولت فدراسیون روسیه در سراسر فدراسیون روسیه لازم‌الاجرا هستند.

۳. فرمان‌ها و دستورالعمل‌های دولت فدراسیون روسیه اگر در تعارض با قانون اساسی فدراسیون روسیه قوانین فدرال و فرمان‌های رئیس‌جمهوری فدراسیون روسیه که در انطباق با قانون اساسی است قرار گیرند جمهوری روسیه می‌تواند آن‌ها را لغو نماید.

۶ ماده صد و شانزدهم: دولت فدراسیون روسیه قدرت خود را به رئیس‌جمهوری جدید فدراسیون روسیه واگذار می‌کند.

۷ ماده صد و هفدهم:

۱. دولت فدراسیون روسیه می‌تواند استعفا نماید. رئیس‌جمهوری فدراسیون روسیه می‌تواند آن را بپذیرد یا رد کند.

۲. رئیس‌جمهوری فدراسیون روسیه می‌تواند در مورد برکناری دولت فدراسیون روسیه تصمیم‌گیری نماید.

۳. دوماي کشور می‌تواند به دولت فدراسیون روسیه رأی عدم اعتماد بدهد رأی عدم اعتماد با اکثریت آرای نمایندگان تصویب می‌شود هنگامی که دوماي کشور ظرف سه ماه مجدداً عدم اعتماد خود را به دولت فدراسیون روسیه اعلام کند رئیس‌جمهوری فدراسیون روسیه می‌تواند دولت را برکنار نماید یا دوماي کشور را منحل سازد.

۴. رئیس دولت فدراسیون روسیه می‌تواند از دوماي کشور برای دولت در هواسـت رأی اعتماد کند اگر دوماي کشور رأی عدم اعتماد بدهد رئیس‌جمهوری می‌تواند ظرف ۷ روز در مورد برکناری دولت و یا انحلال دوما و برگزاری انتخابات جید آن تصمیم بگیرد.

۵. اگر دولت فدراسیون روسیه استعفا کند و یا از اعمال اختیاراتش خودداری کند باید تحت هدایت

رئیس‌جمهوری فدراسیون روسیه تا تشکیل دولت جدید فدراسیون روسیه به کار خود ادامه دهد.

اختیارات ملکه انگلستان

۱ اختیارات پادشاه

پادشاه یا ملکه با پارلمان قوه مقننه را تشکیل می‌دهد. ملکه یا پادشاه با نخست‌وزیر و کابینه قوه مجریه را شکل می‌دهد و پادشاه یا ملکه در قوه قضائیه انگلستان نقش مهمی دارد. حضور سلطنت در سه قوه به این معنی توجیه می‌شود که مقام برتری به عنوان بی‌طرف از برخورد قوا و تداخل آن‌ها ممانعت به عمل می‌آورد و در حقیقت نقش پادشاه یا ملکه در رژیم سلطنتی مشروطه انگلستان همان نقش نهاد برتر در سایر کشورها می‌باشد.

۲ نقش پادشاه در قوه مقننه

۱- صدور فرمان انعقاد و اختتام اجلاس‌های پارلمان و دعوت از آن برای تشکیل اجلاس فوق‌العاده افتتاح پارلمان همراه با مراسم باشکوه سلطنتی است که طی آن ملکه سوار بر کالسکه از کاخ باکینگهام به وست مینیستر می‌رود.

۲- سخنرانی در مراسم افتتاحیه پارلمان متن سخنرانی که برنامه تقنینی پارلمان را تشکیل می‌دهد، توسط نخست‌وزیر تهیه و پادشاه فقط آن را قرائت می‌کند.

۳- حق پیشنهاد قانون پادشاه از اختیار پیشنهاد وضع قانون برخوردار است.

۴- انتصاب اعضای مجلس لردان انتصاب لردهای مادام‌العمر که اکثریت قاطع و قابل توجه مجلس اعیان را تشکیل می‌دهند با صلاح‌دید نخست‌وزیر و با فرمان مقام سلطنت منصوب می‌شوند. در سال ۲۰۰۳ میلادی از ۶۷۹ عضو مجلس لردها ۵۶۱ نفر آنها لرد مادام‌العمر ۹۲ نفر لرد موروثی که تبدیل به لرد مادام‌العمر شده‌اند و ۲۶ نفر آنها لرد روحانی بوده‌اند. اما اگر پادشاه رد پیشنهادی دولت و جلوگیری از عضویت نامزدان آن را مقرون به صواب تشخیص دهد با اینکه به لحاظ حقوقی چنین اختیاری برای وی محفوظ است کمترین بی‌دقتی یا بی‌احتیاطی در آن ممکن است پادشاه را با محذور سیاسی روبه‌رو کند.

۵- توشیح قوانین مصوب پارلمان؛ برخی از حقوق‌دانان معتقدند پادشاه عملاً جز امضای قوانین مصوب پارلمان راه دیگری ندارد و طی قرون اخیر از تاریخ حقوق اساسی انگلستان مواردی از خودداری ملکه یا پادشاه در این خصوص ملاحظه نشده است. به نظر برخی حقوق‌دانان انگلیس حق استفاده از این اختیار به سبب عدم استفاده در مدتی بس طولانی، مشمول مرور زمان دانسته‌اند و ظاهراً عدم استفاده از این حق سنت شده است.

۶- انحلال مجلس عوام که به درخواست نخست‌وزیر انجام می‌شود؛ اما پادشاه می‌تواند آن را رد کند؛ هرچند که در قرون اخیر چنین اتفاقی رخ نداده اما می‌توان وضعی را تصور نمود که وی از این حق به طور مشروع استفاده کند.

۳ نقش پادشاه در قوه مجریه

۱- انتصاب نخست‌وزیر: صدور فرمان نخست‌وزیری با پادشاه است البته پادشاه در انتصاب نخست‌وزیر از وسعت عمل برخوردار نمی‌باشد و جبراً باید رهبر حزب اکثریت در مجلس عوام را برای تصدی این مقام برگزیند. در مواقعی که هیچ یک از احزاب، رهبر شناخته‌شده‌ای، نداشته یا هیچ‌کدام اکثریت کرسی‌های مجلس عوام را به دست نیاورده باشد، در این صورت انتخاب نخست‌وزیر بدون قید و شرط با پادشاه است.

۲- ساقط نمودن کابینه: پادشاه حق عزل نخست‌وزیر را دارد و کابینه با عزل نخست‌وزیر سقوط می‌کند. شاه

وقتی دلایل قطعی داشته باشد که کابینه مورد اعتماد نیست و عزل او با حمایت عمومی بحران پیش آمده را از بین می‌برد، فرمان عزل را صادر می‌کند و این کاری است که به ندرت ممکن است انجام شود.

۴ نقش پادشاه در قوه قضائیه

۱- حق عفو مجرمین

۲- قاضی‌القضات (رئیس قوه قضائیه) و سایر لردهای قاضی با صلاحدید نخست‌وزیر توسط پادشاه منصوب می‌شوند.

۵ سایر اختیارات

۱- اعطای القاب و نشان‌ها

۲- اعلان فرمان جنگ و صلح

۳- فرماندهی نیروهای مسلح

۴- انعقاد قراردادهای بین‌المللی

۵- ریاست بر کشورهای مشترک‌المنافع انگلستان، اسکاتلند، ایرلند و ولز

۶- انتصاب فرمانداران کل در کشورهای مشترک‌المنافع

۷- برقراری روابط دیپلماتیک با ممالک خارجی

۸- اختیار شناسایی دولت‌ها

۹- ریاست بر شورای خصوصی سلطنت

۶ امتیازات پادشاه

پادشاه در انگلستان در مقام ریاست کشور نه تنها از مسئولیت مبرا است، بلکه از امتیازاتی خاص برخوردار می‌باشد. در ذیل به برخی از این امتیازات اشاره می‌گردد:

۱- بر خلاف سایر اعضای خاندان سلطنتی، ملکه طبق قانون برای سفر به خارج از کشور نیازی به داشتن گذرنامه ندارد و آزادانه می‌تواند به هر کشوری که دوست دارد سفر کند و تنها فردی که در انگلیس می‌تواند بدون داشتن گواهینامه رانندگی کند یا سوار بر خودروی بدون پلاک شود، ملکه است.

۲- بیش از سه چهارم هزینه‌هایی که از انجام وظایف خاندان سلطنت ناشی می‌شود، از درآمد عمومی پرداخت می‌گردد. این مخارج شامل هزینه‌های کشتی، سلطنتی هواپیمای سلطنتی مسافرت با قطار و نگهداری کاخ‌های سلطنتی می‌گردد. به جز مواردی که ذکر شد، هزینه‌های عمومی ملکه و هزینه‌های ناشی از انجام وظایف رسمی به عنوان رئیس حکومت از اعتباراتی که پارلمان تصویب می‌کند پرداخت می‌گردد.

۳- هزینه‌های خصوصی ملکه در مقام رئیس کشور از طریق صندوق سلطنتی که از درآمدهای حاصله از دوک‌نشین لانکاستر بهره می‌برد تأمین می‌گردد و مخارج شخصی وی از منابع مالی خود ملکه همچنین برای اعضای خاندان سلطنت مقرری سالانه‌ای با تصویب پارلمان وجود دارد البته شاهزاده ویزل از این مقرری مستثنی است؛ زیرا به عنوان دوک کورنوال مستحق دریافت یک درآمد خالص از املاک دوک‌نشین کورنوال می‌باشد. وی داوطلبانه بخشی از این درآمد را به ملت واگذار نموده است. ملکه مبلغی معادل آن را به خزانه کل واریز می‌کند.

۴- تشریفات همیشه با پادشاهان و ملکه‌های انگلیس پیوسته بوده است و علی‌رغم تغییراتی که در نظریات ملکه و مردم وجود دارد بسیاری از رسوم سنتی و تشریفاتی ابقا شده است از دواج‌های سلطنتی و مراسم تشییع جنازه سلطنتی، دارای مراسم خاصی است و زادروز ملکه رسماً با تشریفات رنگارنگ و نمایش نگهبانان

سوار بر اسب در ماه ژوئن برگزار می‌گردد. هرگاه رهبر یک دولت خارجی یا پادشاهی از انگلستان دیدن می‌کند ضیافت‌های دولتی برپا می‌گردد برای اعطای نشان‌های افتخار مراسمی در کاخ باکینگهام برپا می‌گردد.

هاشمی شیرازی، علیرضا، بررسی تطبیقی ولی فقیه (ایران) و پادشاه (انگلستان)، ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر، ۱۳۹۹، ص ۱۰ و ۱۱

بارز، همایون، ترجمه نظام حکومتی، انگلستان مجله سیاست خارجی، ش ۱، اسفند ۱۳۶۵

بوشهری، جعفر، حقوق اساسی متون قوانین اساسی، فرانسه، آلمان، سوئیس انگلستان و آمریکا، شرکت سهامی انتشار، چاپ اول، ۱۳۸۴

زنجانی، عمید، کلیات حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، انتشارات مجد، چاپ سوم، ۱۳۸۷

هریسی، نژاد کمال الدین، حقوق اساسی نظام‌های پارلمانی، ریاستی مختلط و اقتدارگرا، انتشارات آیدین، چاپ ششم

قانون اساسی کانادا ۱۸۶۷ (تصویب‌نامه ۳۰ و ۳۱ مجموعه قوانین ویکتوریا، فصل سوم)

۱ اصل نهم: طبق این قانون، اختیار دولت و قوه مجریه کانادا به ملکه واگذار شده است و در اختیار ایشان خواهد بود.

۲ اصل چهاردهم: علیاحضرت ملکه در صورت صلاحدید می‌توانند به فرماندار اجازه دهند تا در موقع لزوم شخص یا اشخاصی را به عنوان نماینده یا نمایندگان خود، متضامناً، در بخش یا بخش‌هایی از کانادا برگزیند تا تحت این عنوان در مدت موردنظر فرماندار کل اعمال اختیارات و وظایف فرماندار کل، در صورت لزوم یا صلاحیدید فرماندار کل و پیرو محدودیت‌ها یا اوامری که از سوی ملکه کتبی یا شفاهی ابلاغ شده است برعهده نمایند یا نمایندگان مزبور گذاشته شود؛ اما انتصاب چنین نماینده یا نمایندگانی اعمال قدرت و اختیارات و انجام وظایفی که به فرماندار کل محول شده است را تحت‌الشعاع قرار نمی‌دهد.

۳ اصل پانزدهم: به موجب این قانون فرماندهی کل نیروهای زمینی و دریایی و کلیه نیروهای نظامی و ناوگان دریایی کانادا همچنان به ملکه واگذار می‌شود و در اختیار ایشان می‌باشد.

۴ اصل شانزدهم: مادامی که ملکه دستور دیگری صادر نکرده است، اوتاوا پایتخت کانادا می‌باشد.

۵ اصل پنجاه و ششم: هنگامی که فرماندار کل لایحه‌ای را از طرف ملکه تصویب می‌کند. باید در اولین فرصت مناسب رونوشت مصدق آن را به یکی از وزرای اصلی علیاحضرت تقدیم نماید؛ چنانچه ملکه، ظرف دو سال پس از دریافت قانون مذکور توسط وزیر مزبور پس از شورا این قانون را رد کردند، ردیه فوق (به همراه گواهی وزیر مزبور مشعر بر اعلان تاریخ وصول قانون فوق) به فرماندار کل مسترد می‌شود و وی با صدور حکم یا ارسال پیام به هریک از مجلسین پارلمان، یا با صدور بیانیه، لغو قانون را از روز اعلام آن از سوی ملکه، اعلام خواهد کرد.

۶ اصل پنجاه و هفتم: لایحه‌ای که در انتظار تصویب ملکه به سر می‌برد قوت قانونی نمی‌یابد، مگر بعد از گذشت دو سال از روزی که این لایحه به منظور اخذ تصویب ملکه به فرماندار کل تقدیم گردد، وی با صدور حکم یا پیام به هریک از مجلسین پارلمان، یا با صدور بیانیه اعلام می‌کند که لایحه موفق به اخذ تصویب ملوکانه در شورا شده است.

بند ب ماده ۲۹ اعلامیه جهانی حقوق بشر

هرکس در اجرای حقوق و در مقام برخورداری از آزادی‌های خویش تنها از محدودیت‌هایی پیروی می‌کند که منحصراً قانون به منظور تأمین شناسایی و حرمت به حقوق و آزادی‌های دیگران از جمله برای تحقق بخشیدن به مقتضیات عادلانه اخلاق و نظام اجتماعی و مصلحت عمومی در جامعه دموکراتیک وضع کرده باشد.

میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی

۱ ماده ۴- هرگاه یک خطر عمومی استثنایی (فوق العاده) موجودیت ملت را تهدید کند و این خطر رسماً اعلام بشود کشورهای طرف این میثاق می‌توانند تدابیری خارج از الزامات مقرر در این میثاق به میزانی که وضعیت حتماً ایجاب می‌نماید اتخاذ نمایند مشروط بر این که تدابیر مزبور با سایر الزاماتی که بر طبق حقوق بین‌الملل به عهده دارند مغایرت نداشته باشد و منجر به تبعیضی منحصراً بر اساس نژاد، رنگ، جنس، زبان، اصل و منشأ مذهبی یا اجتماعی نشود.

۲ ماده ۱۲

بند ۱- هرکس قانوناً در سرزمین دولتی مقیم باشد حق عبور و مرور آزادانه و انتخاب آزادانه مسکن خود را در آنجا خواهد داشت.

بند ۳- حقوق مذکور فوق تابع هیچ‌گونه محدودیتی نخواهد بود مگر محدودیت‌هایی که به موجب قانون مقرر گردیده و برای حفظ امنیت ملی، نظم عمومی، سلامت یا اخلاق عمومی یا حقوق و آزادی‌های دیگران لازم بوده و با سایر حقوق شناخته شده در این میثاق سازگار باشد.

۳ ماده ۱۸

بند ۱- هرکس حق آزادی فکر و وجدان و مذهب دارد. این حق شامل آزادی، داشتن یا قبول یک مذهب یا معتقدات به انتخاب خود، همچنین آزادی ابراز مذهب یا معتقدات خود، خواه به طور فردی یا جماعت خواه به طور علنی یا در خفا در عبادات و اجرای آداب و اعمال و تعلیمات مذهبی می‌باشد.

بند ۳- آزادی ابراز مذهب یا معتقدات را نمی‌توان تابع محدودیت‌هایی نمود مگر آنچه منحصراً به موجب قانون پیش‌بینی شده و برای حمایت از امنیت، نظم، سلامت یا اخلاق عمومی یا حقوق و آزادی‌های اساسی دیگران ضرورت داشته باشد.

۴ ماده ۱۹

بند ۲- هرکس حق آزادی بیان دارد. این حق شامل آزادی تفحص و تحصیل و اشاعه اطلاعات و افکار از هر قبیل بدون توجه به سرحدات خواه شفاهاً یا به صورت نوشته یا چاپ یا به صورت هنری یا بهر وسیله دیگر به انتخاب خود می‌باشد.

بند ۳- اعمال حقوق مذکور در بند ۲ این ماده مستلزم حقوق و مسئولیت‌های خاص است و لذا ممکن است تابع محدودیت‌های معینی بشود که در قانون تصریح شده و برای امور ذیل ضرورت داشته باشد.

الف- احترام حقوق با حیثیت دیگران.

ب- حفظ امنیت ملی یا نظم عمومی یا سلامت یا اخلاق عمومی.

قانون مجازات اسلامی

- ۱ ماده ۴۳ - اشخاص زیر معاون جرم محسوب و با توجه به شرایط و امکانات خا طی و دفعات و مراتب جرم و تأدی ب از وعظ و تهدید و درجات تعزیر، تعزیر می‌شوند:
- ۱- هرکس دیگری را تحریک یا ترغیب یا تهدید یا تطمیع به ارتکاب جرم نماید و یا به وسیله دسیسه و فریب و نیرنگ موجب وقوع جرم شود.
- ۲- هرکس با علم و عمد وسایل ارتکاب جرم را تهیه کند و یا طریق ارتکاب آن را با علم به قصد مرتکب ارائه دهد.
- ۳- هرکس عالماً عامداً وقوع جرم را تسهیل کند.
- تبصره ۱- برای تحقق معاونت در جرم وجود وحدت قصد و تقدم و یا اقتران زمانی بین عمل معاون و مباشر جرم شرط است.
- تبصره ۲- در صورتی که فاعل جرم به جهتی از جهات قانونی قابل تعقیب و مجازات نباشد و یا تعقیب و یا اجرای حکم مجازات او به جهتی از جهات قانونی موقوف گردد، تأثیری در حق معاون جرم نخواهد داشت.
- ۲ ماده ۵۱۲- هرکس مردم را به قصد برهم زدن امنیت کشور به جنگ و کشتار با یکدیگر اغوا یا تحریک کند صرف نظر از اینکه موجب قتل و غارت بشود یا نشود به یک تا پنج سال حبس محکوم می‌گردد.
- ۳ ماده ۷۲۶- هرکس در جرائم تعزیری معاونت نماید حسب مورد به حداقل مجازات مقرر در قانون برای همان جرم محکوم می‌شود.

تکمله

استاد محترم در تشریح برخی ابعاد ولایت فقیه چند منبع را معرفی کردند که برخی استنادات به آنها ارجاع داده شده بود.
این کتب عبارت‌اند از:

۱. دراسات فی ولایة الفقیه وفقه الدولة الاسلامیة، المنتظری، الشیخ حسین علی، قم، نشر فکر، چاپ دوم، ۱۴۱۵ ق

۲. الولاية الإلهیة الإسلامية أو الحكومة الإسلامية، زمن حضور المعصوم و زمن الغیبة، مؤمن قمی، محمد، قم، مؤسسه نشر اسلامی، چاپ اول، ۱۴۲۵ ق

۳. ولایت فقیه در عصر غیبت، رجالی تهرانی، علیرضا، انتشارات نبوغ، چاپ دوم، ۱۳۹۰ ش

۴. الْمُقْنَعَة ، مفید، محمد بن محمد، قم، مؤسسه نشر اسلامی، چاپ دوم، ۱۴۱۰ ق

۵. مِفْتَاحُ الْكَرَامَةِ فِي شَرْحِ قَوَاعِدِ الْعَلَمَةِ، حسینی عاملی، سید محمد جواد، قم، مؤسسه نشر اسلامی، چاپ اول، ۱۴۹۲ ق

۶. كشف الاسرار، خمینی، سید روح الله، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی رحمته، ۱۳۷۸ ش

بخش دوم:
معرفی کتاب

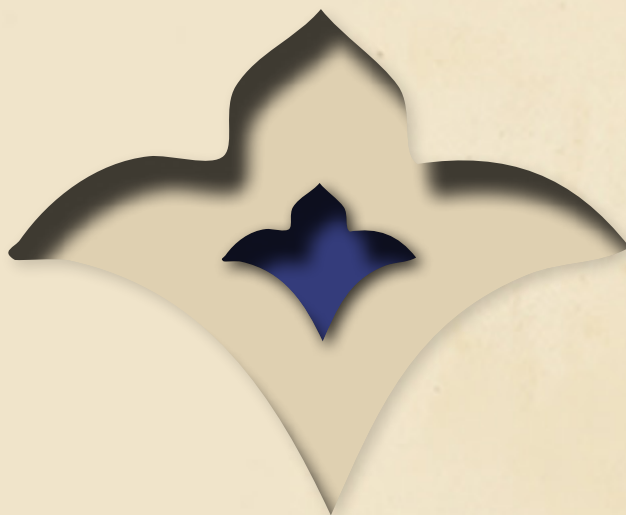
ولایت فقیه

امام خمینی رحمته الله علیه

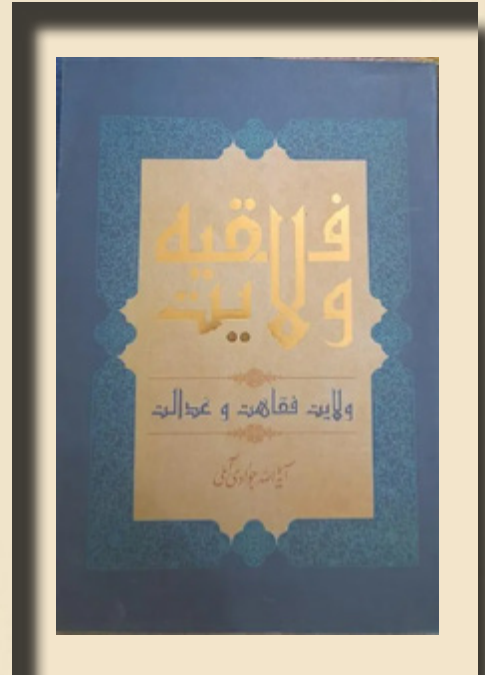
سال انتشار: ۱۳۴۸ و ۱۳۷۲

انتشارات: موسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی رحمته الله علیه

توضیحات: کتاب حاضر حاوی آرای اجتهادی امام خمینی رحمته الله علیه درباره حکومت اسلامی، جدایی ناپذیر بودن دین و سیاست و ولایت فقیه در زمان غیبت می باشد که به صورت سلسله درس هایی از امام خمینی رحمته الله علیه در نجف اشرف در سال ۱۳۴۸ هجری شمسی تدریس و سپس چاپ و منتشر گردیده است. اولین چاپ این کتاب همراه با مقدمه، توضیحات و فهرست راهنما در سال ۱۳۷۲ منتشر شده است.

ولایت فقیه؛ ولایت فقاہت و عدالت آیت الله جوادی آملی

سال انتشار: چاپ جدید ۱۴۰۲

انتشارات: اسراء

توضیحات: در این کتاب به پرسش‌های زیر پاسخ داده خواهد شد:

اگر در عصری فقیه جامع‌الشرایط وجود نداشته باشد، تکلیف حکومت اسلامی چیست؟ در قرآن کریم وظیفه‌ی عالمان دینی هدایت معنوی مردم معرفی شده و اگر وظیفه‌ی رهبری سیاسی را نیز می‌داشتند باید در قرآن مطرح می‌شد. این کتاب در هفت فصل تدوین شده است که عبارتند از:

فصل اول: انسان، آزادی، عبودیت، قانون

فصل دوم: حکومت اسلامی و اهداف آن

فصل سوم: ضرورت ولایت فقیه

فصل چهارم: ولایت فقیه یا وکالت فقیه؟

فصل پنجم: وظایف و اختیارات ولی فقیه

فصل ششم: امام خمینی؛ ولایت فقیه، عزت مردم

فصل هفتم: پرسش و پاسخ؛ نقد و جواب پیرامون:

* حکومت دینی، حکومت اسلامی

* ضرورت ولایت فقیه و جایگاه علمی آن

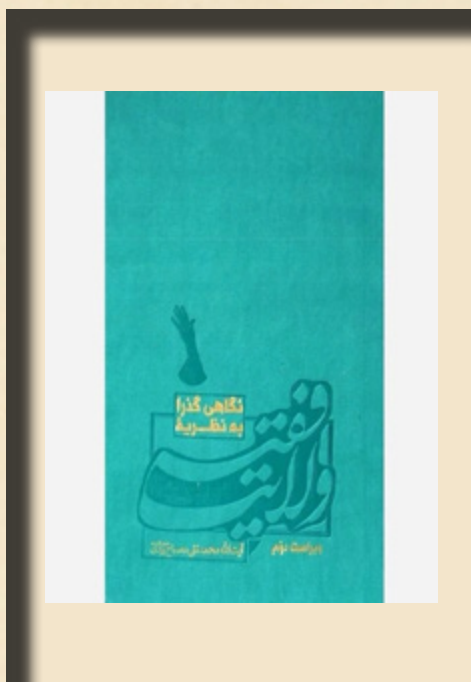
* نصب ولایت، انتخاب

* جایگاه مجلس خبرگان

* ولایت مطلقه و اختیارات رهبر

* جمهوری اسلامی و نقش مردم

* قانون اساسی؛ جامعه مدنی، دموکراسی

نگاهی گذرا به نظریه ولایت فقیه آیت الله مصباح یزدی

سال انتشار: ۱۳۹۸

انتشارات: موسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی

توضیحات: برگرفته از سخنرانی‌ها، مقالات، کتاب‌ها و جلسات پرسش و پاسخ علامه محمدتقی مصباح یزدی درباره ولایت فقیه است که در شش فصل به مباحث ذیل می‌پردازد:

فصل اول درباره اهمیت و ضرورت بحث ولایت فقیه و جایگاه علمی و پیش‌فرض‌های نظریه ولایت فقیه بحث می‌کند و از آن‌جا که یکی از پیش‌فرض‌های نظریه ولایت فقیه، عدم جدایی دین از سیاست است،

فصل دوم به بحث از رابطه دین با سیاست می‌پردازد و ضمن آن، معنای سکولاریسم تبیین و مبانی آن نقد می‌شود.

فصل سوم جایگاه مردم در نظریه ولایت فقیه بررسی می‌شود که ضمن آن، معانی مشروعیت و مقبولیت و رابطه این دو با هم بیان شده، نقش مردم در حکومت اسلامی از دیدگاه شیعی و سنی مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.

فصل چهارم به اثبات ولایت فقیه می‌پردازد که برای این منظور به ادله نقلی و عقلی استناد می‌شود.

در فصل پنجم نیز مفهوم ولایت مطلقه فقیه تبیین می‌شود و جایگاه ولایت فقیه در قانون اساسی و نیز رابطه مرجعیت و ولایت فقیه مورد بررسی قرار می‌گیرد.

و در فصل ششم بحثی درباره خبرگان و ولایت فقیه صورت می‌گیرد که در ضمن آن، اشکال معروف دور و نیز شبهه خبرگان و انواع تخصص‌ها و همچنین پارادوکس عزل (معمای هم زمانی عزل رهبری و انحلال مجلس خبرگان) بیان و نقد می‌شود.

ولایت و حکومت؛

مباحثی در باب مفهوم ولایت، حکومت
الهی و حاکم اسلامی
تنظیم شده از بیانات
آیت الله سیدعلی خامنه‌ای

سال انتشار: ۱۳۹۱

انتشارات: صهبا

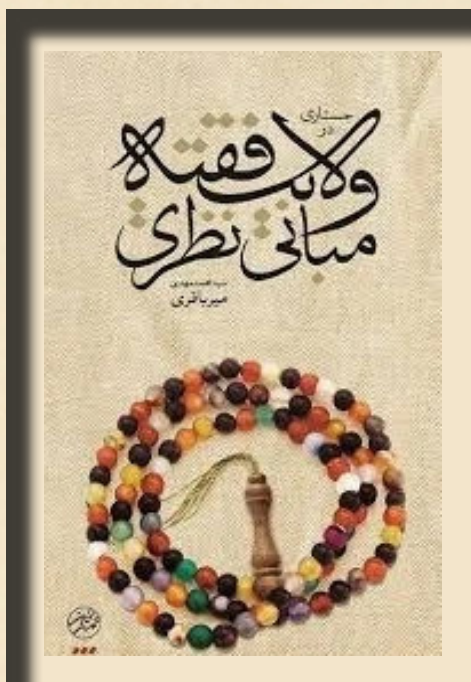
توضیحات: موضوع کتاب ولایت و حکومت «بیان مبانی حکومت در اسلام و شاخصه‌های کارگزاران اسلامی» است و این موضوع اساسی را در امتداد مباحث کتاب طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن، بیان می‌کند. لذا مباحث مطرح در این کتاب، با نگاه چند بُعدی و رویکرد فهم دین به‌عنوان یک مسلک اجتماعی بیان شده است.

بر این اساس حکومت در اسلام، ریشه در توحید دارد و در جریان نبوت انبیا جلوه‌گر شده و عینیت پیدا کرده و با تثبیت جریان ولایت تداوم می‌یابد.

دو فصل ابتدایی کتاب حاضر سعی دارد پیوستگی این مباحث را ترسیم کند. در فصل‌های سوم تا پنجم شاخصه‌های حکومت الهی و حاکمان الهی و در مقابل حاکمان طاغوتی تبیین شده و در فصل ششم به برخی از اشکالات و شبهاتی که درباره حکومت اسلامی در عصر غیبت مطرح است، پاسخ داده شده و به تبیین جایگاه والای امام خمینی (ره) و انقلاب اسلامی ایران در عصر حاضر پرداخته شده است.

تمام مباحث این کتاب، از بیانات حضرت آیت‌الله خامنه‌ای است، به‌خصوص مباحثی که درباره حکومت اسلامی و حاکمان الهی به‌صورت سلسله‌وار در خطبه‌های نماز جمعه در سال‌های ۱۳۶۲، ۱۳۶۳ و ۱۳۶۶ بیان کرده‌اند.

جستاری در مبانی نظری

ولایت فقیه

آیت الله سید محمد مهدی
میرباقری

سال انتشار: ۱۳۹۸

انتشارات: تمدن نوین

توضیحات: این کتاب حاصل تقریر درس خارج فقه ایشان است. این تقریر در دو محور کلی تنظیم شده که عبارتند از:

✦ سیر اثبات مبانی «کلامی» و «جامعه شناختی» ولایت فقیه

✦ نقد و بررسی نظریه «وکالت حکیم»

بر این اساس پس از مقدمه‌ای درباره «ضرورت پرداختن به مبانی ولایت فقیه» چهار فصل این نوشتار عبارتند از:

فصل اول: مبانی کلامی ولایت فقیه؛

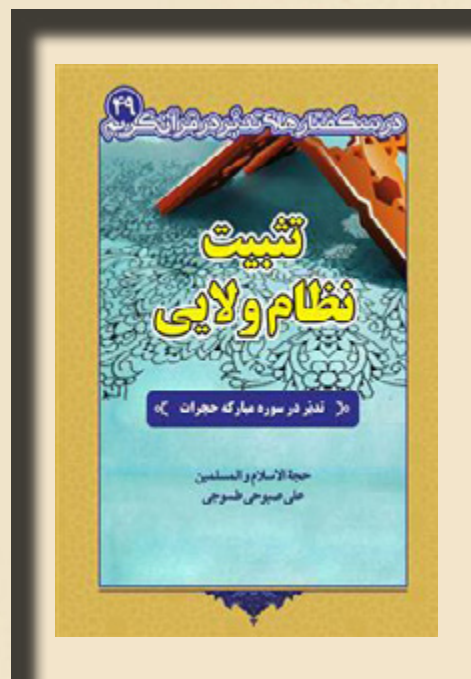
فصل دوم: مبانی جامعه‌شناختی و ساختار حکومت؛

فصل سوم: کیفیت جریان دین در حکومت و جامعه و

فصل چهارم: نقد و بررسی نظریه وکالت حکیم.

تثبیت نظام ولایی؛ تدبر در سوره مبارکه حجرات آیت الله علی صبحی طسوجی

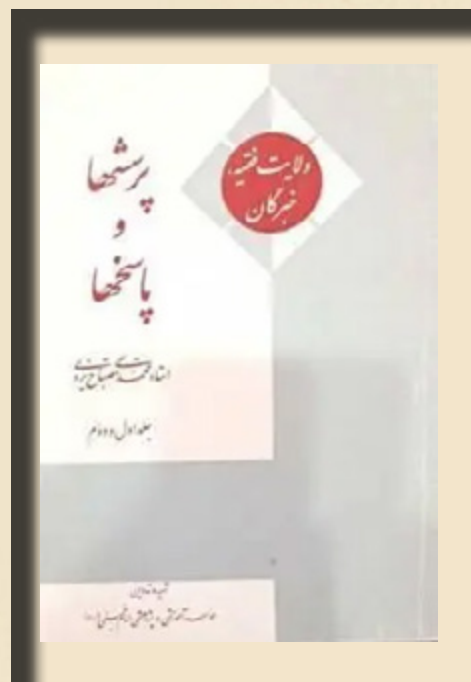

سال انتشار: ۱۳۹۳

انتشارات: برادری

توضیحات: سوره‌ی مبارکه‌ی حجرات با یک بحران در جامعه‌ی اسلامی مقابله می‌کند. بحرانی که نوعاً جامعه‌ی اسلامی در معرض گرفتاری به آن هست. این بحران سه ضلع دارد: خود را جلوتر از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم انداختن، شکل‌گیری رهبری موازی در جامعه، باز شدن زبان آن‌هایی که تابعه‌حال جرأت اظهار نظر و ادعا کردن را نداشته‌اند، بر اثر متزلزل شدن انسجام جامعه. سوره‌ی مبارکه‌ی حجرات با سه قدم اصلاحی، برای هر سه ضلع این بحران، نسخه‌ای ارائه می‌کند. این سوره، سوره‌ی تثبیت نظام ولایی است و در مقابل بحران نظام ولایی در جامعه‌ی اسلامی قرار دارد. محتوای این کتاب حاصل سخنرانی‌های استاد است که در سال ۱۳۹۳ در هیئت قرآن و عترت شهر تهران ایراد شده است

پرسش‌ها و پاسخ‌ها آیت الله مصباح یزدی

سال انتشار: ۱۳۹۱

انتشارات: موسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی رحمته الله علیه

توضیحات: کتاب پرسش‌ها و پاسخ‌ها، مجموعه پاسخ‌های استاد آیت الله محمدتقی مصباح یزدی است به پرسش‌های مطرح شده در نشست‌های مختلفی که با حوزویان و دانشگاہیان داشته اند.

جلد اول و دوم در مورد ولایت فقیه و خبرگان است.

بنیاد فرهنگ شهید پالیزوانی

Martyr Palizvani
Cultural Institute
www.shahidpalizvani.ir